

ORIMATTILAN KAUPUNKI TILINPÄÄTÖS 2024

ORIMATTILA
Elämää oosta aahan

Sisällys

1 Toimintakertomus	3
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.1.2 Kaupunginhallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa 2024	18
1.1.5 Kaupungin henkilöstö	20
1.1.6 Ympäristöasiat	21
1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat	23
1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä	24
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	24
1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	27
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	29
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	29
1.3.2 Toiminnan rahoitus	30
1.3.3 Tase	31
1.3.4 Kokonaistulot ja –menot	34
1.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous	35
1.4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä	35
1.4.2 Konsernin toiminnan ohjaus	35
1.4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	35
1.4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	36
1.4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	37
1.4.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	38
1.5 Tilikauden tuloksen käsittely	43
2 Talousarvion toteutuminen	44
2.1 Strategian toteuttaminen ja seuranta	44
2.2 Käyttötalouden toteutuminen	49
2.2.1 Konsernihallinnon toimiala	49
2.2.2 Hyvinvointitoimiala	66
2.2.3 Sivistystoimiala	76
2.2.4 Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala	91
2.3 Tuloslaskelman toteutuminen	105
2.4 Investointien toteutuminen	107
2.5 Rahoitusosan toteutuminen	111
2.6 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	112
3 Tilinpäätöslaskelmat	114

3.1 Tuloslaskelma	114
3.2 Rahoituslaskelma	115
3.3 Tase	116
3.4 Konsernilaskelmat	118
4 Tilinpäätöksen liitetiedot	122
5 Taseyksiköiden erillistilinpäätökset	140
Vesilaitos	140
6 Konserniyhtiöt	146
6.1 Orimattilan Asunnot Oy	146
6.2 Orimattilan Lämpö Oy	149
6.3 Orimattilan Vesi Oy	152
7 Käytetyt kirjanpitokirjat ja tositelajit	155
8 Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja merkinnät	157

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2024 oli Orimattilan kaupungille merkittävä talouden tasapainottamisen ja hallinnon uudistamisen vuosi. Valtuuston päättämät linjaukset ja talouden tasapainottamispaketti ovat osoittaneet tehonsa, ja kaupungin talous on kehittynyt ennakoitua myönteisemmin. Tämä on tulosta määrätietoisista toimenpiteistä, realistisesta taloussuunnittelusta ja koko henkilöstön sitoutumisesta kaupungin toimintakyvyn turvaamiseen. Ilman valtuuston rohkeita päätöksiä ja yhteisesti hyväksytyjä uudistuksia kaupungin talousnäkyvät olisivat huomattavasti epävarmemmat.

Kaupunki on jatkanut palvelurakenteen ja johtamisjärjestelmän uudistamista. Vuodenvaihteessa 2025 voimaan tullut uusi organisaatiomalli on selkeyttänyt vastuunjakoja ja vahvistanut toimialat ylittävää yhteistyötä. Kolmen toimialan malli on luonut selkeämmän hallinnollisen rakenteen, jossa päätöksenteko ja palveluiden kehittäminen voidaan toteuttaa tehokkaammin. Palvelualueiden johtamisen vahvistaminen on edistänyt toimintojen sujuvuutta ja parantanut esihenkilötyön vaikuttavuutta. Uudistuksen vaikutuksia arvioidaan jatkuvasti, ja tavoitteena on varmistaa, että kaupungin organisaatio tukee parhaalla mahdollisella tavalla palveluiden laadun ja tehokkuuden kehittämistä sekä toteuttaa kaupungin strategian kolmea tavoitetta.

Vuoden 2024 taloudellinen tulos osoittaa, että kaupungin talouden tasapainottamistoimenpiteet ovat onnistuneet. Alkuperäinen talousarvio arvioi alijäämäksi 1,9 miljoonaa euroa. Nyt käsiteltävän tilinpäätöksen mukaan kaupungin tulos päättyi 1,9 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi ennen kiinteistöjen alaskirjauksia. Tämä on merkittävä käänne talouden kannalta, sillä myös muutetussa talousarviossa odotettiin edelleen alijäämää. Tuloksen taustalla ovat sekä toimintatuottojen kasvu että menojen hallinta. Vesilaitoksen vedenmyyntitulot, maanmyyntituotot ja Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän purusta saadut kertaluonteiset tulot kasvattivat kaupungin tuloja, kun taas henkilöstökulujen ja palveluostojen tarkempi budjetointi auttoi hallitsemaan menoja.

Tilikaudelle 2024 tehtiin myös useita kiinteistöjen alaskirjauksia, joiden tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin taseessa olevien kiinteistöjen arvo vastaa niiden todellista käyttöarvoa. Järvikunnan koulun, Käkelän aluekeittiön ja Asunto Oy Artjärven Kotokolmion alaskirjaukset ovat osa kaupungin pitkäjänteistä tilastrategiaa, jolla pyritään hyödyntämään tilat tehokkaammin ja kohdentamaan resurssit kestäväällä tavalla. Vaikka alaskirjaukset heikentävät tilikauden tulosta, ne ovat kirjanpidollisesti ja taloudellisesti perusteltuja päätöksiä.

Orimattilan talouden vakauttaminen ei ole yksittäisen vuoden varassa, vaan se vaatii pitkäjänteistä ja suunnitelmallista työtä. Vuoden 2025 talousarviossa on edelleen varovaisuutta, mutta mikäli myönteinen kehitys jatkuu, kaupungilla on mahdollisuus välttää tulevien vuosien veronkorotukset ja edelleen vahvistaa talouttaan. Samalla on huomioitava rakenteelliset muutokset, kuten väestörakenteen kehitys ja valtionosuusjärjestelmän uudistukset, jotka voivat vaikuttaa kaupungin rahoitusasemaan tulevina vuosina. Näihin muutoksiin on varauduttu ennakoivilla toimenpiteillä.

Orimattilan elinvoiman kehityksessä saavutettiin vuonna 2024 merkittävä virstanpylväs, kun kaupunki nousi Suomen Yrittäjien arvioinnissa maakunnan yritysmyönteisimmäksi kunnaksi. Tämä on erityisen huomionarvoinen saavutus, sillä vielä vuonna 2022 Orimattila sijoittui arvioinnin häntäpäähän. Nopea ja vahva nousu osoittaa, että pitkäjänteinen elinvoimatyö, yhteistyö yrityskentän kanssa ja kaupungin strateginen päätöksenteko ovat tuottaneet konkreettisia tuloksia.

Onnistumisen taustalla on erityisesti kaupunginhallituksen alaisen elinvoimajaoston määrätietoinen työ. Jaostolta saadut selkeät linjaukset ja toimeksiannot ovat ohjanneet operatiivisia toimenpiteitä ja mahdollistaneet sen, että kaupungin elinvoimatyölle on ollut vahva tuki. Asennemuutoksen ja systemaattisen jalkatyön myötä kaupungin toimijat ovat onnistuneet luomaan entistä yrittäjäystävällisemmän toimintaympäristön, jossa yritykset kokevat kaupungin aidosti kumppanikseen.

Tämä kehitys on herättänyt kiinnostusta laajemminkin. Olemme saaneet useilta kaupungeilta ja kunnilta yhteydenottoja liittyen siihen, miten Orimattila on onnistunut näin merkittävässä muutoksessa lyhyessä ajassa. Tämä kertoo siitä, että tekemämme työ ei ole vain paikallisesti vaikuttavaa, vaan se toimii myös esimerkkinä muille kunnille. Tämä suunta antaa kaupungille entistä paremmat mahdollisuudet kasvaa ja kehittyä vahvana elinvoimakeskuksena tulevaisuudessa.

Fortumin suunnitelma hyperluokan datacenterin saamisesta Pennalaan on yksi Orimattilan merkittävimmistä investointihankkeista. Alkuvuodesta 2024 Fortum ilmoitti suunnittelevansa suurimittaista hanketta alueelle, ja vaikka alussa odotettiin kehityksen etenevän maltillisesti, hankkeen eteneminen on ollut nopeaa ja määrätietoista. Fortum on edistänyt hanketta aktiivisesti, ja tähän mennessä alueella on tehty merkittäviä maanhankintoja, osayleiskaavan päivittäminen on käynnissä ja tarkempi asemakaavan laadinta etenee suunnitelmien mukaisesti.

Fortumilla on tällä hetkellä hallinnassaan noin 50 hehtaaria kaupungin maita, ja yhtiö on lisäksi osoittanut kiinnostuksensa Pennalan teollisuusalueella sijaitseviin tontteihin. Tämän kirjoitushetkellä tontit on jo vuokrattu Fortumille, mikä konkretisoi hankkeen etenemistä ja alueen merkitystä tulevaisuuden teknologiainfrastruktuurin kehittämisessä.

Hankkeella on potentiaalia paitsi vahvistaa kaupungin elinvoimaa, myös houkutella uusia yrityksiä ja osaajia alueelle. Se tukee kaupungin strategista tavoitetta olla houkutteleva toimintaympäristö korkean teknologian ja vihreän siirtymän investoinneille. Fortumin investointi on vahva osoitus siitä, että Orimattila pystyy tarjoamaan kilpailukykyiset puitteet suurille kansainvälisille hankkeille. Kaupunki jatkaa aktiivista yhteistyötä Fortumin ja muiden kumppaneiden kanssa varmistaakseen, että hanke tukee alueen kestävästä kasvusta ja tuo pitkäaikaisia hyötyjä kaupungille ja sen asukkaille.

Tuuliharjan teollisuusalue tähtää 2030-luvulle. Hankkeen eteneminen on ollut verkkaista, mutta loppuvuodesta 2024 hanke sai vauhtia. Etenkin MAL-sopimukseen saatu kirjaus siitä, että alueen mahdollisuuksia lähdetään edistämään esisuunnitelmalla, loi pohjan etenemiselle. Tätä kirjoittaessani on varmistunut, että esisuunnitelman laadinta käynnistyy ja suunnitelman johtopäätökset ovat tiedossa syyskuun lopussa 2025. Näin kaupunki pystyy varautumaan riittäväillä määrärahoilla vuoden 2026 talousarvioissa. Tuuliharja ei ole yksin kaupungin tulevaisuuden kannalta kriittinen hanke. Tuuliharja vastaa koko Lahden kaupunkiseutukunnan tarpeeseen todella isojen tonttien osalta. Fortumin Data Center hanke osoittaa sen, että näille kymmenien hehtaarien teollisuustonteille on olemassa kansainväliset markkinat.

Haluan kiittää kaupungin henkilöstöä, päättäjiä ja asukkaita yhteistyöstä ja sitoutumisesta kaupungin kehittämiseen. Vuosi 2024 on osoittanut, että yhdessä voimme saavuttaa kestäviä ratkaisuja, jotka tukevat Orimattilan elinvoimaa ja tulevaisuutta. Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin kohti tulevia haasteita ja mahdollisuuksia.

Kalle Larsson

Kaupunginjohtaja

Orimattilan kaupunki

1.1.2 Kaupunginhallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä toimielin, jonka kuntalaiset valitsevat joka neljäs vuosi toimitettavilla kuntavaaleilla.

Orimattilan valtuustoon kuuluu 33 jäsentä. Valtuuston paikkajakauma 1.1. – 31.12. oli puolueittain seuraava:

Puolue	Paikkajakauma
Perussuomalaiset	10
Kokoomus ja Kristillisdemokraatit	7+1
Keskusta	7
Sosiaalidemokraatit	4
Vihreät	2
Liike Nyt	2

Puheenjohtajisto

Jarmo Keskevaari, Kok, pj.

Jari Hosiaisuoma, Perussuomalaiset, 1. vpj.

Juha Hämäläinen, Keskusta, 2. vpj.

ValtuustoryhmätPerussuomalaiset

Sari Sikkilä, pj.
Tero Rönkkö, vpj.
Arja Simola, siht.
Ville-Petteri Erola
Jari Hosiaislouma
Tommi Hykkyrä
Jari Kaitaranta
Juho Kananen
Jouni Nurminen
Harri Ovaska

Kokoomus ja Kristillisdemokraatit

Ida Jokinen, pj.
Tuomo Jussila, vpj.
Mirva Illi-Lampio, siht.
Juha Aalto
Sari Eiranen
Jarmo Keskevaari
Antti Tuomala
Pertti Laaksonen, KD

Keskusta

Tero Nieminen, pj. 23.1.2024 asti
Riitta Lonka, pj. 24.1.2024 alkaen
Juha Hämäläinen, vpj.
Sanna Heikkinen, siht.
Ari Anttila
Jukka Mölsä
Marko Suuronen

Sosiaalidemokraatit

Vesa Teräs, pj.
Veini Holopainen, vpj.
Tuula Koivunen
Kirsti Laatonen

Vihreät

Venla Avelin, pj.
Saku Salminen, vpj. ja siht.

Liike Nyt

Susanna Särkinen, pj.
Juha Hirvonen, vpj.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa kaupungin hallintoa, valmistella kaupunginvaltuuston käsittelemät asiat ja huolehtia valtuuston päätösten toimeenpanosta. Hallituksen tehtävänä on lisäksi valvoa kaupungin etua ja tehdä sen puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet, jollei hallintosäännössä ole toisin määrätty.

Kaupunginhallitukseen kuuluu 9 jäsentä. Lisäksi kokouksissa ovat läsnä kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallitus 1.1.2024 – 26.2.2024

Puheenjohtaja	Ville Erola, PS
I varapuheenjohtaja	Tero Nieminen, Kesk.
II varapuheenjohtaja	Tuomo Jussila, Kok

Muut jäsenet:

Perussuomalaiset	Jari Kaitaranta
	Sari Sikkilä
Kokoomus + Kristillisdemokraatit	Ida Jokinen
Keskusta	Riitta Lonka
Vihreät	Venla Avelin
Sosiaalidemokraatit	Vesa Teräs

Kaupunginhallitus 27.2.2024 – 31.12.2024

Puheenjohtaja	Ville Erola, PS
I varapuheenjohtaja	Riitta Lonka, Kesk.
II varapuheenjohtaja	Tuomo Jussila, Kok

Muut jäsenet:

Perussuomalaiset	Jari Kaitaranta
	Sari Sikkilä
Kokoomus + Kristillisdemokraatit	Ida Jokinen
Keskusta	Ari Anttila
Vihreät	Venla Avelin
Sosiaalidemokraatit	Vesa Teräs

Kaupunginhallitus kokoontui kertomusvuonna 21 kertaa ja käsitteli 477 asiaa.

Yhteistoimintaelin

Yhteistoimintaelin koostuu paikallisten henkilöstöjärjestöjen edustajista sekä työnantajaa edustavista luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista. Yhteistoimintaelin kokoontui vuonna 2024 neljä kertaa. Yhteistoimintaelimessä työnantaja ja työntekijät käyvät yhdessä henkilöstön asemaan ja työhön vaikuttavia asioita läpi.

Työsuojelutoimikunnan toiminta yhdistettiin osaksi yhteistoimintaelintä (Kaupunginhallitus 15.1.2024 § 7). Uusiksi yhteistoimintaelimen jäseniksi nimettiin työsuojelutoiminnan jäsenistä työnantajan edustajana toimiva työsuojelupäällikkö ja henkilöstön edustajina toimivat työsuojeluvaltuutetut (2 kpl). Työterveyshoitaja kutsutaan tarvittaessa kokouksiin asiantuntijaroolissa.

Aluekumppanuuspöydät

Aluekumppanuuspöytien tehtävistä on säädetty hallintosäännön luku 3:n 5 §:ssä. Kumppanuuspöytiä on neljä: keskusta, itäinen, läntinen ja pohjoinen. Vuoden 2024 aikana Keskustan aluekumppanuuspöytä, Itäinen aluekumppanuuspöytä sekä Läntinen aluekumppanuuspöytä kokoontuivat neljä kertaa ja Pohjoinen aluekumppanuuspöytä kolme kertaa. Aluekumppanuuspöydät lausuiivat vuoden aikana palveluverkkouudistuksesta, päättivät aluekumppanuuspöydille osoitettujen määrärahojen käytöstä, suunnittelivat ja toteuttivat alueellisia tapahtumia ja valmistelivat uuden kaksivuotiskauden toimintaa. Aluekumppanuuspöytien uusi kaksivuotiskausi käynnistyi syksyllä 2024, jolloin aluekumppanuuspöydille valittiin uudelle kaudelle toimihenkilöt.

Kaupungin viranhaltijaorganisaatio

Henkilöstöpäällikkö Anniina Mäki oli poissa 1.1.-18.8.2024.

Vs. hyvinvointijohtaja Petra Nevalainen jäi pois kaupungin palveluksesta 30.4.2024. Liikunta- ja vapaa-aikapäällikkö Teija Savolainen oli poissa 22.2.-31.12.2024, vs. liikunta- ja vapaa-aikapäällikkönä toimi Pekka Petäkoski, joka toimi myös vs. hyvinvointijohtajana 1.5.-31.12.2024. Virkavapaalla ollut hyvinvointijohtaja Kristiina Hämäläinen jäi pois kaupungin palveluksesta 28.7.2024.

Sivistysjohtaja Mika Silvennoinen oli poissa 22.7.-31.12.2024, vs. sivistysjohtajana toimi Esa Kähkönen 29.7.-31.12.2024. Opetuspäällikkö Jarno Ovaska oli poissa 24.7.-31.12.2024, vs. opetuspäällikkönä toimi Eija Seunala 1.8.-31.12.2024. Vs. kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja Ninni Parviainen jäi pois kaupungin palveluksesta 7.2.2024. Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja Minna Sirnö palasi kaupungin palvelukseen 7.2.2024. Ma. nuorisopalvelupäällikkö Joonas Haapakoski jäi pois kaupungin palveluksesta 31.1.2024. Sivistystoimen talouspäällikkö Varpu Vilkkö oli poissa 26.8.-31.12.2024, vs. talouspäällikkönä toimi Sari Soikkeli 23.9.-31.12.2024.

Kaupunkikehitysjohtaja Kari Setälä oli poissa 30.3.-31.8.2024 ja jäi eläkkeelle 1.9.2024. Kaupunkikehitysjohtajan sijaisena toimi johtava rakennustarkastaja Timo Tarkkala 30.3.-31.12.2024.

Kaupungin hallintosääntö päivitettiin 25.11.2024, ja hallintosääntö astui voimaan 1.1.2025.

Tilivelvolliset 2024

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsen sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat; kaupunginhallitus, valiokunnat, lautakunnat sekä niiden jaostot. Alla olevassa taulussa on lueteltu tilivelvolliset viranhaltijat.

Toimiala	Viranhaltija	Tehtävä	
Konsernipalveluiden toimiala	Kalle Larsson	Kaupunginjohtaja	
	Lilli Peltonen	Hallintojohtaja	
	Eero Aitkoski	Talousjohtaja	
	Aniina Mäki	Henkilöstöpäällikkö (poissa 1.1.-18.8.2024)	
Hyvinvointitoimiala	Petra Nevalainen	Vs. hyvinvointijohtaja 30.4.2024 asti	
	Pekka Petäkoski	vs. liikunta- ja vapaa-aikapäällikkö 12.2.2024 alkaen sekä vs. hyvinvointijohtaja 1.5.2024 alkaen	
Sivistystoimiala	Mika Silvennoinen	Sivistysjohtaja (poissa 22.7.-31.12.2024)	
	Esa Kähkönen	Vs. sivistysjohtaja 29.7.2024 alkaen	
	Jarno Ovaska	Opetuspäällikkö (poissa 24.7.-31.12.2024)	
	Eija Seunala	Vs. opetuspäällikkö 1.8.2024 alkaen	
	Johanna Lepistö	Varhaiskasvatusjohtaja	
	Ninni Parviainen	Vs. kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja 7.2.2024 asti	
	Minna Sirnö	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja (poissa 1.1.-6.2.2024)	
	Varpu Vilkkö	Taluspäällikkö (poissa 26.8.-31.12.2024)	
	Sari Soikkeli	Vs. taluspäällikkö 23.9.2024 alkaen	
	Joonas Haapakoski	Ma. nuorisopalvelupäällikkö 31.1.2024 asti	
	Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala	Kari Setälä	Kaupunkikehitysjohtaja 31.8.2024 asti (poissa 30.3.-31.8.2024)
		Timo Tarkkala	Johtava rakennustarkastaja, vs. kaupunkikehitysjohtaja 30.3.-31.8.2024 sekä vt. kaupunkikehitysjohtaja 1.9.-31.12.2024
Petteri Kotonen		Vesilaitoksen johtaja	
Ossi Hosiaisuoma		Maankäyttöpäällikkö	
Ari-Pekka Rajaranta		Yhdyskuntatekniikan päällikkö	
Leena Pekkanen		Toimitilajohtaja	

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Talouden suhdannekehitys

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2024 julkaisemassa taloudellisessa katsauksessa todetaan, että Suomen talouden tilanne kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden 2024 aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote jäi pienemmäksi kuin vuonna 2023. Vuoden 2024 tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja yksityisen kulutuksen lasku. Positiivisena asiana vuoden 2024 on ollut ulkomaankauppa, kun vienti kasvoi. Inflaation hidastuminen ja korkojen laskun ennustetaan kääntävän kulutuksen ja investoinnit kasvuun vuoden 2025 aikana, mutta toisaalta kasvua heikentävät julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset.

Maailmantalouden näkymät ovat positiiviset, mutta niitä varjostavat merkittävät riskit. Euroalueella inflaation hidastuminen, reaalityulojen kasvu ja korkojen lasku tukevat elpymistä. Euroalueen talouden odotetaan kasvavan 1,2 prosenttia vuonna 2025, ja kasvun odotetaan kiihtyvän vuonna 2026. Yhdysvalloissa vahva työllisyystilanne ylläpitää yksityistä kulutusta, millä on positiivinen vaikutus Yhdysvaltojen taloudelliseen tilanteeseen. Yhdysvaltojen talouden odotetaan kasvavan 2,0 prosenttia vuonna 2025. Kiinassa viennin elpyminen ja elvyttävä talouspolitiikka tukevat Kiinan taloutta. Kiinan talouden ennustetaan kasvavan 4,0 prosenttia vuonna 2025. Toisaalta poliittiset riskit eri maissa luovat epävarmuutta. Yhdysvaltojen tulevan kauppapolitiikan vaikutus, erityisesti tuontitullien nostoilla odotetaan olevan negatiivinen vaikutus Yhdysvaltojen talouteen. Odotukset Yhdysvaltojen tullien aiheuttamista vastatoimista muissa maissa ja mahdollinen kauppasota heikentäisivät koko maailmantaloutta. Maailmankaupan tasolla odotetaan 3,6 prosentin kasvua vuodelle 2025 epävarmuuksista huolimatta.

Suomen viennin kasvun odotetaan vauhdittuvan vuoden 2025 aikana. Vuonna 2024 Suomen vienti on elpynyt etenkin Aasiaan ja Eurooppaan myytyjen palveluiden voimakkaan kasvun vetämänä, vaikka tavarantoiminnan vienti on hidastunut euroalueelle. Suomen viennin kasvun odotetaan painottuvan palveluiden viennin kasvuun. Myös Suomen tuonnin oletetaan kasvavan investointien lisääntymisen myötä. Vuoden 2024 viennin kasvuksi on odotettu 0,4 prosenttia, mutta vuodelle 2025 jo 3,4 prosenttia. Toisaalta tuonnin osalta vuoden 2024 luvuksi on ennakoitu 0,3 prosentin vähennystä, mutta vuodelle 2025 4,4 prosentin kasvua. Suomen vaihtotase on ollut vuodesta 2010 negatiivinen pois lukien vuodet 2020 ja 2021, ja vaihtotaseen ennustetaan pysyvän negatiivisena jatkossakin.

Suomessa inflaation odotetaan säilyvän hitaana, vaikka veronkorotukset nostavat kuluttajahintoja ja palvelujen hintoihin on nousupaineita. Toisaalta energian hintojen lasku ja korkojen aleneminen tukevat inflaation hidastumista. Vuonna 2024 inflaation on arvioitu olevan keskimäärin 1,6 prosenttia, ja inflaation ennustetaan hidastuvan edelleen 1,1 prosenttiin vuonna 2025. Inflaation hidastumisen myötä kotitalouksien reaalityulot ovat kääntyneet kasvuun, mutta se ei näy vielä kulutuksessa, koska kotitalouksien säästämisaste on kasvanut. Riskejä inflaation kasvuun tuovat työehtosopimusneuvottelut, geopoliittiset jännitteet ja mahdolliset kauppasodat.

Reaalipalkat ovat Suomessa laskeneet vuodesta 2021 vuoteen 2023 noin 6,5 prosenttia. Vuoden 2024 aikana palkansaajien reaaliensiot kääntyivät kasvuun, mutta toisaalta palkkasumman kasvua on hidastanut heikko työllisyystilanne. Vuoden 2025 aikana odotetaan ansioiden nousuvauhdin nopeutumista ja työllisyyden kasvua. Kotitalouksien yhteenlaskettua ostovoimaa mittaavaan käytettävissä olevan reaalityuloon on ennustettu kahden prosentin kasvua vuodelle 2024. Ostovoimaa on kasvattanut inflaation hidastuminen sekä eläkkeiden kasvu indeksikorotuksista johtuen. Kotitalouksien reaalityulojen kasvun odotetaan vuonna 2025 hidastuvan vuodesta 2024, johtuen eläkkeiden indeksikorotusten pienentymisestä ja sosiaalietuuksiin kohdistuvista leikkauksista, vaikka ostovoiman kasvua tukee palkkasumman odotettu kasvu.

Valtiovarainministeriön ennusteeseen liittyy riskejä. Mikäli Yhdysvaltojen kauppapolitiikka aiheuttaa kauppasotia, tulee se heikentämään euroalueen ja maailmantalouden talouskasvua. Maailmankaupan pienentyminen tarkoittaa Suomelle viennin vähentymistä, mikä heikentää Suomen taloutta. Myös kotitalouksien kulutuksen väheneminen Suomessa heijastuu Suomen talouteen. Mikäli kotitalouksien säästämisaste jatkaa kasvuaan ja kulutus varovaisena, ei Suomen talous kasva ennustetulla vauhdilla.

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Volyymin muutos, %					
Bruttokansantuote markkinahintaan	-1,2	-0,3	1,6	1,5	1,5
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	-6,6	-0,3	4,4	3,0	2,8
Kokonaistarjonta	-2,9	-0,3	2,4	1,9	1,9
Tavaroiden ja palvelujen vienti	0,2	0,4	3,4	3,1	2,4
Kulutus	1,3	0,1	0,7	1,0	1,1
yksityinen	0,3	-0,4	1,2	1,8	1,6
julkinen	3,4	1,2	-0,5	-0,4	0,1
Investoinnit	-9,0	-5,6	7,4	2,6	4,1
yksityiset	-10,1	-8,1	5,3	4,2	4,8
julkiset	-3,6	6,0	15,9	-2,9	1,2
Kokonaiskysyntä	-2,8	-0,3	2,4	1,9	1,9
kotimainen kysyntä	-4,2	-0,6	2,0	1,4	1,7

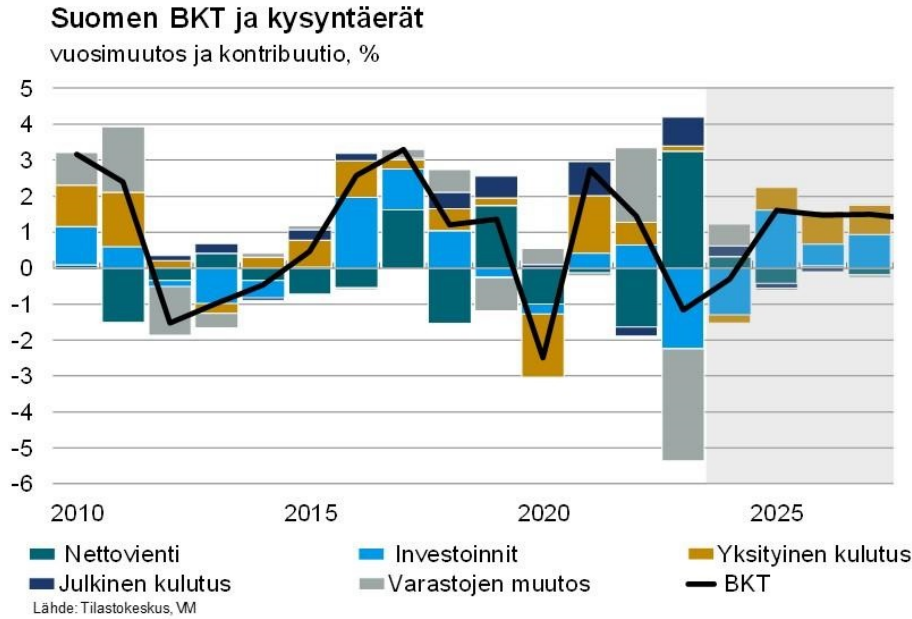
Lähde: VM

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	273	276	287	298	310
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	3,9	1,4	2,2	2,4	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	0,4	0,2	0,5	1,0	1,1
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	2,1	-0,1	3,0	2,0	1,5
Työn tuottavuus, muutos, %	-0,8	0,4	0,9	0,4	0,2
Työlliset, muutos, %	0,3	-1,0	0,2	1,2	1,2
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	77,9	76,6	76,3	76,8	77,4
Työttömyysaste, %	7,2	8,3	8,4	7,9	7,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	6,2	1,6	1,1	1,4	1,8
Ansiotasoindeksi, muutos, %	4,2	3,1	3,4	3,1	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,1	-0,2	-1,2	-0,8	-1,4
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,4	-0,1	-0,4	-0,3	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,4	2,1	2,0

Lähde: VM

	2023	2024	2025*	2026*	2027*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	55,7	57,4	56,9	55,9	55,1
Veroaste	42,5	42,1	42,5	42,4	42,4
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-3,0	-4,2	-3,5	-2,9	-2,5
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,3	-3,5	-3,9	-3,5	-3,2
Julkisyhteisöjen velka	77,1	82,5	85,0	86,1	86,3
Valtionvelka	57,1	61,2	63,2	64,1	64,4

Lähde: VM

Työ- ja elinkeinoministeriö on yhdessä ELY-keskusten kanssa laatinut syksyllä 2024 raportin alueellisista kehitysnäkymistä, missä arvioidaan alueiden nykytilaa ja lähiajan näkymiä. Päijät-Hämeen maakunnan osalta todetaan maakunnan väkiluvun jatkavan laskuaan alentuneen luonnollisen väestönkasvun sekä tappiollisen maassamuuton vuoksi. Väkiluvun väheneminen haastaa maakunnan kasvun mahdollisuuksia. Toisaalta työ- ja opiskeluperäinen maahanmuutto on kasvattanut ulkomaan kansalaisten määrää maakunnassa.

Lahden yliopistokampuksen kehittyminen luo alueella merkittävää työllisyyden ja aluetalouden kasvupotentiaalia. Maakunnan yritys- ja korkeakoulusektorin tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot ovat olleet viime vuosina hienoisessa kasvussa. Tämä antaa mahdollisuuden vauhdittaa maan sisäistä muuttoliikettä ja houkutella alueelle aiempaa enemmän ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita.

Päijät-Hämeen haasteena on pitkät perinteet tehdasteollisuuden maakuntana. Väestön koulutustaso on matala, ja elinkeinoelämän rakennemuutoksen takia työllisyysaste on maan keskiarvoa matalampi. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on Päijät-Hämeessä maakuntien välisessä vertailussa maan viidenneksi korkein. Myös pitkäaikaistyöttömien osuus on korkea, samoin kuin ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien osuus yli 15-vuotiaasta väestöstä.

Toisaalta Päijät-Hämeessä on monipuolinen elinkeinorakenne, ja vientitoimintaa harjoittavia pieniä ja keskisuuria yrityksiä on paljon. Alueen elinkeinoelämä nojautuu useaan tukijalkaan. Päijät-Hämeessä on perinteet puu-, rakennus-, metallituote- ja konepajateollisuudelle, mutta alueesta on kehittynyt myös monipuolinen elintarviketeollisuuden keskus. Päijät-Häme on perheyritysten maakunta; perheyritysten osuus yritysten työpaikoista on maakuntien vertailussa suurin ja perheyritysten osuus yrityksistä on Manner-Suomen suurin.

Vuoden 2024 aikana Päijät-Hämeen yritysten suhdanneodotukset ovat parantuneet. Toisaalta suhdanneodotukset ovat vielä koko maan keskiarvoa varovaisemmat. Vaikka puutuotteiden kysyntä on tällä hetkellä heikkoa, odotetaan tulevaisuudessa puutuotteiden globaalien kysynnän kasvavan pitkällä tähtäimellä, ja puutuoteollisuuden yritykset ovat tehneet tulevaisuusinvestointeja maakuntaan. Maakuntaan on myös suunnitteilla merkittäviä puhtaan siirtymän investointeja, kuten uusiutuvan polttoaineen valmistuksen tuotantolaitos sekä kymmenen eri aurinkovoimalahanketta. Elintarviketeollisuudesta odotetaan Fazerin suklaatehtaan rakentamis päätöstä.

Työllisyys ja työttömyys

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2024 julkaisemassa taloudellisessa katsauksessa todetaan, että työllisten määrä Suomessa on pienentynyt vuoden 2024 aikana. Työllisten määrän laskuun ovat vaikuttaneet vahvimmin työllisyyden vähentyminen teollisuudessa ja rakentamisessa sekä elinkeinoelämän palveluissa. Toisaalta työllisyys on kasvanut terveys- ja sosiaalipalveluissa. Yritykset ovat pitäneet kiinni työntekijöistään, sillä taloudessa on toipumisen merkkejä ja yleisesti osaavasta työvoimasta on puutetta. Vuoden 2025 talouden voimistumisen odotetaan kääntävän työvoiman kysynnän kasvuun.

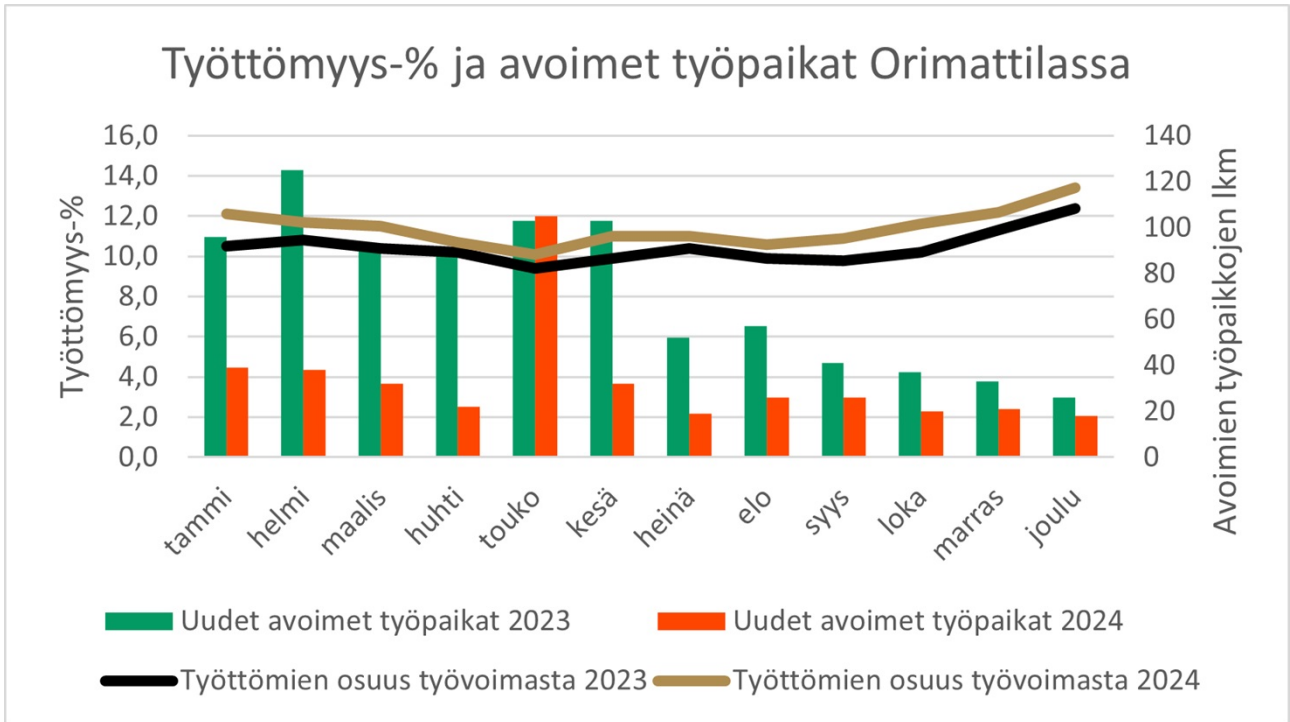
Hämeen ELY-keskuksen alueella oli joulukuun 2024 lopussa 22 133 työtöntä työnhakijaa. Tämä oli 1 194 enemmän kuin vuoden 2023 lopussa. Lomautettuja Hämeen ELY-keskuksen alueella vuoden 2024 lopussa oli 2 626. Päijät-Hämeen maakunnan osalta työttömiä oli vuoden 2024 lopussa 13 524, mikä oli 955 enemmän kuin vuoden 2023 lopussa. Päijät-Hämeessä työttömyys kasvoi vuonna 2024 kaikissa muissa kunnissa paitsi Asikkalassa. Hämeen ELY-keskuksen alueella alle 25-vuotiaita työttömiä vuoden 2024 lopussa oli 2 540, missä oli kasvua vuoteen 2023 verrattuna 269. Vuonna 2024 Hämeen ELY-keskuksen alueella myös pitkäaikaistyöttömyys kasvoi; yli vuoden työttömänä olleita oli joulukuussa 7 437, kun vuoden 2023 joulukuussa pitkäaikaistyöttömiä oli 6 437. Pitkäaikaistyöttömistä noin puolet oli myös ollut yli kaksi vuotta työttömänä.

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2024 JOULUKUUN LOPUSSA
ELY-KESKUS: HÄME

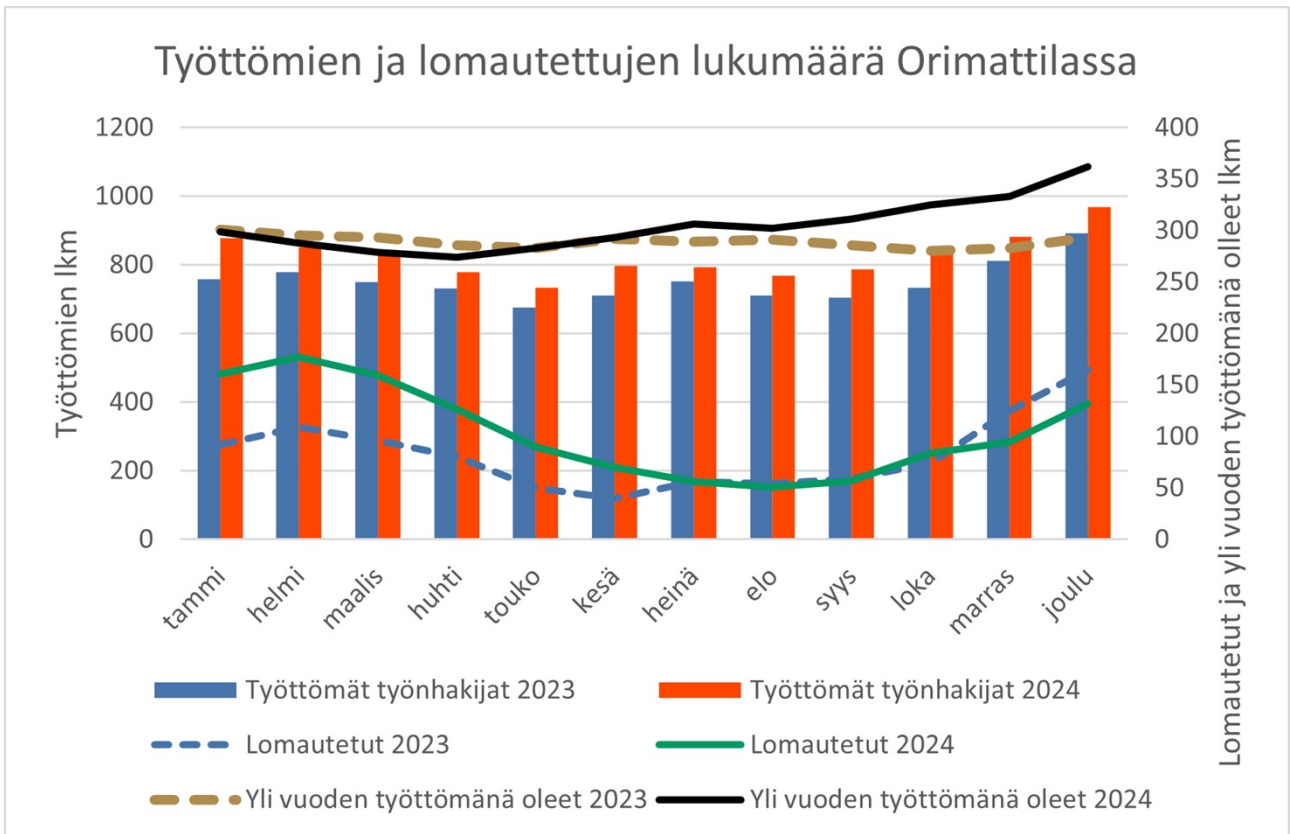
Kunta	Työvoima		Työttömät työnhakijat			Vamm. ja			Avoimet työpaikat		
		Osuus-% työvoimasta	Yhteensä	Miehet	Naiset	Alle 20- vuotiaat	Alle 25- vuotiaat	Yli 50- vuotiaat		Pitkäaik. työttömät	Pitkäaik. sairaajat
Asikkala	3 227	11,2	362	223	139	5	27	185	95	52	7
Forssa	6 981	14,8	1 034	653	379	23	130	363	285	115	111
Hartola	1 005	13,8	139	79	60	...	...	77	50	27	5
Hattula	4 447	7,4	329	203	126	10	31	169	86	47	11
Hausjärvi	3 857	8,2	316	190	126	9	40	127	96	44	6
Heinola	7 460	16,6	1 241	749	492	28	122	583	467	243	21
Hollola	10 464	8,7	913	546	366	29	95	443	295	120	45
Humppila	958	9,8	94	52	42	...	8	48	32	26	5
Hämeenlinna	31 474	12,0	3 769	2 208	1 560	104	501	1 352	1 347	539	206
Iitti	2 729	12,7	347	208	139	...	36	170	112	70	...
Janakkala	7 704	8,3	640	398	242	23	69	242	194	77	84
Jokioinen	2 282	8,8	201	124	77	...	21	85	59	25	...
Kärkölä	1 925	12,8	247	144	103	0	12	120	69	29	...
Lahti	56 479	15,9	8 991	5 310	3 681	202	1 035	3 202	3 136	1 017	443
Loppi	3 544	8,0	285	164	121	11	27	133	65	38	11
Orimattila	7 243	13,4	968	592	374	41	113	417	362	118	18
Padasjoki	1 035	14,9	154	100	54	...	...	89	58	26	20
Riihimäki	13 498	12,2	1 644	964	680	54	219	557	464	240	65
Sysmä	1 260	12,9	162	103	59	5	14	93	67	35	11
Tammela	2 696	7,3	198	124	74	...	19	101	69	26	...
Ypäjä	1 049	9,4	99	61	38	...	9	43	29	18	...
Yhteensä	171 317	12,9	22 133	13 195	8 932	559	2 540	8 599	7 437	2 932	1 084

Lähde: Hämeen ELY

Hämeen ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan Orimattilan osalta työttömien osuus työvoimasta oli vuonna 2024 joka kuukausi suurempi vuoden 2023 vastaavaa kuukautta. Joulukuussa 2024 Orimattilan työttömyysprosentti oli 13,4, kun vuoden 2023 joulukuussa työttömyysprosentti oli 12,4. Vuonna 2024 uusia avoimia työpaikkoja oli joka kuukausi vähemmän tarjolla kuin vuonna 2023 vastaavana kuukautena pois lukien toukokuu. Orimattilassa yli vuoden työttömänä olleiden lukumäärä kasvoi vuoden 2024 aikana 69 henkilöllä, ollen 362 vuoden 2024 lopussa. Lomautettujen määrä pysyi alkuvuodesta 2024 korkeammalla kuin vastaavaan aikaan vuonna 2023, loppuvuodesta 2024 lomautettuja oli taasen vähemmän kuin vuonna 2023 vastaavaan aikaan.

Lähde: Hämeen ELY

Lähde: Hämeen ELY

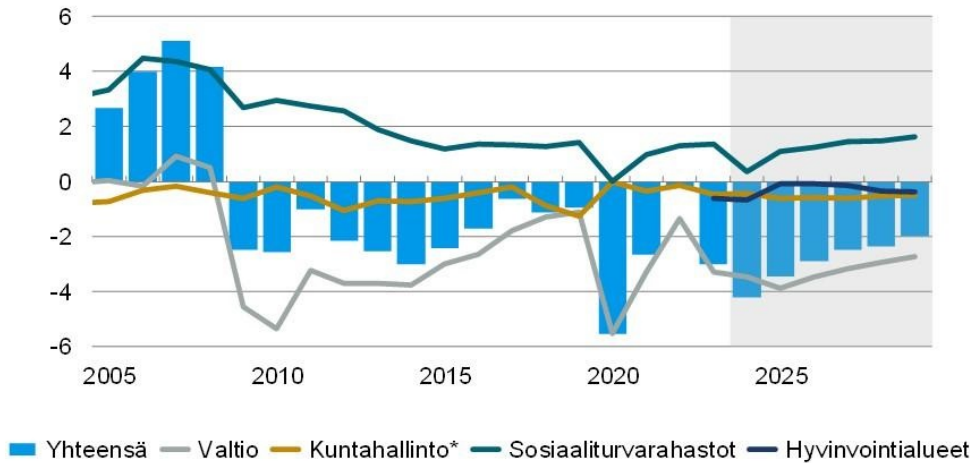
Julkisyhteisöjen rahoitusasema

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2024 julkaisemassa taloudellisessa katsauksessa arvioidaan, että Suomen julkisen talouden alijäämän odotetaan olevan 4,2 prosenttia vuonna 2024. Tämä on johtunut heikosta talouden suhdanteesta, varautumismenojen kasvusta sekä menneestä inflaatiosta. Vuonna 2025 julkisen talouden odotetaan olevan 3,5 prosenttia alijäämäinen, johtuen hallituksen sopeutustoimien vaikutuksesta. Julkisen velan on odotettu olevan 82 prosenttia bruttokansantuotteesta vuonna 2024 ja jatkavan kasvuaan 85 prosenttiin vuonna 2025.

Pitkällä aikavälillä Suomen julkisessa taloudessa vallitsee kestävyysvaje, eli tulojen ja menojen välinen epätasapaino. Valtiovarainministeriön arvio on, että kestävyysvaje on noin 1,5 % suhteessa bruttokansantuotteeseen, eli noin 5 miljardia euroa vuoden 2029 tasolla. Aikaisempaan ennusteeseen nähden kestävyysvaje on pienentynyt. Eri julkisyhteisöjen sektoreista valtionhallinto on alijäämäisin, mutta kuntahallinto pysyy myös alijäämäisenä. Kuntahallinnon alijäämää syventää määräaikaiset valtionosuusleikkaukset vuosina 2025–2027.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema

suhteessa BKT:hen, %

*Ml. hyvinvointialuehallinto vuoden 2022 loppuun saakka
Lähde: Tilastokeskus, VM

Kuntatalouden kehitys

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2024 julkaisemassa taloudellisessa katsauksessa arvioidaan kuntahallinnon alijäämän pysyvän vuonna 2024 likimain vuoden 2023 lukemissa, ollen noin 1,2 miljardia euroa. Tuon alijäämän suhde bruttokansantuotteeseen on 0,4 prosenttia. Yleinen talouden alavireys on heikentänyt kuntien saamia yhteisöverotuloja vuonna 2024. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen siirtolaskelmien jälkikäteinen tarkastus ja hallituksen päättämien indeksisäästöjen vuoksi valtion tulonsiirrot kunnille vähenivät vuonna 2024 vuoteen 2023 verrattuna. Kuntien alijäämän arvioidaan kasvavan vuosina 2025–2027 0,6 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteesta. Vaikka inflaatio on taittumassa, on aiempi korkea inflaatio nostanut hintoja, mikä näkyy kunnissa kulutusmenojen kasvuna. Myös kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan vuosina 2025–2027 yleistä ansiokehitystä nopeampaa kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelmien vuoksi.

Vuonna 2025 kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat TE-palveluiden järjestämisestä muodostuvan uuden valtionosuustehtävän myötä. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikaisesti tuntuvia leikkauksia vuosina 2025–2027 muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien ja hallituksen päättämän yhden prosenttiyksikön indeksijarrun vuoksi.

Kuntaliiton arvion mukaan kuntien menokehitys on vuonna 2024 hidastunut vuodesta 2023. Kun vielä vuonna 2023 kustannuskehitys laukkasi 11 prosentin kasvussa niin vuonna 2024 kulukehitys jäi noin kahteen prosenttiin. Euroissa kustannukset nousivat vuonna 2024 vain reilun 300 miljoonan euron verran. Toimintamenojen kehitykseen vaikutti viime vuonna useita erisuuntaan vetäviä syitä. Vaikka monet tekijät, kuten palkkaratkaisu, hallituksen uudistukset ja

korkotason nousu, nostivat kustannuksia reippaasti, niin siitä huolimatta kuntien palkkasumman nousu näyttää jäävän vain vajaaseen 3 prosenttiin. Työttömyysvakuutusmaksun lasku käänsi henkilöstösivukulujen kehityksen jopa miinukselle. Toimintamenojen jarrutusta voidaankin tulkita tässä vaiheessa melko turvallisesti siten, että kunnat ovat vieneet sopeutustyötä eteenpäin vuonna 2024. Luonnollisesti tilanteet vaihtelevat kunnittain. Joissain kunnissa säästöpäätöksiä vasta pohditaan ja joissakin kunnissa sopeutusta on tehty etupainotteisesti jo useamman vuoden ajan.

Kuntaliiton mukaan odotettua vahvemmassa vuoden 2024 kuntataloudesta kannattaa noteerata myös se, että joidenkin kuntien tuloihin sisältyy normaalien tulovirtojen ohella isoja omaisuuden myyntituloja. Kunnat möivät vuonna 2024 omaisuutta yhteensä noin 700 miljoonalla eurolla, myymällä muun muassa yhtiöitään ja osakkeitaan. Rahavirtojen volyyymiä tarkastellen kuntatalouden liikkumavara on hyvin keskittynyttä ja vähäistä. Asukaskohtaisissa tarkasteluissa talouden kärkipaikkoja miehittävät tosin asukasmäärältään pienemmät kunnat, joilla liikkumavaraa talouteen voi tuoda esimerkiksi tuulivoima tai kunnan kokoon suhteutettuna erityisen vahva yritystoiminta.

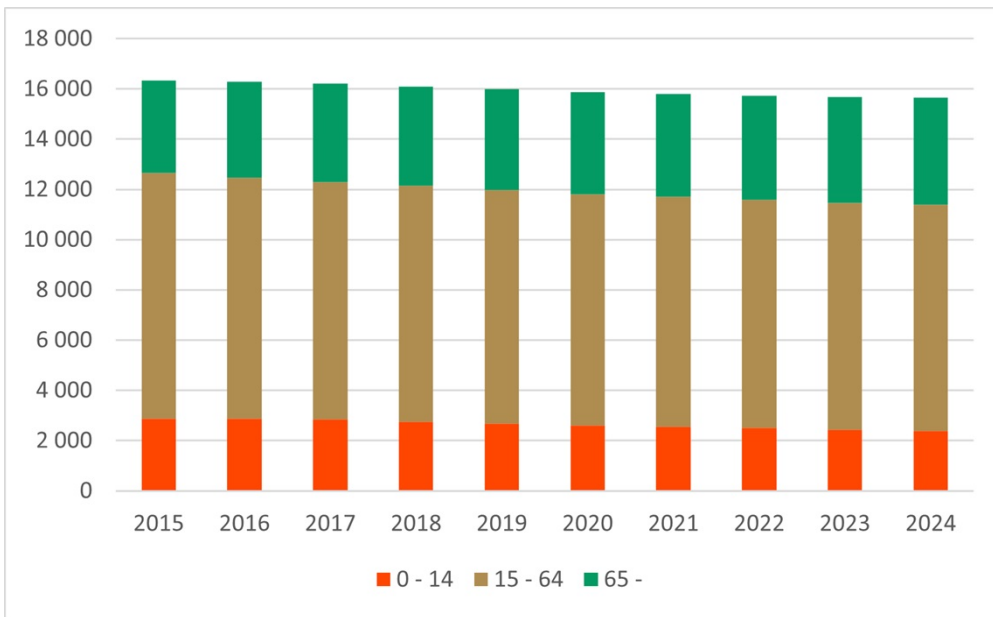
Vuonna 2024 kuntien toiminnassa korostuivat kuntien erilaisuus ja tahtotila saada oman kunnan talouden tila kestävämmälle tasolle. Tällä hetkellä kaikkia kuntia yhdistää epävarmuus siitä, mihin asentoon talouden iso kuva kääntyy vielä tulevana vuonna ja tuleeko kevään kehysriihestä kunnille hyviä vai huonoja uutisia.

Väestö

Orimattilan kaupungin asukasmäärä jatkoi laskuaan vuonna 2024. Asukasmäärä väheni 18 henkilöllä verrattuna vuoteen 2023. Alle 15 -vuotiaiden määrä väheni 34 henkilöllä ja 15–64-vuotiaiden määrä väheni 36 henkilöllä vuoden 2024 aikana. 65 vuotta täyttäneiden määrä jatkoi kasvuaan vuonna 2024, kasvua oli 52 henkilöä.

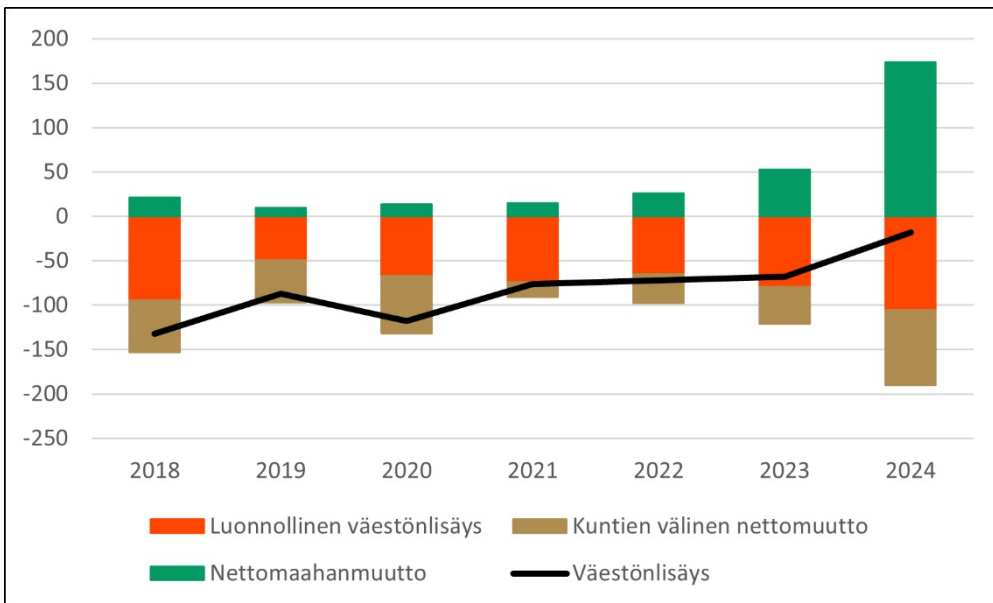
31.12.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Väestön lukumäärä yhteensä	16 326	16 279	16 221	16 091	16 003	15 882	15 808	15 735	15 669	15 651
0 - 14	2 876	2 877	2 848	2 757	2 683	2 612	2 566	2 517	2 424	2 390
15 - 64	9 784	9 597	9 456	9 384	9 295	9 208	9 147	9 074	9 039	9 003
65 -	3 666	3 805	3 917	3 950	4 025	4 062	4 095	4 144	4 206	4 258

Alla olevassa kuvaajassa on esitetty Orimattilan eri ikäryhmien osuus vuosina 2015–2024.

Lähde: Tilastokeskus

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan vuonna 2024 Orimattilan luonnollinen väestönlisäys (elävänä syntyneet ja kuolleiden erotus) oli negatiivinen 105 henkilön verran. Kuntien välinen nettomuutto oli myös negatiivinen 85 henkilön verran. Nettomaahanmuutto oli positiivinen 174 henkilön verran. Nettomaahanmuuton ansiosta väkiluvun väheneminen oli vain 18 henkilöä. Alla olevassa kuvaajassa näkyy, miten väestön määrä on kehittynyt vuosina 2018–2024.

Lähde: Tilastokeskus

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa 2024

Orimattilan kaupungin talousarvio 2024 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 27.11.2023. Talousarvio oli 1,9 miljoonaa euroa alijäämäinen. Merkittävin tekijä alijäämän muodostumiseen oli sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen myötä kaupungin valtionosuuksien pieneneminen vuoteen 2023 verrattuna.

Kuntien toteutuneiden vuoden 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannusten selvittyä syksyllä 2023 sekä vuoden 2022 lopullisen verotuksen valmistuttua marraskuussa 2023 ilmeni ettei aiemmissa laskelmissa arvioitu valtionosuuksien leikkaus yhdessä päätettyjen verotulojen siirron kanssa riittänyt kattamaan vuoden 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannuksia. Uudistuksessa tulojen siirron osalta ainoa joustava elementti oli valtionosuudet, mikä tarkoitti, että vaikka kuntien valtionosuuksia leikattiin vuoden 2023 tasosta vuodelle 2024, tulee vuosille 2025–2027 kohdistumaan lisää valtionosuuksien leikkauksia. Orimattilan kaupungin osalta vuoden 2024 valtionosuudet laskivat 2,2 miljoonalla eurolla vuoteen 2023 verrattuna.

Alijäämäisen talousarvion takia kaupunginvaltuusto päätti talousarvion hyväksymisen jälkeen perustaa talouden tasapainottamisryhmän ja asetti tavoitteeksi jaksottaa talouden tasapainottamisen toimenpiteet vuosille 2024–2026 siten, että kaupungin talous olisi tasapainossa vuoden 2026 tilinpäätöksessä. Valtuusto velvoitti kaupunginhallituksen nimeämään talouden tasapainottamisryhmän ja saattamaan talouden tasapainottamisen toimenpiteet valtuuston päätettäväksi.

Talousarvion 2024 hyväksymisen jälkeen Orimattilan kaupunki aloitti talouden tasapainottamisen toimenpiteiden valmistelun joulukuussa 2023. Osana kaupungin talouden tasapainottamisen toimenpiteitä kaupunginhallitus käynnisti yhteistoimintamenettelyn 4.12.2023. Yhteistoimintamenettely koski kaupungin organisaatiota ja henkilöstöä mukaan lukien vesilaitos sekä Orimattilan Asunnot Oy, Orimattilan Lämpö Oy ja Orimattilan Vesi Oy. Yhteistoimintamenettely päättyi 7.2.2024. Yhteistoimintaneuvottelujen päättyessä alustava arvio irtisanottavien määrästä oli noin 40 henkilötyövuotta. Ratkaisuja pyrittiin vuoden aikana hakemaan määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisellä, tehtävien täyttämättä jättämisillä (eläköitymiset sekä toisen työnantajan palvelukseen siirtymiset) sekä mahdollisilla irtisanomisilla. Lopullinen irtisanottujen määrä jäi alle kymmeneen.

Talouden tasapainottamisryhmä muodostettiin siten, että kaupunginhallitus nimesi talouden tasapainottamisen ohjausryhmän, jossa oli edustajat kaikista valtuustoryhmistä. Lisäksi muodostettiin kahdeksan asiantuntijaryhmää valmistelevaan esityksiä ohjausryhmälle. Kaupunginhallitus nimesi asiantuntijaryhmiin jäsenet eri valtuustoryhmistä ja ryhmien valmistelijat viranhaltijoista. Asiantuntijaryhmät olivat:

- Tulot ja omaisuus sekä tytäryhtiöt
- Työllisyys ja elinvoima sekä maahanmuutto
- Varhaiskasvatus
- Opetuspalvelut
- Vapaa-aika ja osallisuus
- Ruoka- ja puhdistuspalvelut
- Kiinteistöhuolto, ulkoliikunta- ja yleisten alueiden hoito sekä maankäytön suunnittelu
- Organisaatorakenne ja henkilöstö.

Tasapainottamistyön edetessä asiantuntijatyöryhmät arvioivat ja toteuttivat kehittämistoimenpiteet sekä riskiarvioinnin omalta osaltaan ja tekivät esitykset ohjausryhmälle. Talouden tasapainottamisryhmä laati esityksensä talouden tasapainottamisen toimenpiteistä kaupunginhallituksen toimeksiannon mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 6.5.2024 talouden tasapainottamisen toimenpiteistä. Toimenpiteinä oli:

- Uusi organisaatorakenne
- Luhtikylän koulun lakkauttaminen 1.8.2024 alkaen
- Kuivannon koulun lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen
- Järvikunnan koulun lakkauttaminen 1.8.2026 alkaen
- Päiväkotit Lilliputin ja perhepäivähoidon varakoti Peukaloisen lakkauttaminen 1.8.2024 alkaen
- Kuivannon päiväkotit Hepokatin lakkauttaminen 1.8.2025 alkaen
- Toimialojen kulujen karsimisia ja tulojen lisäämisiä
- Kiinteistöjen siirtoja kiinteistöstrategian C-salkkuun ja C-salkussa olevien kiinteistöjen myymistä

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 6.5.2024 Orimattilan vesihuollon organisaatiomuutoksesta. Organisaatiomuutoksen myötä kaupungin taseyksikkönä olevan Vesilaitoksen toiminta siirtyi kaupungin 100 % omistamalle tytäryhtiölle Orimattilan Vesi Oy:lle 1.1.2025. Vesilaitoksen toiminnan siirto toteutettiin liiketoimintakaupalla. Valtuuston päättäessä liiketoimintakaupasta valtuusto edellytti kaupunginhallitusta valmistelemaan Orimattilan Vesi Oy:n pääomittamista valtuuston päätettäväksi 31.5.2025 mennessä.

Orimattilan kaupunki kilpailutti tilintarkastuspalvelut tilikausille 2024–2027 vuoden 2024 aikana. Tilintarkastusyhteisöksi valittiin KPMG Oy.

Orimattilan kaupunki kilpailutti vuoden 2024 aikana työterveyshuollon palvelut. Työterveyspalvelujen tuottajaksi valittiin Mehiläinen Oy.

Orimattilan kaupunki otti käyttöön vuoden 2024 aikana vakuutusmeklaripalvelut. Vakuutusmeklarin avulla kaupungin vakuutusturva käytiin läpi vastaamaan nykyistä tarvetta. Orimattilan kaupungin vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2024 aikana, siten että uudet vakuutukset astuvat voimaan 1.1.2025 alkaen.

Osana sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistamista Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä purettiin. Orimattilan kaupunki oli jäsenenä kyseisessä kuntayhtymässä. Kuntayhtymän loppuselvitys hyväksyttiin kaikissa jäsenkunnissa vuoden 2024 aikana. Loppuselvityksessä kuntayhtymä maksoi jäljellä olleet velkansa, päätti voimassa olevat sopimukset ja realisoi jäljelle jäänyttä irtaimistoa. Orimattilan kaupungille siirtyi kuntayhtymältä 86 kappaletta Numera Oy:n (entinen Sarastia Oy) osakkeita sekä varoja. Orimattilan kaupungin jako-osuus kuntayhtymästä purusta oli 200 999,45 euroa, mistä kuntayhtymän jäsenosuus oli 55 822,75 euroa. Orimattilan kaupungin jako-osuus maksettiin kaupungille marraskuussa 2024.

Orimattilan kaupungin hallintosääntö päivitettiin marraskuussa 2024. Uusi hallintosääntö astui voimaan 1.1.2025.

Yksi talouden tasapainottamisen toimenpiteistä oli uusi organisaatorakenne, minkä valtuusto hyväksyi kokouksessaan 6.5.2024. Kun talouden tasapainottamisen toimenpiteitä lähdettiin täytäntöön panemaan, yhteistoimintaneuvottelujen tuloksia panttiin toimeen ja henkilöstön kanssa käytiin läpi esitettyä uutta organisaatiota ja toimintatapamuutoksia, havaittiin päätetyn organisaatorakenteen ja toimintatapamuutoksien haasteet. Toimintatapamuutoksena olisi talous- ja hallintopalvelut keskitetty toimialoilta Konsernitoimialalle, ja näitä olisi tarjottu tukipalveluina tytäryhtiöille. Esiin tulleet haasteet huomioitiin hallintosäännön valmistelussa, minkä vuoksi hallintosäännössä päätetty organisaatio eroaa talouden tasapainottamisen toimenpiteenä esitetystä organisaatorakenteesta. Esitettyjä toimintatapamuutoksia ei toteutettu, vaan toimialat ja tytäryhtiöt vastaavat omalta osaltaan talous- ja hallintopalveluistaan.

Työllisyyspalveluissa työllisyyden kuntakokeilu sekä työvalmennuspalvelut Duunarin toiminta päättyi 31.12.2024. TE2024-uudistuksen myötä Orimattilan kaupunki päätti, että kunnan ei-lakisteista työllisyystoimintaa ei jatketa, vaan kaupunki vastaa vain lakisääteisen työllisyystoiminnan järjestämisestä Päijät-Hämeen työllisyysalueen kautta. Päijät-Hämeen työllisyysalue otti vastaan 1.1.2025 vastuun lakisääteisestä työllisyystoiminnasta. Päijät-Hämeen työllisyysalueen perustamisesta on tehty sopimus vuonna 2023. Työllisyysalueen vastuukuntana toimii Hollolan kunta, ja työllisyysalueen kustannukset jaetaan sopimuksen mukaisesti palvelujen käytön ja asukasmäärien suhteessa.

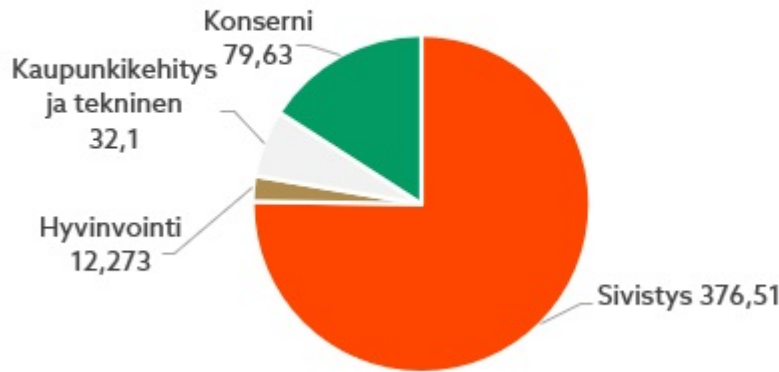
Kaupunginhallitus päätti 10.2.2025 tehdä arvonalentumisia kiinteistöjen tasearvoihin vuodelle 2024. Järvikunnan koulun sekä Käkelän aluekeittiön tasearvoihin tehtiin yhteensä 1,77 miljoonan euron alaskirjaukset. Lisäksi Asunto Oy

Artjärven Kotokolmion osakkeiden tasearvoon tehtiin 31 735 euron arvonalentuminen. Näin kiinteistöjen tasearvot vastaavat niiden todennäköistä käyttöarvoa ja Asunto Oy Artjärven Kotokolmion osakkeiden arvo vastaa niiden markkina-arvoa.

1.1.5 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstöä vuonna 2024 oli 500,51 henkilötyövuotta (htv), joista opetuspalveluissa noin 217 htv ja varhaiskasvatuksessa noin 138 htv. Tarkastelujakson aikana henkilötyövuosien määrä verrattuna edelliseen vuoteen laski reilulla 34 henkilötyövuodella. Henkilöstömenot vuonna 2024 olivat 26,8 milj. euroa, mikä on 53,8 % kaupungin ulkoisista toimintakuluista. Edellisvuodesta henkilöstömenot laskivat kaupunkitasoisesti noin 867 000 euroa. Laskua selittää organisaation yhteistoimintamenettelyt sekä talouden tasapainottamistoimenpiteet. Orimattilan kaupungissa sovelletaan kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) lisäksi kunta-alan teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimusta (TS) sekä kunta-alan opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimusta (OVTES).

Henkilöstö toimialoittain, TP 2024 (htv)

Henkilöstön lukumäärä toimialoittain	2023	2024
31.12.		
Konsernihallinnon toimiala	87	81
Hyvinvointitoimiala	15	15
Sivistystoimiala	440	396
Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala	39	33
<i>josta Vesilaitos</i>	<i>10</i>	<i>9</i>
Yhteensä	581	525

Henkilöstön sairauspoissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohti nousi hieman vuonna 2024 verrattuna vuoteen 2023. Orimattilan kaupungin sairauspoissaolo/htv vuonna 2024 on 17,48 (16,79 vuonna 2023). Kalenteripäivinä sairausperusteiset työnkeskeytykset ovat 8 749 kalenteripäivää kun vuonna 2023 lukema oli 8 981 kalenteripäivää. Vuonna 2024 henkilöstöstä 18,67 % eli 63 henkilöä ei ollut oman sairautensa vuoksi työstä poissa ollenkaan.

Työterveyshuollosta vastasi alkuvuoden ajan Työterveys Wellamo Oy ja 1.4.2025 alkaen Mehiläinen Oy. Työterveyshuollon toiminta perustuu vahvistettuun ja vuosittain tarkistettuun toimintasuunnitelmaan. Työterveyshuollon kustannukset vuonna 2024 olivat noin 292 500 euroa (v. 2023 noin 202 600 euroa, v. 2022: noin 204 300 euroa). Kustannusten nousua selittää palveluntuottajan vaihtumisen myötä huomattavasti parantunut palvelun saatavuus. Myös hoitovelkaa oli ehtinyt kertyä ennen palveluntuottajan vaihtumista.

Työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminta on aktiivista ja toteutuu mm. pääluottamusmiesten yhteistyöfoorumissa sekä yhteistoimintaelimessä. Työsuojelutoimikunta yhdistettiin osaksi yhteistoimintaelintä

alkuvuodesta 2024. Toimintatapa on ollut käytössä jo pidempään ja kaupungin yhteisten henkilöstöä koskevien asioiden käsittely yhteisessä toimielimessä on koettu hyväksi toimintatavaksi.

Orimattilan kaupunki laatii erillisen henkilöstötilinpäätöksen.

1.1.6 Ympäristöasiat

Orimattilan kaupungin vesihuollon turvaaminen nojautuu Orimattilan vesilaitokseen ja kuuteen vesiosuuskuntaan. Väestön ikääntymisen ja näiden osuuskuntien asiakkaiden haasteellisten taloustilanteiden myötä erityisesti kuuden vesiosuuskunnan toiminnan edellytykset ovat vaikeutuneet. Valtion ja kaupungin ympäristöviranomaiset ovat pyrkineet omalta osaltaan turvaamaan Orimattilan vesihuoltoa valvonnan ja neuvonnan kautta. Orimattilan kaupungin hyväksymien vesihuollon toiminta-alueiden edellyttämän toteutumisen valvonnan edistämiseen ei ollut resursseja vuonna 2024. Myrskylän kunnan jätevesien käsittelyn keskittäminen toteutui Orimattilan jätevedenpuhdistamolle vuonna 2024. Myrskylän siirtoviemärin Pakaan pumppaamolla sattui myös vakava ylivuoto, jonka vuoksi Orimattilassa useiden yksityisten kiinteistöjen kaivojen vedenlaatu vaarantui.

Suomen ympäristökeskus on aloittanut PFAS-tutkimukset Porvoonjoen valuma-alueella. Tutkimusraportti pintavesien osalta valmistuu keväällä 2025. Pohjavesien osalta PFAS kartoitusta ei vielä ole tehty. PFAS (per- ja pölyfluoratut alkyylit) -yhdisteet käsittävät yli 4 700 kemikaalia. Kyseessä on ryhmä paljon käytettyjä ihmisen valmistamia kemikaaleja, jotka ajan mittaan kertyvät ihmisiin ja ympäristöön aiheuttaen terveyshaittoja. PFAS-yhdisteitä käytetään mm. paistinpannujen tarttumattomissa pinnoitteissa, vettä hylkivissä teknisissä vaatteissa, kosmetiikassa, suksivoiteissa ja tulipalojen yhteydessä käytettävissä sammutusvaahdoissa.

Orimattilan kaupunki edisti luonnon monimuotoisuutta Helmikeskittymäkohteella (Luhtikylän kosteikko). Orimattilan kaupunki on mukana kaksivuotisessa Virkeä-hankkeessa (2024–2025), missä kehitetään luontopohjaisia ratkaisuja viheraloille. Vieraslajien torjuntaa tehdään antamalla asukkaalle neuvontaa ja torjumalla vieraslajeja kaupungin omilla kiinteistöillä.

Orimattilan kaupungilla on oma ilmasto-ohjelma, jonka toteutumista seurataan vuosittain. Erityisesti seurataan energiatehokkuutta, ilmapäästöjen jakautumista eri toimialoille ja jätehuollon kierrätysastetta. Orimattilan kaupungin tilapalvelu seuraa kaupungin omistuksessa olevien kiinteistöjen energiatehokkuutta kaupungin energiatehokkuussopimuksen (KETS) pohjalta. Kaupungin eri hallintokunnista koostuva energiatyöryhmä kokoontuu säännöllisesti. Vuonna 2024 perustettiin myös suppeampi energiaviestintään painottuva työryhmä, mikä laati Orimattilaan energia- ja ilmastoviestinnän vuosikellon. Orimattila osallistui valtakunnallisille energiansäästöviikoille kartoittamalla merkittävän runsaasti energiaa kuluttavia kohteita ja Orimattilan kaupunki edisti siirtymistä öljylämmityksestä uusiutuvaan energiaan ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan neuvontatyöllä. Yhteistyössä muiden kuntien kanssa edistettiin aurinko- ja tuulivoimaa. Kaupungin kiinteistöillä otettiin käyttöön uusia sähköautojen latauspisteitä. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma valmistui ja yhteistyötahot sitoutettiin siihen laajasti. Orimattilan kaupunki on mukana maakunnallisessa Päijät-Hämeen vihreän siirtymän ohjelmassa. Orimattilan kaupunki osallistui Päijät-Hämeen päättäjien ilmastokokoukseen 22.5.2024.

Nykyinen käytössä oleva Orimattilan kaupungin toimintasuunnitelma energiankäytön tehostamiseksi on laadittu vuosille 2017–2025. Sitä päivitetään vuosittain. Orimattilan kaupunki saavutti kaikki KETS- sopimuksen vuoden 2024 tavoitteensa. CO₂ päästöjen määriä ja jakautumista seurataan Sitowisen ylläpitämän seurannan kautta. Päijät-Häme on hiilineutraali (hinku)-maakunta ja Orimattila on Hinku-kunta. Orimattilan ilmastotavoitteiden toteutumista seurataan myös Suomen ympäristökeskuksen valtakunnallisen Hinku-päästölaskennan kautta.

Orimattilassa paikalliset yrittäjät voivat saada positiivista näkyvyyttä ja säästöjä solmimalla ilmastokumppanuuden Orimattilan kaupungin kanssa. Ilmastokumppanuusyrietykset asettavat itselleen omia ilmasto/ympäristötavoitteita ja seuraavat niiden toteutumista yhdessä kaupungin kanssa. Koko Päijät-Hämeen ilmastokumppanuuden vetovastuu vuonna 2024 oli Orimattilan kaupungilla ja Asikkalan kunnalla. Ilmastokumppanuuden myötä Orimattilan kaupunki haastoi kaikki kunnat hankkimaan uusia ilmastokumppanuusyrietyksiä, järjesti yrittäjille ilmastokumppanuusaamukahvit,

oli mukana Orimattilan rekrymessuilla omalla miehitetyllä ilmastokumppanuusstandilla, päivitti ilmastokumppanuussivut ja kannusti myös nuorisoseuroja ottamaan ilmastoasiat huomioon omassa toiminnassaan.

Orimattilan kasvihuonekaasupäästöjen seurannasta

Kunnilla on valtiotason lisäksi merkittävä rooli ilmastotyössä. Orimattilassa kasvihuonekaasupäästöjä on laskettu sekä perinteisellä alueellisella CO₂ päästölaskennalla, että sitä täydentävällä kulutusperäisellä Kulma-mallilla. Perinteistä alueellisesta CO₂ päästölaskentaa Orimattilassa on tehty jo vuodesta 2008 alkaen. Uusi kulutusperäinen Kulma-mallin mukainen päästölaskenta tehtiin vuoden 2022 päästöihin. Orimattilan kaupunki on mukana myös seuraavassa päästölaskennassa, mutta näitä lukuja ei vielä ole saatavissa.

Perinteinen alueellinen CO₂ päästölaskenta

Perinteistä alueellista CO₂ päästölaskentaa tehdään yli 90 kunnassa.

CO₂-raportissa energiaperäiset päästöt lasketaan Orimattilassa (maantieteellisenä alueena) kulutetun sähkön-, kaukolämmön sekä lämmityksen ja liikenteen polttoaineiden määrän perusteella. Maatalouden osalta laskenta sisältää Orimattilan alueella tapahtuvan maataloustuotannon päästöt. Jätteiden käsittelyn päästöt lasketaan syntypaikan mukaan.

Vuonna 2023 Orimattilan kasvihuonekaasujen päästöt olivat yhteensä 105,7 kt CO₂-ekv (hiilidioksidiekvivalenttia) ilman teollisuutta. Näistä päästöistä:

- 2,6 kt (2022 4,6 kt) CO₂-ekv aiheutui kuluttajien sähkönkulutuksesta
- 3,1 kt (2022 4,6 kt) CO₂-ekv sähkölämmityksestä
- 0,4 kt (2022 0,5 kt) CO₂-ekv maalämmöstä
- 3,2 kt (2022 2,8 kt) CO₂-ekv kaukolämmityksestä
- 8,6 kt (2022 9,3 kt) CO₂-ekv erillislämmityksestä (öljy, puu, maakaasu)*
- 46,5 kt (2022 48,9 kt) CO₂-ekv tieliikenteestä*
- 38,1 kt (2022 38,5 kt) CO₂-ekv maataloudesta (eläinten ruuansulatus, lanta, peltoviljely)*
- 3,1 kt (2022 3,4 kt) CO₂-ekv jätehuollosta (kiinteän jätteen kaatopaikkasijoitus, laitospoistointi, jäteveden käsittely)
- 0,6 kt (2022 0,8 kt) CO₂-ekv teollisuuden sähkönkulutuksesta.

*Kolme suurinta päästölähdettä

Päästölaskennassa on epävarmuuksia ja päällekkäisyyksiä. Maataloudessa keskimääräiset kertoimet eivät ota huomioon yksittäisillä tiloilla tehtäviä päästöjä vähentäviä toimia. Tieliikenteen päästöjen kuntakohtaiseen allokointiin liittyy epävarmuuksia. Tilastokeskuksen rakennuskantatilasto ei ole täysin ajan tasalla ja maalämmön/puupolton tietokyselyssä on omat epävarmuudet.

Orimattilan asukaskohtaiset päästöt vuonna 2023 olivat 6,7 t CO₂-ekv ilman teollisuutta. Muissa kunnissa päästövaihtelu oli 1,5–20,6 t CO₂-ekv. CO₂- raportissa asukaskohtainen päästö vuonna 2023 oli 4,7 t CO₂-ekv. Orimattilassa päästöt ilman teollisuutta laskivat 6 prosenttia vuodesta 2022 vuoteen 2023, kun päästöjen lasku muissa kunnissa oli 9 prosenttia. Orimattilan päästöt kuluttajien sähkönkulutuksesta vuonna 2023 olivat 0,2 t CO₂-ekv/asukas eli noin 10 % pienemmät kuin CO₂- raportin kunnissa keskimäärin. Hiilidioksidineutraalin sähkön tuotannon kannalta keskiössä ovat uusiutuvat energiamuodot kuten tuuli-, vesi- ja aurinkovoima. Orimattilan asukasta kohti lasketut päästöt rakennusten lämmityksestä olivat yhteensä 1 t CO₂-ekv eli muiden kuntien vaihteluvälin (0,4–2,2 t CO₂-ekv) keskiarvon ollessa 0,9 t CO₂-ekv/asukas luokkaa. Energian loppukulutus laski 7 prosenttia vuodesta 2021 vuoteen 2022.

Orimattilan päästöt tieliikenteestä vuonna 2023 olivat 3,0 t CO₂-ekv/asukas eli noin 50 % suuremmat kuin muissa kunnissa keskimäärin. Liikenteen suuret päästöt alueellisessa laskentamallissa johtuvat Orimattilassa erityisesti läpiajoliikenteen aiheuttamista päästöistä. Tietenkin yhtä lailla paikallisella liikenteellä on oma merkityksensä.

Kulutusperusteinen Kulma-mallin mukainen päästölaskenta

Uutta alueellista päästölaskentaa täydentävää kulutusperusteista päästölaskentaa tehdään 29 kunnassa.

Alueellinen päästölaskentamalli kattaa vain osan kuntalaisten hiilijalanjäljestä. Siinä ruuan ja kulutustavaroiden tuotannon ja valmistuksen tai ulkomaanmatkojen päästöt jäävät laskennan ulkopuolelle. Kulutusperusteisessa Kulma-mallissa pyritään arvioimaan kaikki kuntalaisten kulutuksesta aiheutuvat päästöt, huolimatta siitä, missä kulutettu hyödyke on tuotettu.

Alueellisessa päästölaskennassa Orimattilassa tieliikenteellä ja maataloudella on hyvin korostunut rooli päästölaskennassa. Kulma-mallilla näiden kahden päästösektorin osuutta voidaan tarkentaa siten, että Kulma-mallissa liikenteessä läpiajoliikenteen päästöjä ei lasketa enää Orimattilan omiksi päästöiksi ja maatalouden päästöt ruokapohjaisessa laskentamallissa jakautuvat oikeudenmukaisesti myös muille. Käytännössä kumpikaan laskentamalli ei siis ole toisilleen vaihtoehto, vaan menetelmät täydentävät toisiaan.

Toimenpiteet, mitä voimme tehdä jatkossa paremmin hiilineutraaliuden saavuttamiseksi:

- Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi on edelleen keskeistä korvata fossiiliset polttoaineet (lämmitysöljy) uusiutuvilla energiamuodoilla (tuuli/vesi/aurinko) sekä panostaa energiatehokkuuteen ja energiansäätöön.
- pienennetään tavarakulutusta
- suositaan kasvipainotteista ruokavaliota
- suositaan kävelyä ja pyöräilyä, joukkoliikennettä ja vähäpäästöisiä ajoneuvoja
- rakentamisessa suositaan mahdollisuuksien mukaan ilmastovaikutuksiltaan pienempiä ja kierrätettyjä materiaaleja
- suositaan vähempipäästöisiä työkoneita ja kuljetuksia
- minimoidaan mahdollisuuksien mukaan uuden rakentaminen ja korjataan vanhaa.

1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjuntaan Orimattilan kaupungilla on käytössä väärinkäytösten ilmoituskanava, eli niin sanottu Whistleblower-kanava. Ilmoituskanavan kautta on mahdollisuus ilmoittaa mahdollisista väärinkäytöksistä anonyymisti. Korruption ja lahjonnan torjuntaa myös kilpailuttamalla pienetkin hankinnat. Tulevista hankinnoista pidetään yllä julkista hankintakalenteria ja hankinnoista tehdään julkiset hankintapäätökset.

Orimattilan kaupungilla on käytössä kaupunkitasoinen työturvallisuusjärjestelmä, jonka avulla voidaan tunnistaa ja puuttua työpaikan työturvallisuutta vaarantaviin tekijöihin.

1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä

Talousarvio vuodelle 2025 sekä taloussuunnitelma vuosille 2026–2027 on tasapainossa. Talouden tasapaino saavutettiin taloussuunnitelmassa veronkorotuksilla vuosille 2026 ja 2027. Veronkorotusten tarve kunnan tuloveroon on 0,5 prosenttiyksikköä, mikä nostaisi kunnan tuloveron tason 8,70 prosentista 9,20 prosenttiin. Tilinpäätös 2024 osoittaa, että talouden tasapainottamisen toimenpiteet ovat purreet ja kaupungin talouden suunta on kääntynyt. Mikäli talouden tasapainottamisen toimenpiteistä pidetään kiinni, ei ole tarvetta esitettyjen suuruisiin veronkorotuksiin.

Taloussuunnitelmakaudella 2025–2027 Orimattilan kaupungin talous kestää maltillisen investointitason. Vuosikate riittää investointien rahoittamiseen, pois lukien uudet koulurakennukset. Orimattilan kaupungin investointiohjelmaa tullaan käymään läpi ja tulevalla valtuustokaudella tullaan tekemään päätökset siitä, miten Orimattilan kaupungin koulu- ja päiväkotiverkkoa kehitetään siten, että kaupungin talous pysyy tasapainossa. Kaupungin lainakanta on pienentynyt vuosina 2023 ja 2024 pitkään jatkuneen kasvun jälkeen, ja on tärkeää, että lainakantaa saataisiin jatkossakin alennettua. Tämä luo kykyä reagoida mahdollisiin korkojen nousuihin sekä tuleviin investointitarpeisiin.

Tuleville vuosille epävarmuutta tuo valtionosuusjärjestelmän uudistus. Valtionosuusjärjestelmän uudistuksessa Orimattilan kaupunki on todennäköinen häviäjä. Nykyisellä valtionosuusmallilla Orimattilan väkiluvun väheneminen tulee pienentämään valtionosuuksia. Valtionosuusjärjestelmän uudistuksessa valtion tavoite on ollut varmistaa erikokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien

edellytyksiä investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia. Valtionosuusuudistuksen selvityshenkilöiden ehdotuksen mukaisesti toteutuva valtionosuusuudistus ei tulisi kasvattamaan vaan ennemmin vähentämään Orimattilan kaupungin valtionosuuksia.

Epävarmuutta tuleville vuosille tuo myös hankintalain uudistus. Orimattilan kaupunki on tukeutunut keskeisissä tukipalveluissa omistamiinsa yhtiöihin, niin sanottuihin in house -yhtiöihin. Alueellisesti omistettu Provincia Oy on tuottanut talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä kuntien yhteisesti omistama Tiera Oy on tuottanut ict-palvelut Orimattilan kaupungille. Mikäli hankintalain uudistus toteutuu lausuntokierroksella esitetyn mukaisesti, tulee Orimattilan kaupungin etsiä vaihtoehdot kyseisten palveluiden tuottamiseen. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden sekä ict-palveluiden kilpailuttaminen vaatii resurssointia, minkä lisäksi uuden toimijan palveluiden käyttöönotto vaatii resurssointia. Nämä tulevat aiheuttamaan haasteita kaupungin taloudelle, kun talous tulee muutenkin olemaan tiukalla tulevana vuosina.

Orimattilan kaupungin alueella on valmistelussa useita aurinkovoimalahankkeita sekä datakeskushanke. Mikäli hankkeita suunnittelevat tahot tekevät lähivuosina investointi- ja rakentamispäätöksensä, olisi näillä positiivinen vaikutus Orimattilan kaupungin taloudelliseen tilanteeseen. Hankkeiden toteutuminen toisi positiivisia vaikutuksia yleiseen ilmapiiriin, elinkeinoelämälle sekä parantaisivat kaupungin verokertymää.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeet 9.3.2015. Hallintosäännössä on määritelty vastuut sisäisen valvonnan osalta. Riskit on jaoteltu strategisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Strategiset riskit

Strategiseksi riskiksi on nostettu tietoliikenteeseen sekä ict-infraan kohdistuvat uhat, joita pyritään hallitsemaan varautumissuunnitelman päivittämisellä ja varautumisen harjoituksella. Tarkastelujaksolla varautumisen suunnitelmiin on kiinnitetty huomiota työyksiköissä, ja palvelutuottajien kanssa käydään aktiivista vuoropuhelua. Riskin hallitsemiseksi on vuodelle 2025 varauduttu ict-asiantuntijan palkkaamiseen ja vuonna 2024 käynnistettiin konesalimigraatio.

Lisäksi strategiseksi riskiksi on tunnistettu työkykyjohtamisen toimintamallien kehittämisessä epäonnistuminen. Hallintatoimenpiteenä toimi onnistuminen työterveyshuollon palvelutuottajien kilpailuttamisessa sekä onnistunut työterveyshuollon palveluiden haltuunotto uuden sopimuskauden käynnistyttyä. Strateginen riski on alentunut ja suurelta osin poistunut. Työkykyjohtamisen toimintamallien kehittäminen on jatkuvaa palveluiden kehittämistä yhteistyössä palveluntuottajan kanssa.

Toiminnalliset riskit

Kaupunkitasoisesti henkilöstön saatavuuteen, hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen on havaittu kohdistuvan riskejä. Riskit saattavat ilmetä rekrytointin haasteina, palveluprosessien toimimattomuutena, henkilöstön vaihtuvuutena ja tätä kautta hiljaisen tiedon katoamisena organisaatiosta. Toteutuessaan riskit vaikuttavat organisaation toiminnan sujuvuuden ja tehokkuuden poikkeamina. Riskien hallintatoimenpiteinä on kehitetty työnantajakuva, parannettu sisäisen viestinnän toimenpiteitä sekä ohjeistuksia, päivitetty tehtäväkuvia sekä etsitty ratkaisuja hiljaisen tiedon siirtämiseen. Myös esihenkilötyön tukemiseen on osoitettu resursseja mm. työterveyshuollon palveluntuottajan toimesta sekä kehitetty sisäisiä koulutustoimenpiteitä. Näiden toimien lisäksi on toteutettu työhyvinvointikyselyssä esiin nousseita toimenpiteitä. Riskiarvio on osittain poistunut. Toiminnallisten riskien hallintatoimenpiteet keskittyvät siis henkilöstön rekrytointiin, työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseen, sisäisen viestinnän ja yhteistyön kehittämiseen sekä tietoteknisten järjestelmien toimintavarmuuden parantamiseen. Näillä toimenpiteillä pyritään vähentämään toiminnallisia riskejä ja parantamaan palvelun laatua, organisaation resilienssiä sekä tuottavuutta.

Taloudelliset riskit

Taloudellisena riskinä on nähty vuosikatteen riittämättömyys poistoihin. Riskinhallintatoimenpiteenä toteutetaan tarkkaa investointitason suunnittelua. Investointitaso tulisi mahdollisuuksien mukaan määritellä siten, että vuosikate tulee riittämään poistoihin. Investointikyky tulee saattaa taloudellisesti kestäväälle tasolle. Vuonna 2024 vuosikate oli suurempi kuin suunnitelman mukaiset poistot. Myös investointien taso vuodelle 2024 laski aiemmista vuosista, ja vuosina 2025–2026 investointien tason on suunniteltu pitää tällä tasolla.

Taloudellisena riskinä on tunnistettu myös kaupungin suuren lainakannan hallinta. Riskinhallintatoimenpiteenä tulee kiinnittää huomiota edelleen velanhoitokustannusten tarkkaan seurantaan ja uutta lainaa otettaessa tulee pyrkiä suojaamaan lainoja korkoriskin välttämiseksi. Vuonna 2024 korkoriski on varauduttu hajauttamalla nostettuja lainoja eri korkokantoihin. Myös lainakannan aleneminen auttaa riskin hallinnassa.

Vahinkoriskit

Omaisuuksien sekä yleisten velvoitteiden hoidosta voi realisoitua riski vahingonkorvausten muodossa. Näihin on varauduttu vakuutuksilla samoin kuin henkilöstön ja tapahtumiin osallistuvien mahdollisten tapaturmien osalta. Henkilöstön virheellinen toiminta saattaa aiheuttaa vahinkoriskin, joka voi johtaa myös korvausvaateisiin. Tämän riskin todennäköisyys lisääntyy, kun henkilöstön määrä vähenee ja tavoitteet sekä tehtävämäärät lisääntyvät. Vahinkoriskeihin varauduttiin vuonna 2024 käymällä vakuutusmeklarin kanssa läpi kaupungin vakuutusten tilanne, minkä johdosta vakuutusturvaa tarkistettiin. Vakuutusmeklari myös auttaa kaupunkia vahinkojen ja tapaturmien vakuutusturvan selvittämisessä. Vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2024 aikana.

Keskeneräiset oikeudenkäynnit

Orimattilan kaupungilla on 31.12.2024 käynnissä keskeneräisiä oikeudenkäyntejä. Hovioikeudessa on käsittelyssä Macra Oy:n konkurssipesän jakoluetteloon liittyvä riita-asia, missä käsitellään kaupungin saatavia konkurssipesästä. Käräjäoikeudessa on käsittelyssä riita-asia Päijät-Hämeen hyvinvointialueen palkkaharmonisaation kustannuksista. Hallinto-oikeudessa on käsittelyssä Orimattilan kaupungin valitus Valtiovarainministeriön kahdesta valtiosuuspäätöksestä vuodelle 2024, kuusi valitusta liittyen kaupunginvaltuuston päätöksiin talouden tasapainottamisen toimenpiteistä sekä kolme valitusta koskien kaupungin myöntämiä lupia.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupunginhallitus vastaa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden pohjalta. (Kuntalaki 14 §, 39 §) Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä, ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta omalta osaltaan. Orimattilan kaupungin sisäinen valvonta ja riskien hallinta perustuvat kuntalain ja hallintosäännön määräyksiin.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää. Sisäisen valvonnan ohjeet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.3.2015. Hallintosääntö on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.11.2024. Konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 20.3.2023.

Riskienhallinnan järjestäminen

Hallintosäännössä on vastuut sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta. Osavuosikatsausten yhteydessä toimialat ja konserniyhtiöt raportoivat riskienhallintaa ja hallintatoimenpiteiden onnistumista riskien toteutumisen ja vaikutusten ehkäisemiseksi. Kattavasti riskien arviointi kaikkien toimialojen ja yhtiöiden osalta tehtiin talousarvioon 2023 ja riskiarviota on päivitetty vuosittain. Orimattilan kaupunkikonsernissa riskienhallintaa arvioidaan ja seurataan Targetor-ohjelmiston avulla. Ohjeistuksena noudatetaan Suomen Riskienhallintayhdistyksen Riskikompassi -portaalia (<https://riskikompassi.fi>), josta löytyy tukea organisaatioiden riskienhallinnan kehittämiseen ja järjestämiseen ISO 31000:2018-standardin mukaisesti. Systemaattisen riskienhallinnan avulla tuetaan organisaation tavoitteiden saavuttamista ja strategian toteutumista.

Riskit ja niiden hallinta liittyvät olennaisesti organisaation toiminnan johtamiseen, sillä toimintaan liittyy aina riskejä, on sitten kyse mahdollisuuksien hyödyntämisestä tai uhkien torjumisesta. Toimialojen omat riskiarviot ovat osiossa 2.2. Käyttötalouden toteuma osana toimialojen tekstejä.

Vahinkoriskeihin on varauduttu henkilöstövakuutuksilla, toiminnan vastuuvakuutuksella sekä kiinteistöjen täysarvovakuutuksella. Vakuutusturva käydään vuosittain läpi. Orimattilan kaupungilla on otettu käyttöön vuoden 2024 aikana vakuutusmeklaripalvelu ja vakuutukset on kilpailutettu.

Käyttäjävaltuuksien hallintaa on hajautettu esihenkilöille, taloushenkilöille ja nimetyille henkilöille, jolloin valtuuksia kyetään hallinnoimaan nopeasti niiden muutostarpeiden synnyttyä. Käyttö- ja lukuoikeudet ovat vain henkilöillä, joille ne ovat tehtävän hoidon kannalta tarpeellisia. Tietoturvaan liittyviä riskejä on käyty läpi ulkoistuksen sopimuskumppanina toimivan Kuntien Tieran kanssa. Oikeustapauksissa lakimiespalveluita on hankittu ostopalveluina.

Tiedonhallinnassa tietoja säilytetään, välitetään ja käytetään oikeaoppisesti hyvän hallintotavan mukaisesti riittävällä suojauksella. Digitalisaatio lisää riskejä, mutta oikealla suojauksella ja toimintatavoilla riskien mahdollisuuksia pystytään pienentämään. Tiedon siirtymistä ja säilymistä tietoteknisissä välineissä pidetään riskinä, koska esim. sähkökatkon sattuessa tietoja ei välttämättä ole saatavilla. Lisäksi riskinä on tietoturvallisuuden pettäminen, elleivät esim. etäyhteydet ole riittävällä tietoturvan tasolla. Tietosuojasta voi muodostua riski, ellei asiakirjoja säilytetä ja käsitellä tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Tietosuojan hallinnan toteuttamiseksi tulee aloittaa tietojärjestelmien omistajien ja pääkäyttäjien kanssa sisäinen koulutus- ja auditointimenettely. Ulkopuolisten tahojen suorittamat auditoinnit voivat olla myös mahdollisia.

Varautumiseen panostettiin kaikilla kaupungin toimialoilla.

Sisäilmatyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja se koostuu laaja-alaisesti eri asiantuntijoista. Riskejä pienennetään sisäilmatyöryhmän laadukkaalla toiminnalla, jatkuvalla henkilöstön koulutautumisella, hyvillä ylläpidon käytännöillä, oikea-aikaisuudella, nopealla reagoinnilla sekä korjausvelan vähentämisellä. Sisäilmaprosessiin ja sisäilmatoimintamalliin on luotu uudet käytännöt ja sähköiset ilmoituskanavat ovat käytössä. Varhaiskasvatuspalveluissa yhdessä yksiköiden esimiesten kanssa valvottu sisäisesti yksiköiden toimintaa ja mm. ryhmien mitoituksen riittävyttä säännöllisesti.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	TP 2024	TP 2023
Ulkoiset tuotot ja kulut	1 000 Eur	1 000 Eur
Toimintatuotot	10 631	9 180
Valmistus omaan käyttöön	53	0
Toimintakulut	-49 856	-50 267
Toimintakate	-39 172	-41 086
Verotulot	34 384	35 564
Valtionosuudet	11 450	13 608
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	801	663
Muut rahoitustuotot	2 104	727
Korkokulut	0	-928
Muut rahoituskulut	-4	-22
Vuosikate	8 420	8 525
Poistot ja arvonalentumiset	-8 430	-8 375
Tilikauden tulos	-10	150
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	-2 863	103
Varausten lisäys (-), vähennys (+)	3 000	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	127	253
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	21,3	18,3
Vuosikate/Poistot, %	100	102
Vuosikate eur/asukas	538	544
Asukasmäärä	15 651	15 669

Toimintatuotot/Toimintakulut %
= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate/Poistot, %
= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
	1 000 Eur	1 000 Eur
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	8 420	8 525
Tulorahoituksen korjauserät	-388	-173
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4 701	-13 210
Rahoitusosuudet investointimenoihin	179	264
Pysyvien vastaavien luovutustulot	529	8 351
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 040	3 757
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 461	-1 496
Antolainasaamisten vähennykset	1 321	1 019
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 000	7 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 626	-10 937
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	0	0
Oman pääoman muutokset	0	43
Muut maksuvalmiuden muutokset	-991	-1 606
Rahoituksen rahavirta	-2 758	-5 477
Rahavarojen muutos	1 283	-1 720
Kassavarat 31.12.	6 391	5 109
Kassavarat 1.1.	5 109	6 829
	1 283	-1 720
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, euroa	-11 189 621	-20 570 728
Investointien tulorahoitus, %	186,2	65,9
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	1,0
Kassan riittävyys, pv	35	24
Asukasmäärä	15 651	15 699

Investointien tulorahoitus %
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate:
= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys
= 365pv * Rahavarat 31.12 / kassasta maksut tilikaudella

1.3.3 Tase

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
VASTAAVAA	1 000 Eur	1 000 Eur
A PYSYVÄT VASTAAVAT	120 872	124 781
I Aineettomat hyödykkeet	33	49
Muut pitkavaikutteiset menot	33	49
II Aineelliset hyödykkeet	93 500	97 447
Maa- ja vesialueet	10 617	10 661
Rakennukset	54 701	46 710
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 419	28 612
Koneet ja kalusto	238	367
Muut aineelliset hyödykkeet	102	102
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 422	10 995
III Sijoitukset	27 338	27 285
Osakkeet ja osuudet	7 890	7 977
Muut lainasaamiset	18 676	18 553
Muut saamiset	773	756
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	354	430
Valtion toimeksiannot	251	323
Lahjoitusrahastojen varat	103	107
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 339	7 067
I Vaihto-omaisuus	75	173
Aineet ja tarvikkeet	64	162
Valmiit tuotteet	11	11
II Saamiset	1 873	1 785
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Myyntisaamiset	0	0
Lainasaamiset	0	0
Siirtosaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	1 873	1 785
Myyntisaamiset	1 120	804
Lainasaamiset	12	8
Muut saamiset	202	528
Siirtosaamiset	539	445
III Rahoitusarvopaperit	112	112
Muut arvopaperit	112	112
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 279	4 997
VASTAAVAA YHTEENSÄ	129 565	132 278

	2024	2023
VASTATTAVAA	1 000 Eur	1 000 Eur
A OMA PÄÄOMA	47 351	47 224
I Peruspääoma	36 022	36 022
V Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	11 202	10 949
VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	127	253
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	5 745	5 882
Poistoero	5 745	2 882
Vapaaehtoiset varaukset	0	3 000
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 568	2 896
Valtion toimeksiannot	227	299
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 186	2 381
Muut toimeksiantojen pääomat	155	216
E VIERAS PÄÄOMA	73 901	76 277
I Pitkäaikainen	55 547	58 268
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	55 547	58 268
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
II Lyhytaikainen	18 353	18 009
Joukkovelkakirjalainat	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saadut ennakot	88	632
Ostovelat	2 656	2 920
Muut lyhytaikaiset velat	466	603
Siirtovelat	3 423	3 227
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	129 565	132 278
TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	41,0	40,3
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	130,7	129,6
Kertynyt yli-/alijäämä milj.euroa	11,3	11,2
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	723,8	713,5
Lainakanta 31.12. milj. euroa	67,3	68,9
Lainat, euroa/asukas	4 298	4 388
Lainat ja vuokravastuut	68 819	70 869
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	4384	4514
Lainasaamiset 31.12. milj. €	18,7	18,6
Asukasmäärä	15 651	15 699

Omavaraisuusaste, %

=100 * (oma pääoma+ poistoero ja vapaaehtoiset varaukset / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus-%

=100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

1.3.4 Kokonaistulot ja –menot

TULOT
TOIMINTA

TOIMINTATUOTOT	10 630 572,60
VEROTULOT	34 384 167,96
VALTIONOSUUDET	11 450 223,00
KORKOTUOTOT	801 379,17
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 103 451,33
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT	-387 588,22

INVESTOINNIT

RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	179 076,00
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	529 381,75

RAHOITUSTOIMINTA

ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	1 320 625,53
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	9 000 000,00

KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	70 011 289,12
-------------------------------	----------------------

MENOT
TOIMINTA

TOIMINTAKULUT	49 855 829,19
- VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	-52 909,54
KORKOKULUT	1 142 420,77
MUUT RAHOITUSKULUT	4 165,98

INVESTOINNIT

INVESTOINTIMENOT	4 700 758,53
------------------	--------------

RAHOITUSTOIMINTA

ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	1 461 098,00
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	10 626 306,15

KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	67 737 669,08
-------------------------------	----------------------

Täsmäytys:

**Kokonaistulot - Kokonaismenot = 70 011 289,12 - 67 737 669,08 =
2 273 620,04**

Rahavarojen muutos -

**Muut maksuvalmiuden muutokset = 1 282 633,46 - (-990 986,58) =
2 273 620,04**

1.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Omistusosuus %
Tytäryhteisöt	
Orimattilan Asunnot Oy	100
Orimattilan Vesi Oy	100
Orimattilan Lämpö Oy	55
Osakkuusyhteisöt	
As Oy Orimattilan Helinänkulma	55
Kuntayhtymät	
Koulutuskeskus Salpaus Ky	7,01
Päijät-Hämeen Liitto	7,76

1.4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohje toimii tytäryritysten ohjauksvälineenä, jossa määritellään kunkin toimielimen ja viranhaltijan tehtävät ja vastuut konserniohjauksessa. Orimattilan kaupungin konserniohje on päivitetty kaupunginvaltuustossa 20.3.2023 § 17 ja hyväksytty tytäryhtiöiden hallituksissa. Valtuusto määrittelee kunkin vuoden talousarviossa emokaupungin tavoitteet sekä yhtiökohtaiset tavoitteet.

Keskeisenä toimintaperiaatteena on toimiva ja avoin yhteistyö konsernin ja tytäryhtiöiden välillä siten, että yhteistyöllä tuotetaan tärkeitä palveluita orimattilalaisille ja tuodaan lisäarvoa koko konsernille sekä kaupungin elinvoimalle. Tätä yhteistyötä toteutetaan seuraavasti:

- kaupungin ja tytäryhtiöiden resurssien yhteiskäytön tehostaminen; tehtävien avautuessa täyttömahdollisuudet konsernin sisältä
- olennaisten investointien, omistusten muutosten ja linjausten tuominen kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi
- yhtiökokouskutsut kaupunginhallitukselle, joka toimittaa ne kokousohjeen ja yhtiökokousedustajan nimeämisen jälkeen yhtiökokousedustajalle
- hallitusten kokouskutsut oikea-aikaisesti konserniohjauksesta vastaavalle viranhaltijalle, joka välittää tietoa edelleen tarpeellisella jakelulla
- edellä mainittujen tavoitteiden noudattamista seuraa kaupunginhallitus
- yhtiöiden hallituksen nimeämisessä otetaan huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä strateginen merkittävyys, yhtiöiden hallituksen puheenjohtajalta ja varapuheenjohtajalta edellytetään tehtävään valittaessa HHJ-kurssin tai vastaavan kurssin suorittaminen tai sitoutuminen sen suorittamiseen, yhtiöiden hallituksen muille jäsenille HHJ-kurssia suositellaan

1.4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Orimattilan kaupunginhallitus oli vuonna 2022 päättänyt purkaa kaupungin 100 prosenttisesti omistaman tytäryhtiön Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy:n. Yhtiön purkamisen oli lopputilityksen hyväksymistä vaille valmis. Johtuen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksesta Orimattilan kaupunki toimii vuokranantajana Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöissä. Kuntalain mukaan kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva toiminta on annettava osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi. Joulukuussa 2024 Orimattilan kaupunginhallitus päätti, ettei Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy:tä pureta, vaan yhtiön toimintaa jatketaan. Näin kaupunki voi hyödyntää Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy:tä sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen yhtiöittämiseen. Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy:llä ei ole ollut toimintaa vuosina 2023 ja 2024.

Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purkaminen saatiin suoritettua vuoden 2024 aikana. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen myötä Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän toiminta siirtyi hyvinvointialueiden vastuulle, ja kuntayhtymän jäsenkunnat päättivät purkaa kuntayhtymän. Jäsenkunnat hyväksyivät kuntayhtymän loppuselvityksen vuoden 2024 aikana. Kuntayhtymän velkojen maksun ja loppuselvityksen jälkeen Orimattilan kaupungin jako-osuus varoista oli 200 999,45 euroa. Orimattilan kaupungin kirjanpidossa kuntayhtymän peruspääoman osuus oli 55 822,75 euroa.

Orimattilan Asunnot Oy on noudattanut omistajaohjausta yhtiön taseen pienentämisestä kiinteistöistä luopumalla. Orimattilan Asunnot Oy on luopunut kolmesta kerrostalokohteesta ja kahdesta rivitalosta.

Orimattilan Lämpö Oy on luopunut Artjärven alueen kaukolämmön tuotannosta ja jakelusta liiketoimintakaupalla. Lisäksi Orimattilan Lämpö Oy on tehnyt sopimuksen kaukolämmön tuottamisesta hukkalämmöllä, mikä on vähentänyt poltettavan energian tarvetta.

Orimattilan Vesi Oy:n ja Orimattilan kaupungin välillä tehtiin liiketoimintakauppa Vesilaitoksen liiketoiminnasta siten, että liiketoiminta siirtyy Orimattilan Vesi Oy:lle 1.1.2025 alkaen. Liiketoimintakaupan myötä vesihuoltoon liittyvä toiminta keskittyy yhdelle toimijalle, Orimattilan Vesi Oy:lle. Ennen liiketoimintakaupan toteutumista Orimattilan kaupunki on vastannut veden ja jäteveden myymisestä, kun taas Orimattilan Vesi Oy on vastannut vesi- ja viemärijohtoverkon ylläpidosta. Orimattilan Vesi Oy:n merkittävin investointi oli Uudenkartanon vedenkäsittelylaitoksen rakentaminen. Vuoden 2024 aikana myös vesihuollon toiminta-alue päivitettiin.

1.4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Orimattilan kaupunkikonsernin tulevaan kehitykseen vaikuttavat sekä kaupungin että tytäryhtiöiden tilanteet. Muiden kuin kaupungin tytäryhtiöiden vaikutukset konsernin kehitykseen ovat marginaalisia.

Orimattilan kaupungin osalta valtionosuuksien tason aleneminen on aiheuttanut tarvetta tasapainottaa taloutta. Mikäli talouden tasapainottamisen toimenpiteissä onnistutaan ja tehdyissä päätöksissä pysytään, on kaupungin talous mahdollista saada tulevina vuosina tasapainoon. Kaupungin talouden tasapainossa oleminen mahdollistaa koko konsernin toimintaan liittyvien riskien sietokykyä. Mikäli kaupungin talous ei pysy tasapainossa, ei konsernilla ole kykyä kestää epävarmuuksien toteutumista.

Orimattilan Asunnot Oy:n tulevaisuus sisältää taloudellisia riskejä liittyen yhtiön kiinteistökannan tasearvoihin ja kiinteistöjä rasittaviin vanhoihin lainoihin. Orimattilan Asunnot Oy:n kiinteistökanta on iäkästä ja sisältää paljon samaan ajanjaksoon rakennettuja ARA-lainotettuja kerrostaloja. ARA-lainoissa lainojen lyhennykset kasvavat laina-ajan kuluessa ja tämä vaatisi yhtiön kassavirran kasvua. Samaan aikaan kiinteistöjen vanhetessa kasvaa kiinteistöihin tehtävien korjausten tarve. Orimattilan asukasmäärän vähetessä tarve vuokra-asunnoille myös vähenee. Yhtiön haasteena on selvittää olemassa olevista lainoista, korjauskustannuksista ja samalla ylläpitää riittävää käyttöastetta olemassa oleviin vuokrakohteisiin. Mikäli yhtiö ei selviä haasteista, aiheuttaa se merkittäviä taloudellisia riskejä koko konsernille.

Orimattilan Vesi Oy:n toiminnassa on tunnistettu toiminnallisia ja taloudellisia riskejä. Orimattilan vesijohtoverkko on iäkästä. Olemassa olevan vesijohtoverkoston ylläpito ja kehittäminen vaativat nykyistä enemmän resursseja tulevaisuudessa, jotta riittävät korjausinvestoinnit pystytään tekemään. Toisaalta yhtiön tulisi pitää vesi- ja jätevesimaksut kohtuullisella tasolla, jotta kaupungin asukkaiden pito- ja vetovoima eivät kärsi. Kaupungin Vesilaitoksen liiketoiminnan myyminen Orimattilan Vesi Oy:lle mahdollistaa yhtiölle paremman kokonaiskuvan vesihuollon hallinnasta vastuineen ja mahdollistaa yhtiön sovittaa yhteen korjausinvestoinnit käytössä olevaan tulovirtaan.

Orimattilan Lämpö Oy:n tilanne on vakaa. Yhtiön liiketoimintaan ei ole nähtävissä tekijöitä, jotka aiheuttaisivat merkittäviä riskejä liiketoiminnalle.

1.4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjeella luodaan puitteet Orimattilan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden tehokkaaksi toteuttamiseksi. Konserniohjeen tarkoituksena on tukea kaupungin konsernijohtamista ja omistajaohjausta siten, että kaupunkikonsernia voidaan johtaa ja ohjata yhteisillä toimintaperiaatteilla kaupungin kokonaisuuden huomioiden. Tätä tarkoitusta varten konserniohjeen tavoitteena on luoda yhdenmukaisia menettelytapoja kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen ohjaukseen sekä varmistaa toiminnan läpinäkyvyys ja tiedonkulku. Konsernijohto, konsernijohdon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Kaupungin konserniohjauksen tavoitteena on se, että kukin yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja tavoitteet, konsernin kokonaisedun sekä asemansa osana kaupunkikonsernia.

Toimivalta ja vastuunjako konserniohjauksessa on selkeä. Konsernijohto on seurannut säännöllisesti tytäryhteisöjen toimintaa. Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja osallistuvat tytäryhtiöiden hallituksen kokouksiin säännöllisesti. Kaupunginjohtaja on osallistunut pääosin Orimattilan Lämpö Oy:n hallituksen kokouksiin, hallintojohtaja on osallistunut pääosin Orimattilan Vesi Oy:n hallituksen kokouksiin, ja kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja ovat pääosin yhdessä osallistuneet Orimattilan Asunnot Oy:n hallituksen kokouksiin. Näin konsernijohdolle muodostuu käsitys yhtiöiden toiminnasta.

Kaupunginhallitus päättää jäsenten nimeämisestä yhtiöiden hallitukseen, osallistujista yhtiökokouksiin sekä ohjeistuksesta yhtiökokousedustajille. Kaupunginhallitus myös antaa kaupungin omistajaohjauksellisen kannan yhtiöiden merkittävässä kysymyksissä.

Tytäryhteisöt ovat antaneet kaupungille osavuosisikatsauksissa raporttinsa niille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvion niihin liittyvistä riskeistä. Realisoituneista riskeistä on raportoitu konsernijohdolle. Talousarviota laadittaessa tytäryhtiöt osaltansa arvioivat toimintaa sekä arvioivat toimintaan liittyviä riskejä.

Tytäryhtiöiden tulee pyytää kaupungilta kantaa merkittäviin asioihin ennen kuin yhtiö päättää asiasta. Kaupungin kannan asioissa antaa kaupunginhallitus. Konsernivalvonnassa on kiinnitetty huomiota siihen, että ennen nykyisen konserniohjeen hyväksymistä tytäryhtiöt ovat toimineet hyvinkin itsenäisesti ilman että toimintaa olisi arvioitu konsernitasoisesti. Edelleenkin konserniohjeen hyväksymisen jälkeen on ollut havaittavissa yhtiöiden toiminnassa ristiriitaisuuksia konsernin kokonaisuuteen nähden, eikä omistajan ennakkokantaa kysytä kaikkiin sitä vaativiin asioihin. Omistajaohjauksen vahventamiseksi tulee kaupungin nimeämille edustajille antaa tarkemmat omistajaohjeelliset ohjeet. Omistajan tulee selkeästi ilmoittaa omistajan tahtotila, jota yhtiön hallituksen tulee noudattaa yhtiön päätöksenteossa.

Orimattilan kaupungin tulee kehittää myös omistajastrategiaansa tytäryhtiöiden suuntaan. Omistajaohjaus on tähän asti ollut reaktiivista. Omistajaohjausta tulisi suunnata yhtiöiden pitkän tähtäimen tavoitteiden asettamiseen, jolloin omistajaohjaus olisi strategisempaa. Myös lyhyen aikavälin tavoitteiden asettaminen tulisi olla konkreettisempaa.

Tytäryhtiöiden riskikartoitukset ovat ajantasaisia ja kattavia. Tytäryhtiöiden riskikartoitukset ovat esitetty tilinpäätöskirjassa kunkin yhtiön toiminnan kuvauksen yhteydessä.

1.4.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1 000 euroa	1 000 euroa
Toimintatuotot	18 390	16 651
Toimintakulut	-57 731	-58 125
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-15	-14
Toimintakate	-39 356	-41 488
Verotulot	34 180	35 372
Valtionosuudet	15 998	17 951
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	329	383
Muut rahoitustuotot	2 072	765
Korkokulut	-1 266	-1 005
Muut rahoituskulut	-4	30
Vuosikate	11 954	12 007
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 362	-9 348
Arvonalentumiset	-1 832	-2 598
Satunnaiset erät	-3	-4
Tilikauden tulos	758	58
Tilinpäätössiirrot	-2	-2
Tilikauden verot	-167	8
Laskennalliset verot	-84	68
Vähemmistöosuudet	-20	-80
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	485	52
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	31,9	28,6
Vuosikate/Poistot, %	106,8	100,5
Vuosikate euroa/asukas	764	766
Asukasmäärä	15 651	15 669

Toimintatuotot/Toimintakulut %
= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate/Poistot, %
= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	TP 2024 1 000 euroa	TP 2023 1 000 euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 954	12 007
Satunnaiset erät	-3	-4
Tilikauden verot	-167	8
Tulorahoituksen korjauserät	-490	-136
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 562	-19 156
Rahoitusosuudet investointimenoihin	180	265
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 167	11 856
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 079	4 840
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-119	-258
Antolainasaamisten vähennys	0	25
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 715	7 298
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 719	-11 192
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-784	-993
Oman pääoman muutokset	21	-43
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 144	-1 234
Rahoituksen rahavirta	-4 029	-6 398
Rahavarojen muutos	2 051	-1 558
Rahavarat 31.12.	11 214	9 163
Rahavarat 1.1.	9 163	10 721
	2 051	-1 558

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 euroa	-11 285	-21 528
Investointien tulorahoitus, %	161,9	63,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	1,3
Kassan riittävyys pv	51,8	37,3

Investointien tulorahoitus %
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate:
= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys
= 365pv * Rahavarat 31.12 / kassasta maksut tilikaudella

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2024	2023
	1000 euroa	1000 euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT	140 380	145 838
Aineettomat hyödykkeet	151	131
Aineettomat oikeudet	77	30
Muut pitkävaikeutiset menot	73	101
Ennakkomaksut	0	0
Aineelliset hyödykkeet	133 479	139 006
Maa- ja vesialueet	12 278	12 369
Rakennukset	76 723	70 491
Kiinteät rakenteet ja laitteet	39 830	42 174
Koneet ja kalusto	1 418	1 905
Muut aineelliset hyödykkeet	451	207
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 779	11 860
Sijoitukset	6 751	6 702
Osakkuusyhteisöosuudet	339	354
Muut osakkeet ja osuudet	4 525	4 579
Muut lainasaamiset	1 219	1 219
Muut saamiset	668	550
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	439	610
Valtion toimeksiannot	334	501
Lahjoitusrahastojen varat	103	107
Muut toimeksiantojen varat	2	2
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 805	11 977
Vaihto-omaisuus	225	305
Aineet ja tarvikkeet	130	212
Keskeneräiset tuotteet	82	79
Valmiit tuotteet	13	14
Saamiset	2 573	2 509
Pitkäaikaiset saamiset	244	238
Myyntisaamiset	0	0
Muut saamiset	190	184
Siirtosaamiset	55	55
Lyhytaikaiset saamiset	2 328	2 271
Myyntisaamiset	1 546	1 319
Lainasaamiset	12	8
Muut saamiset	277	561
Siirtosaamiset	493	383
Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 843	1 268
Sijoitukset rahamarkkina instrumentteihin	1 731	1 151
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	5
Muut arvopaperit	112	112
Rahat ja pankkisaamiset	9 165	7 895
VASTAAVAA YHTEENSÄ	154 624	158 426

VASTATTAVAA	2024	2023
	1000 euroa	1000 euroa
OMA PÄÄOMA	62 443	62 113
Peruspääoma	36 022	36 029
Arvonkorotusrahasto	13	17
Muut omat rahastot	2 407	2 407
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	23 516	23 608
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	485	52
VÄHEMMISTÖOSUUDET	521	533
PAKOLLISET VARAUKSET	41	126
Muut pakolliset varaukset	41	126
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 698	3 120
Valtion toimeksiannot	310	477
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 186	2 597
Muut toimeksiantojen pääomat	202	45
VIERAS PÄÄOMA	88 921	92 535
Pitkäaikainen	68 091	71 648
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	59 454	63 156
Lainat julkisyhteisöiltä	9	9
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	7 835	7 775
Siirtovelat	0	0
Laskennalliset verovelat	792	709
Lyhytaikainen	20 830	20 887
Joukkovelkakirjalainat	0	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 510	11 595
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saadut ennakot	128	680
Ostovelat	3 360	3 912
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	887	873
Siirtovelat	3 945	3 827
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	154 624	158 426

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	40,8	39,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	129,5	131,3
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	24 001	23 660
Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	1 534	1 510
Konsernin lainat, €/asukas	4 599	4 771
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	71 973	74 760
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	73 695	76 937
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 709	4 910
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	1 219	1 219
Kunnan asukasmäärä	15 651	15 669

Omavaraisuusaste, %

=100 * (oma pääoma+ poistoero ja vapaaehtoiset varaukset / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus-%

=100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

1.5 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Tilikauden tulos on tilinpäätöksessä -9 573,99 euroa. Kaupunginhallitus esittää tuloksen käsittelyksi seuraavaa:

- 1) puretaan yhteiskoulun 3 000 000,00 euron investointivaraus ja kirjataan kohteeseen liittyvä poistoerän lisäys 3 000 000,00 euroa
- 2) tuloutetaan investointeihin liittyvää poistoeron vähennystä suunnitelman mukaan 136 860,08 euroa
- 3) tilikauden ylijäämä vuodelta 2024 on 127 286,09 euroa, joka siirretään edellisten tilikausien yli/alijäämätilille.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Strategian toteuttaminen ja seuranta

Kaupungin strategia sisältää kolme strategista tavoitetta, jotka ovat luonteeltaan yli valtuustokauden ulottuvia sekä useamman toimialan vastuulla olevia. Strategiset tavoitteet ovat Elämän ja yrittämisen yhteistyöalusta, Älykkäät ja tarvetta vastaavat palvelut sekä Henkilöstö - Orimattilan sydän. Kaupunginvaltuusto seuraa strategisten tavoitteiden toteutumista talousarvioiden ja tilinpäätösten yhteydessä.

ELÄMÄN JA YRITTÄMISEN YHTEISTYÖALUSTA

Kaupunkimme luo alustan yhteisöllisyydelle ja yhteistyölle, joka saa jokaisen antamaan parastaan ja onnistumaan. Vaalimme luontoa vastuullisilla valinnoilla ja olemalla hiilineutraali kaupunki. Meillä on vahva imago aiton ja ainutlaatuisena kaupunkina. Olemme ylpeitä kaupungistamme ja orimattilaisuudestamme.

Maanhankintamme ja kaavoituksemme on ennakoivaa ja tavoitteellista. Tonttimarkkinointimme herättää mielenkiintoa ja johtaa tonttien myyntiin. Keskitymme Pasinan, Pennalan ja keskustan kasvun vauhdittamiseen. Lisäksi kaupunki edistää seudullisesti merkittävän elinkeinoalueen kehittämistä Tuuliharjaan ja vahvistaa Hennan asuntoalueen vetovoimaa erillisellä kehittämissohjelmalla. Maantieteellinen sijaintimme pääkaupunkiseudun ja vetovoimaisen Lahden välissä, ja erittäin hyvien liikenneyhteyksien keskellä, antaa meille aitiopaikan tavoitella kasvua. Kaupungin omistajapolitiikka on aktiivista ja tavoitteellista varmistaen kaupungin kannalta parhaat mahdolliset ratkaisut.

ASUKKAAT

Asukkaamme viihtyvät turvallisessa kaupungissamme. Tarjoamme osallistumisen, yhteistyön ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Tuemme asukkaidemme kansalaistoimintaa.

YRITYKSET JA YHTEISÖT

Teemme yhteistyötä yhdistysten, järjestöjen, säätiöiden ja osuuskuntien kanssa esimerkiksi palvelujen tuottamisessa. Kuuntelemme yrityksiämme ja teemme systemaattista yhteistyötä hyvän yrittämisen mahdollisuuksien parantamiseksi. Olemme tunnettuja yrittäjäturvallisuudesta ja uusille yrityksille kiinnostava paikka.

HENKILÖSTÖ

Tutkimme, tuotamme tietoa ja opimme yhdessä. Tuemme ja mahdollistamme yhteistyötä eri sektoreiden ja sidosryhmien välillä.

ÄLYKKÄÄT JA TARVETTA VASTAAVAT PALVELUT

Luomme hyvinvointia vastuullisilla, kustannustehokkailla ja laadukkailla palveluilla. Huomioimme palvelujen suunnittelussa olemassa olevat ja tulevat tarpeet. Sidosryhmiemme kanssa yhdessä suunnitellut palvelut ovat selkeästi kuvattuja ja viestittyjä sekä saavutettavissa. Hyödynnämme kehittämisessä ja palveluissa teknologiaa yksilölliset tarpeet huomioiden. Kehitämme palveluitamme ennakoivasti kerätyn datan, palautteen, ideoiden ja kokeilujen avulla.

ASUKKAAT

Asukkaamme saavat toimivia ja tarvetta vastaavia palveluja. Kaupunkimme tarjoaa verrattain monipuolisia kulttuuri- ja liikuntapalveluita. Lasten ja nuorten kanssa yhdessä kokeilemalla tuotetut lähiliikuntapalvelukonseptit ovat innostavia ja lisäävät lasten ja nuorten liikuntaa ja hyvinvointia.

YRITYKSET JA YHTEISÖT

Sidosryhmämme tukevat palvelujen tuottamista omalla toiminnallaan. Yritykset osaavat hyödyntää kaupungin yrityksille tarjoamia palveluita.

HENKILÖSTÖ

Palvelemme asukkaitamme, yrityksiämme ja muita sidosryhmiämme yksilöllisesti, tasapuolisesti ja sydämellisesti.

ORIMATTILA

HENKILÖSTÖ - ORIMATTILAN SYDÄN

Henkilöstömme on hyvinvoiva sekä sitoutunut kehittämiseen ja yhteisiin tavoitteisiin. Valmentava johtaminen mahdollistaa jokaisen työntekijän kasvun ja työssä onnistumisen. Osaamisen jatkuva kehittäminen on meidän kaikkien yhteinen asia. Esihenkilöt varmistavat henkilöstömme osaamisen ja ennakoivat myös tulevan osaamistarpeen. Hyödynnämme älykkäitä ratkaisuja oppimisessa. Sisäiset uramahdollisuudet, työsuhte-edut, työn ja vapaa-ajan suhde sekä työergonomia vahvistavat henkilöstömme hyvinvointia ja sitoutumista. Palkkauksemme kannustaa tuloksellisuuteen.

Tarjoamme henkilöstöllemme merkityksellistä työtä ja hyvinvoivan työyhteisön. Henkilöstömme viestii kuntatyöstä myönteisesti. Myönteinen työnantajakuvamme edistää sitoutumista ja rekrytointia. Työntekijäkokemus perustuu tutkitusti hyvään työilmapiiriin, toimiviin rakenteisiin ja johtamiseen.

Selkeä ja laadukas viestintä on meille tapa tehdä työtä ja osa vuorovaikutusta. Viestintämme on suunnitelmallista, ennakoivaa ja osa jokaisen työtä. Sisällöltään laadukas ja oikea-aikainen viestintämme ennaltaehkäisee ongelmia ja edistää parempia ratkaisuja.

ASUKKAAT, YRITYKSET JA YHTEISÖT

Henkilöstömme hahmottaa ja ymmärtää ihmislähtöisen palvelun tuottamisen merkityksen omassa työssään ja kaupungin menestykselle. Henkilöstöllämme on osaamista yhteisöllisyyttä ja yhteistä tekemistä edistävien lähestymistapojen, työmenetelmien ja työkalujen käyttämiseen.

HENKILÖSTÖ

Olemme hyviä työkavereita toisillemme. Luomme hyvää yhteishenkeä ja kohtaamme toisemme ihmisinä erilaisuutta arvostaen. Kiitämme, tuemme, kannustamme ja innostamme toisiamme.

Kaupungin kehittämisestä Henkilöstö

Kaupungin palvelut tuotetaan osaavan henkilökunnan työpanoksella nyt ja tulevaisuudessa. Toimintaympäristön ollessa jatkuvan muutoksen alla panostukset henkilöstön osaamiseen, työssä onnistumiseen, hyvinvointiin ja oman työnsä kehittämiseen tulee olla kaupungin strateginen toimintatapa. Vahvistamalla edelleen sisäistä viestintää, aktiivista yhteistyötä työnantajan ja pääsopijajärjestöjen kanssa, resursoimalla työkykyjohtamiseen, koulutukseen, kehittämiseen ja työhyvinvointiin, luomme työnantajana entistä vahvemman pohjan tuottaa palveluja kaupunkilaisille ja sidosryhmille.

Henkilöstömme on hyvinvoiva sekä sitoutunut kehittämiseen ja yhteisiin tavoitteisiin. Valmentava johtaminen mahdollistaa jokaisen työntekijän kasvun ja työssä onnistumisen. Osaamisen jatkuva kehittäminen on meidän kaikkien yhteinen asia. Esihenkilöt varmistavat henkilöstömme osaamisen ja ennakoivat myös tulevan osaamistarpeen. Hyödynnämme älykkäitä ratkaisuja oppimisessa.

Yrittäjyys, yritystoiminnan edistäminen ja yritystontit

Orimattilan kaupunki oli asettanut tavoitteen olla maakunnan TOP3:ssa Suomen Yrittäjien toteuttamassa Kuntabarometri-kyselyssä. Tämä tavoite edellyttää yritysystävällisyyden lisäämistä ja toiminnan jatkuvaa kehittämistä kuudella eri osa-alueella:

- 1) Päätöksenteon yrityslähtöisyys
- 2) Kaupungin hankintapolitiikka
- 3) Yrityspalvelut ja yritys yhteistyö
- 4) Elinkeinopolitiikan asema kaupungissa
- 5) Infrastruktuuri ml. tonttipolitiikka
- 6) Koulutus ja osaaminen

Orimattilan kaupunki oli vuoden 2024 Suomen Yrittäjien toteuttamassa Kuntabarometri-kyselyssä maakunnan ensimmäinen.

Päätöksenteon yritys lähtöisyyttä edistämiseen suunniteltiin yritys vaikutusten arvioinnin käytäntöön ottoa. Yritys vaikutusten arviointi otetaan käyttöön vuoden 2025 alusta alkaen.

Kaupungin hankintapolitiikassa on huomioitu hankintakalenterin päivitys kaupungin verkkosivuilla. Hankintakalenteria päivitetään neljä kertaa vuodessa. Hankintojen valmistelussa järjestetään mahdollisuuksien mukaan markkinavuoropuheluita.

Yritys yhteistyötä pidettiin tiiviinä yrityksissä vierailien ja palautetta keräten. Kaikille yrittäjille avoimet Yrittäjien aamukahvit järjestettiin kuukausittain ja yrittäjälounaita järjestettiin kolme kertaa vuonna 2024. Yhteistyötä tehtiin myös paikallisen yrittäjäjärjestön Orimattilan Yrittäjät ry:n kanssa. Keväällä 2024 kokoontui Orimattilan Yrittäjät ry:n hallitus yhdessä kaupunginhallituksen sekä johtavien viranhaltijoiden kanssa. Syksyllä 2024 järjestettiin päättäjien, viranhaltijoiden ja yrittäjien yhteinen Valtuusto koolle -keskustelutilaisuus. Myös Päijät-Hämeen Yrittäjien kanssa pidettiin yhteyttä. Yrityspalvelut on merkittävä osa yritysmyönteisen kaupungin käytännön toimenpiteitä. Orimattilassa yrityspalvelut toteutetaan pääasiassa ostopalveluna Lahden Seudun Kehitys Oy LADEC:n toimesta. LADEC ylläpitää palvelu- ja yritys hakemistoa, auttaa olemassa olevia yrityksiä kehittymään ja kasvamaan tarjoamalla maksutonta neuvontaa sekä asiantuntijapalvelua. Lisäksi LADEC houkuttelee uusia yrityksiä koti- ja ulkomailta sijoittumaan koko Lahden seudulle. LADEC:n palveluja markkinoidaan yrityksille kaupungin tarjoamina palveluina.

Orimattilan kaupunki piti huolta, että maan, lupien ja liittymien hinnat olivat kilpailukykyisiä. Uusien yritysten sijoittumista edistettiin kartoittamalla kaupungissa tarjolla olevat toimitilat, joita voidaan tarjota yritysten toimitilatarpeisiin.

Valmiiksi asemakaavoitettuja yritystontteja Orimattilalla ei tällä hetkellä ole. Viimeisimmät tontit Pennalasta (n. 17 ha) on päätetty vuokrata Fortum- Power & Heat Oy:lle vuoden 2025 alussa. Tällä hetkellä kaupungilla ei ole tarjota omia valmiita teollisuustontteja yritysten tarpeisiin. Tarpeeseen pyritään kuitenkin vastaamaan toteuttamalla vuonna 2022 hyväksytyä maanhankintasuunnitelmaa ja keskusteluita tämän perusteella onkin käyty useita. Päästäksemme tavoitteisiin päätöksenteossa tulee mahdollistaa myös nopeat ja ennakoimattomat maa-alueiden hankinnat. Tällä hetkellä kaupunki voi markkinoida myös yksityisessä omistuksessa olevia maa-alueita teollisiin tarkoituksiin. Keskustan ja Pennalan alueita kehitettiin kaupunkistrategian mukaisesti.

Yhteistyössä työllisyys palvelujen, alueen yritysten ja oppilaitosten kanssa järjestettiin helmikuussa 2024 rekrymessut Orimattila Arenalla. Koulutuksen osalta tuettiin kumppanuuksia viemällä työllistäviä yrittäjiä Koulutuskeskus Salpaukseen tutustumaan toimintaan ja opiskelijoihin.

Kolmannen sektorin tukeminen

Sivistysvaliokunta myönsi avustuksia orimattilalaisille yhdistyksille nuoriso- ja kulttuuritoimintaan sekä nuorten toimintaryhmille nuorisotoimintaan.

Hyvinvointivaliokunta myöntää liikuntatoiminnan avustukset. Avustuksia jaettiin toiminta- ja olosuhdeavustuksina Orimattilan liikuntayhdistyksille niiden toimintaan.

Konsernihallinto myönsi avustuksia työllistämiseen liittyen. Talouden tasapainottamisen tarpeista johtuen avustuksiin varattiin aiempaa vähemmän määrärahoja.

Tavoitteena ollut avustusten myöntämisten periaatteiden uudistus ei toteutunut vuonna 2024.

2.2 Käyttötalouden toteutuminen

2.2.1 Konsernihallinnon toimiala

1. Tehtäväalueen kuvaus

Kuntalain 38 §:n perusteella kaupunginhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kuntalain 39 §:ssä todetaan, että kunnanhallituksen tulee vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoa kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa sekä edustaa kuntaa työnantajana. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta sekä kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallituksen palvelualueisiin kuuluvat päätöksenteko- ja yhteistoiminta-, hallinto- ja tukipalvelut, työllisyys-, nuorten työvalmennus-, elinvoimapalvelut, ateria- ja puhtauspalvelut ja maaseututoimi.

2. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Tuloslaskelma (ulkoiset ja sisäiset)

Konsernihallinnon toimiala	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	4 120 660	0	4 120 660	4 206 191	85 531	2,08 %
MYYNTITUOTOT	3 454 660	- 100 000	3 354 660	3 139 207	- 215 453	-6,42 %
MAKSUTUOTOT	0	0	0	283	283	0,00 %
TUET JA AVUSTUKSET	516 000	- 140 000	376 000	529 682	153 682	40,87 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	150 000	240 000	390 000	537 019	147 019	37,70 %
TOIMINTAKULUT	-12 245 070	-75 000	-12 320 070	-12 032 117	287 953	2,34 %
HENKILÖSTÖKULUT	-5 199 130	175 000	-5 024 130	-4 732 871	291 259	5,80 %
PALKAT JA PALKKIOT	-3 611 630	144 200	-3 467 430	-3 263 194	204 236	5,89 %
HENKILÖSIVUKULUT	-1 587 500	30 800	-1 556 700	-1 469 676	87 024	5,59 %
ELÄKEKULUT	-1 489 380	30 800	-1 458 580	-1 390 680	67 900	4,66 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-98 120	0	-98 120	-78 996	19 124	19,49 %
PALVELUJEN OSTOT	-3 950 680	0	-3 950 680	-4 240 247	- 289 567	-7,33 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	- 890 110	0	- 890 110	- 850 631	39 479	4,44 %
AVUSTUKSET	-1 304 540	- 250 000	-1 554 540	-1 448 976	105 564	6,79 %
MUUT TOIMINTAKULUT	- 900 610	0	- 900 610	- 759 392	141 218	15,68 %
TOIMINTAKATE	-8 124 410	-75 000	-8 199 410	-7 825 926	373 484	4,56 %

Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 85 000 eurolla. Myyntituotot alittivat muutetun talousarvion johtuen ateria- ja puhtauspalveluiden sisäisten ateriamaksujen ennakoitua pienemmästä toteumasta. Toisaalta tuet ja avustukset sekä muut toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion. Tukien ja avustusten osalta kunnan saama korvaus työterveyden kustannuksista toteutui ennakoitua suurempana sekä kunnan saama korvaus TE-uudistuksen valmistelusta oli ennakoitua suurempi. Myös muut toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion, koska Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purkamisesta Orimattilan kaupungin saamat varat olivat suuremmat kuin mitä kuntayhtymän jäsenosuus oli ollut.

Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 288 000 eurolla. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion, kun lähteneiden tilalle ei rekrytoitu uusia henkilöitä ja lomapalkkajaksotus pienensi henkilöstökuluja. Palvelujen ostojen ylitystä selittää se, että ict-kulut olivat ennakoita suuremmat ja palveluliikenteen kustannuksia oli budjetoitu avustuksiin, minkä vuoksi avustukset taasen alittivat talousarvion.

Toimintakate alitti muutetun talousarvion noin 373 000 eurolla, mikä johtui toimintatuottojen ylityksestä ja toimintakulujen alituksesta.

3. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Taktinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Henkilöstö – Orimattilan sydän	Osaavan henkilöstön saatavuus ja sitouttaminen	<p>Kehitetään kaupungin sisäistä viestintää, lisätään vuorovaikutusta ja parannetaan tiedonkulkua</p> <p>Kehitetään oppilaitosyhteistyötä ja etsitään yhteistyökumppanuuksia ratkaisemaan rekrytointihaasteita</p> <p>Parannetaan Orimattilan työnantajamielikuvaa viestinnän ja markkinoinnin keinoin</p> <p>Mittarit: kaupungin avoimet työpaikat, hakijoiden määrä, sosiaalisen median näkyvyyshluvut, henkilöstökyselyn tulokset, laadullinen palaute, avoimet sijaisuuskeikat, työssä oppijoiden/työharjoittelijoiden määrä</p>	<p>Kaupungin avoimiin paikkoihin on ollut vuonna 2024 runsaasti hakijoita, joka kertoo hyvästä työnantajamielikuvasta. Rekrymarkkinointia on lisätty loppuvuonna 2024 ja hakijoilta on saatu hyvää palautetta näkyvyydestä.</p> <p>Työnantajamielikuva oman henkilöstön osalta ei kuitenkaan parantunut henkilöstökyselyn tulosten perusteella. NPS-tulos (suosittelisitko Orimattilan kaupunkia työnantajana muille) laski hieman edellisvuoteen verrattuna. Vuosi 2024 tulos: -16, vuosi 2023 tulos: -11.</p> <p>Kokonaisuudessaan henkilöstökyselyn tulokset osoittivat kuitenkin pientä parannusta vuoteen 2023 verrattuna. Koko kaupungin tasolla vahvuuksina nousi esille esihenkilön osoittama luottamus, työyhteisön tuki ja mahdollisuus hyödyntää omaa osaamista työssään. Viime vuoteen verrattuna parannusta oli tapahtunut esimerkiksi työterveyspalveluissa ja organisaation sisäisessä tiedottamisessa.</p> <p>Sisäisen viestinnän suunnitelman jalkautusta ja kehittämistä toteutettu vuoden 2024 aikana. Henkilöstökyselyn mukaan organisaation sisäisessä tiedottamisessa oli tapahtunut selvää parannusta edellisvuoteen verrattuna.</p> <p>Rekrymessut helmikuussa tavoitti 750 kävijää. Näytteilleasettaja tapahtumassa oli 60, joista</p>	Toteutuu

			<p>40 antoi onnistumisesta palautteen. Näistä 95% ilmoitti halukkuutensa osallistua uudelleen.</p> <p>Oppilaitosyhteistyötä kehitettiin Salpauksen kanssa.</p>	
<p>Älykkäät ja tarvetta vastaavat palvelut</p>	<p>Digipalvelut ja –taidot osaksi arkea</p>	<p>Kehitetään sähköisiä palveluita ja digitaalista saavutettavuutta kaupunkilaisten tarpeet huomioiden</p> <p>Selkeytetään sisäisen viestinnän välineiden käyttöä</p> <p>Mittarit: yhteydenottomäärät Suomi.fi-kanavan kautta, sisäisen viestinnän kyselyn tulokset, verkkosivu-uudistuksen onnistuminen, verkkosivujen kävijämäärät</p>	<p>Suomi.fi-viestipalvelu otettiin käyttöön. Suomi.fi-palveluviestit käsitellään asianmukaisesti ja välitetään organisaatiossa käsittelijöille. Suomi.fi-viestien määrä on maltillinen (alle 30 asiakasviestiä).</p> <p>Puhtauspalveluissa robotiikan hyödyntäminen on osana työmenetelmiä.</p> <p>Sisäisen viestinnän suunnitelman jalkautusta ja kehittämistä toteutettu vuoden 2024 aikana. Sisäisen viestinnän välineisiin on tehty tarkennuksia ja henkilöstöllä pitäisi olla käsitys, mitä kautta kaupungin sisäiset viestit löytyvät.</p> <p>Verkkosivu-uudistus toteutui onnistuneesti. Verkkosivuista on saatu hyvää palautetta ja myös kehitysehdotuksia. Verkkosivuja on kehitetty vuoden aikana palautteen perusteella. Käynnit verkkosivuilla vaihtelevat kuukausittain paljon. Vuonna 2024 kävijämäärät vaihtelivat kuukausittain noin 10 000–23 000 välillä.</p>	<p>Toteutuu</p>

Elämän ja yrittämisen yhteistyöalusta	Yritysystävällisyys osaksi arkea	<p>Päätöksenteossa otetaan käyttöön yritysvaikutusten arvioinnin toimintatapa</p> <p>Kehitetään yrittäjien kuntatyytyväisyyttä</p> <p>Parannetaan asiakaskokemusta ja palautteen antamisen mahdollisuuksia asioinnin yhteydessä</p> <p>Mittarit: Suomen Yrittäjien järjestämän kuntabarometrin tulos TOP3:ssa, yritysvaikutusten arvioinnin toimintatavan käyttöönotto päätöksenteossa, palautteet</p>	<p>Yritysvaikutusten arviointi on otettu käyttöön tammikuussa 2025.</p> <p>Yrittäjien kuntatyytyväisyyttä on kehitetty merkittävästi, ensisijaisesti yritysvierailujen ja yritysten sekä yrittäjien some-esittelyjen avulla. Työllisyyspalvelut tehosti yritysvierailuja ja loi uusia kontakteja paikallisiin työnantajiin. Työvalmennuspalvelut Duunari osallistui Toukomarkkinoiden järjestämiseen yhdessä alueen yrittäjien kanssa.</p> <p>Yrittäjiltä on saatu paljon positiivista palautetta etenkin asennemuutoksesta, jonka he ovat kaupungin taholta kokeneet.</p> <p>Orimattila oli Päijät-Hämeen yritysystävällisin kunta Suomen Yrittäjien järjestämässä kuntabarometrissa vuonna 2024. Kuntabarometriin saatiin yli neljä kertaa enemmän vastauksia (112 kpl) kuin vuonna 2022 (27 kpl).</p>	Toteutuu osittain
---------------------------------------	----------------------------------	--	--	---

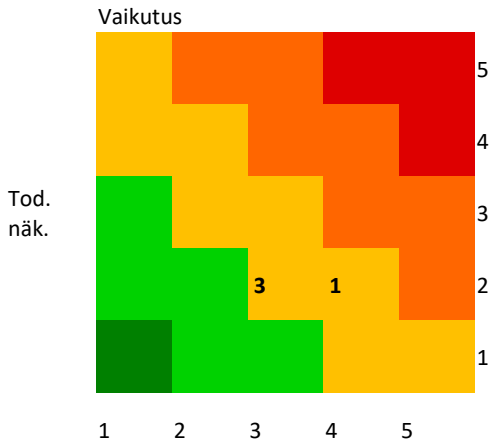
Henkilöstö

Henkilöstötyövuodet	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Päätöksenteko ja yhteistoiminta	1,48	1,38	2,33
Hallinto- ja tukipalvelut	8,54	9,89	8,49
Työllisyys- ja elinvoimapalvelut	13,41	16,95	13,38
Ateria- ja puhtauspalvelut	52,00	52,69	52,45
Maaseututoimi	3,10	2,98	2,98
Toimiala yht.	78,53	83,89	79,63

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Kaupunginhallitus Kokousten lukumäärä	22	23	24	21
Käsiteltyjen asioiden lukumäärä	498	417	500	447
Ruokapalveluiden ateriamäärä	600 000 suoritetta. Koululounaita 378511 kpl ja päiväkotilounaita 82 625 kpl, erityisruokavalioaterioita 22 201. Lisäksi henkilöstöruokailua, aamupaloja, välipaloja, päivällisruokia ja iltapaloja.	541 000 suoritetta 375 000 koululounasta, päiväkotilounaita 117 000 ja henkilökuntaruokailuja 48 600. Lisäksi aamupaloja, välipaloja, päivällistä ja iltapaloja.	570 000 suoritetta	525 700 suoritetta 390 700 koululounasta, päiväkotilounaita 80 000 ja henkilökuntaruokailuja 55 000. Lisäksi aamupaloja, välipaloja, päivällistä ja iltapaloja.
Maatilojen lukumäärä (aktiivivilat)	750	744	750	724

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvo	Hallintatoimenpiteet	Toteuma	Tila
Strateginen riski	Tietoliikenteeseen ja ICT-infraan kohdistuvat uhat	Tod. näk.: 2 Vaikutus: 3 6	Varautumissuunnitelman päivittäminen ja varautumisharjoitus.	Varautumisen suunnitelmiin on kiinnitetty huomiota työyksiköissä. Palveluntuottajien kanssa aktiivinen vuoropuhelu.	Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Toiminnallinen riski	Rekrytointiin haasteet	Tod. näk.: 2 Vaikutus: 3 6	Työnantajakuvan kehittäminen	Työnantajamielikuvan parantamiseen on aloitettu suunnitelman mukaisia toimenpiteitä. Rekrytointeja on esimerkiksi mainostettu sosiaalisessa mediassa ja saatu sen ansiosta sekä määrällisesti hyvin hakemuksia että laadullisesti hyviä hakijoita.	Riskiarvo laskenut ↘
Taloudellinen riski	Investointitason hallinnassa epäonnistuminen ja korkojen huomattava nousu	Tod. näk.: 2 Vaikutus: 4 8	Investointitaso määritetään poistojen kautta siten, että vuosikate riittää poistoihin.	Vuonna 2024 vuosikate riitti poistoihin, investointien taso pysyi maltillisena ja korot lähtivät laskuun.	Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Toiminnallinen riski	Prosessien toimimattomuus	Tod. näk.: 2 Vaikutus: 3 6	Sisäinen viestintä, yhteiset ohjeistukset, yhteistyön kehittäminen	Sisäisen viestinnän kehittämistä on jatkettu suunnitelman mukaisesti. Viestintää on kehitetty muun muassa kuukausittaisilla henkilöstökirjeillä.	Riskiarvo laskenut ↘

				Lisäksi on yhtenäistetty henkilöstöhallinnon toimintatapoja ja päivitetty kaupunkitasoisia ohjeistuksia.	
Strateginen riski	Työkykyjohtamisen toimintamallien kehittämisessä epäonnistuminen		Työterveyshuollonpalveluiden kilpailutuksessa onnistuminen. Uuden työterveyshuollonpalveluidentuottajan kanssa palveluiden haltuunotto.	Uusi työterveyshuollon palveluntuottaja on ottanut palvelut haltuun	Riski poistunut ✓

Valtuusto

Valtuusto	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	50 000	0	50 000	88 730	38 730	77,46 %
MYyntITUOTOT	50 000	0	50 000	29 570	-20 430	-40,86 %
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	59 160	59 160	0,00 %
TOIMINTAKULUT	- 172 600	-60 000	- 232 600	- 235 911	-3 311	-1,42 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 121 880	-60 000	- 181 880	- 181 648	232	0,13 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 115 500	-60 000	- 175 500	- 169 123	6 377	3,63 %
HENKILÖSIVUKULUT	- 6 380	0	- 6 380	-12 524	-6 144	-96,30 %
ELÄKEKULUT	- 5 690	0	- 5 690	-11 057	-5 367	-94,33 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	- 690	0	- 690	- 1 467	- 777	- 112,63 %
PALVELUJEN OSTOT	-42 000	0	-42 000	-43 221	-1 221	-2,91 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 220	0	- 1 220	- 4 595	-3 375	- 276,61 %
MUUT TOIMINTAKULUT	- 7 500	0	- 7 500	- 6 448	1 052	14,02 %
TOIMINTAKATE	- 122 600	-60 000	- 182 600	- 147 181	35 419	19,40 %

Valtuuston palvelualueeseen kuuluvat vaalit, valtuusto sekä tilintarkastus ja tarkastuslautakunta.

Valtuuston asettama (kv 27.11.2023 § 81) talouden tasapainottamistyöryhmien työskentely käynnistyi täysi painoisesti tammikuussa 2024.

Vuoden 2024 aikana järjestettiin valtuustoseminaarit 12.2.2024, 11.10.2024 ja 1.11.2024. Vuoden 2024 aikana järjestettiin kahdet vaalit. Presidentinvaalit järjestettiin tammikuussa ja helmikuussa järjestettiin presidentinvaalien toinen kierros. Kesäkuussa järjestettiin Euroopan parlamenttivaalit.

Valtuustoinfojen järjestämisessä palattiin käytäntöön, jossa valtuustoinfot järjestetään valtuuston kokousta edeltävän viikon torstaina. Valtuustoinfoihin on hybridiosallistumisen mahdollisuus.

Valtuuston osalta toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 39 000 eurolla, koska korvaukset presidentinvaaleista ja Euroopan parlamenttivaaleista olivat ennakoitua suuremmat. Toimintakulut toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti. Koska toimintatuotot ylittivät ennakoitun ja toimintakulut toteutuivat ennakoitun mukaisesti, toteutui toimintakate noin 35 000 euroa muutettua talousarviota parempana.

Päätöksenteko ja yhteistoiminta

Päätöksenteko ja yhteistoiminta	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	292 000	240 000	532 000	651 355	119 355	22,44 %
MYYNITUOTOT	0	0	0	4 139	4 139	0,00 %
TUET JA AVUSTUKSET	142 000	0	142 000	114 321	-27 679	-19,49 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	150 000	240 000	390 000	532 895	142 895	36,64 %
TOIMINTAKULUT	-2 302 243	0	-2 302 243	-2 313 257	-11 014	-0,48 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 267 780	0	- 267 780	- 274 427	-6 647	-2,48 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 233 470	0	- 233 470	- 238 023	-4 553	-1,95 %
HENKILÖSIVUKULUT	-34 310	0	-34 310	-36 404	-2 094	-6,10 %
ELÄKEKULUT	-29 990	0	-29 990	-31 895	-1 905	-6,35 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-4 320	0	-4 320	-4 510	- 190	-4,39 %
PALVELUJEN OSTOT	-1 806 860	0	-1 806 860	-1 983 730	- 176 870	-9,79 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 450	0	-2 450	-8 196	-5 746	- 234,53 %
AVUSTUKSET	- 102 800	0	- 102 800	-13 166	89 634	87,19 %
MUUT TOIMINTAKULUT	- 122 353	0	- 122 353	-33 738	88 616	72,43 %
TOIMINTAKATE	-2 010 243	240 000	-1 770 243	-1 661 902	108 341	6,12 %

Päätöksenteko ja yhteistoiminta -palvelualue käsittää kaupunginhallituksen, kaupungin johdon, julkisen liikenteen, verotuksen sekä yhteistoiminnan. Yhteistoiminta pitää sisällään Orimattilan kaupungin osuuden Päijät-Hämeen liiton ja ympäristöterveydenhuollon kustannuksista sekä jäsenmaksut Kuntaliittoon sekä Kunta- ja hyvinvointityöntekijöihin.

Vuotta 2024 leimasi talouden tasapainottaminen, talouden tasapainottamistyön päätöksenteko sekä täytäntöönpano. Kaupunginhallituksen (kh 4.12.2023 § 395) nimeämä taloudentasapainottamisen ohjausryhmä sekä asiantuntijaryhmät työskentelivät tiiviisti tammi-helmikuussa. Työskentely eteni suunnitellun aikataulun mukaisesti päätöksentekoon helmikuussa. Kaupunginhallitus päätti 19.2.2024 kokouksessaan palauttaa talouden tasapainottamispaketin uudelleen valmisteluun, jotta varmistuttiin vaikutustenarvioinnin kattavalta ja kaikki näkökulmat huomioivilta toteuttamiselta. Tasapainottamistyön edetessä asiantuntijaryhmät arvioivat ja toteuttivat kehittämistoimenpiteet sekä riskiarvioinnin omalta osaltaan ja tekivät esitykset ohjausryhmälle. Taloudentasapainottamisen menetelmistä päätettiin toukokuussa 2024 (kv 6.5.2024).

Talouden tasapainottamisen asiantuntijaryhmät olivat:

- Tulot ja omaisuus sekä tytäryhtiöt
- Työllisyys ja elinvoima sekä maahanmuutto
- Varhaiskasvatus
- Opetuspalvelut
- Vapaa-aika ja osallisuus
- Ruoka- ja puhdistuspalvelut
- Kiinteistönhuolto, ulkoliikunta- ja yleisten alueiden hoito sekä maankäytön suunnittelu
- Organisaatorakenne ja henkilöstö

Päätöksenteon ja yhteistoiminnan toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 119 000 eurolla, koska Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purkamisesta Orimattilan kaupungin saamat varat olivat suuremmat kuin mitä kuntayhtymän jäsenosuus oli ollut. Tätä ei oltu huomioitu talousarviossa, koska ei tiedetty missä vaiheessa Orimattilan osuus kuntayhtymän purkamisesta maksettiin kaupungille. Toimintakulut toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Päätöksenteon ja yhteistoiminnan toimintatuottoihin kirjattiin myös maanmyynnistä saadut tulot, mutta tämä oli huomioitu jo muutetussa talousarviossa. Palvelujen ostojen ylitystä selittää se, että palveluliikenteen kustannuksia oli budjetoitu avustuksiin, minkä vuoksi avustukset taasen alittivat talousarvion. Koska toimintatuotot ylittivät ennakkoidun ja toimintakulut toteutuivat ennakkoidun mukaisesti, toteutui toimintakate noin 108 000 euroa muutettua talousarviota parempana.

Päätöksenteon ja yhteistoiminnan henkilöstötyövuosien määrän kasvu vuodesta 2023 selittyy sillä, että 2024 järjestettiin presidentin vaalien kaksi kierrosta sekä Euroopan parlamentin vaalit. Vaalien järjestämiseen käytetty henkilöstöresurssi näkyy Päätöksenteon ja yhteistoiminnan palvelualueella.

Hallinto- ja tukipalvelut

Hallinto- ja tukipalvelut	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	105 000	0	105 000	173 045	68 045	64,80 %
MYyntITUOTOT	0	0	0	9 996	9 996	0,00 %
MAKSUTUOTOT	0	0	0	350	350	0,00 %
TUET JA AVUSTUKSET	105 000	0	105 000	162 275	57 275	54,55 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	424	424	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-3 066 953	30 000	-3 036 953	-3 011 551	25 402	0,84 %
HENKILÖSTÖKULUT	-1 564 910	30 000	-1 534 910	-1 424 184	110 726	7,21 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 585 570	30 000	- 555 570	- 474 621	80 949	14,57 %
HENKILÖSIVUKULUT	- 979 340	0	- 979 340	- 949 563	29 777	3,04 %
ELÄKEKULUT	- 962 460	0	- 962 460	- 936 632	25 828	2,68 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-16 880	0	-16 880	-12 931	3 949	23,40 %
PALVELUJEN OSTOT	-1 357 694	0	-1 357 694	-1 431 340	-73 646	-5,42 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	- 6 400	0	- 6 400	-10 672	-4 272	-66,75 %
MUUT TOIMINTAKULUT	- 137 949	0	- 137 949	- 145 355	- 7 406	-5,37 %
TOIMINTAKATE	-2 961 953	30 000	-2 931 953	-2 838 506	93 447	3,19 %

Hallinto- ja tukipalveluihin kuuluvat kaupunkitasoisesti toteutettavat hallinto, taloushallinto, henkilöstöhallinto sekä ict-palvelut.

Hallinto- ja tukipalvelut vastasivat osaltaan kaupungin asiakaspalvelusta ja asianhallintapalveluista. Kaupunginhallituksen päätös viestintää kohdennettiin uudelleen ja päätöstiedote on jaettu vuoden 2024 alusta median lisäksi valtuustolle ja koko henkilöstölle.

Ict-palveluissa kehitettiin edelleen yhteistyötä ulkoisen palveluntuottajan kanssa, toteutettiin tarvittavia päivityksiä ja kehitettiin digitaalisia palveluita sekä sisäisiä toimintatapoja resurssien sallimissa puitteissa. Loppuvuodesta aloitettiin konesalimigraatio-projekti, millä parannetaan ict-ympäristön toimintavarmuutta.

Taloushallinnossa saatettiin loppuun ostolaskuportaalin muutos ja käyttöönottokoulutuksia järjestettiin laskujen käsittelijöille. Uuden ostolaskuportaalin myötä ostolaskujen käsittelyyn on saatu automatiikkaa, millä on hillitty taloushallinnon palveluiden kustannusten nousua.

Vuosi 2024 alkoi koko organisaation yhteistoimintaneuvotteluilla. Sen lisäksi henkilöstöhallinto on kouluttanut ja tukenut esihenkilöitä heidän työssään hr-klinikamallilla (syksyllä hallinto- ja hr-klinikka), ottanut haltuun ja kehittänyt yhteistyö- ja toimintatapoja uuden työterveyshuollon palveluntuottajan kanssa, toimeenpannut yhteistoimintaneuvottelujen tulosta sekä valmistellut uutta organisaatiota yhdessä kaupungin johdon ja esihenkilöiden kanssa. Lisäksi jatkokehitettiin organisaation sisäistä viestintää, yhtenäistettiin henkilöstöhallinnon toimintatapoja, päivitettiin ohjeistuksia ja ylläpidettiin yhteistoimintaa. Työsuojelun vastuualueella on toteutettu työpaikkakäyntejä aktiivisesti yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Syksyllä 2024 toteutettiin henkilöstökysely kaupunkitasoisesti. Tulokset osoittivat, että kokonaisuudessaan kaupungin henkilöstön tyytyväisyys nousi hieman verrattuna syksyyn 2023. Koko kaupungin kehittämiskohteina nousi esille organisaation panostaminen henkilöstön työhyvinvointiin sekä haasteet uusien työntekijöiden perehdytyksessä. Henkilöstöpäällikkö analysoi tuloksia esihenkilötasoisesti ja tuloksista johdettiin tulevan vuoden tavoitteita, jotka liittyivät mm. tehtävänkuvien päivittämiseen, yhteishengen ylläpitoon, palautteen ja kiitoksen antamiseen sekä perehdytyksen ja työnjaon kehittämiseen. Esimerkiksi hyvällä perehdytyksellä voi vaikuttaa henkilöstön sitoutumiseen organisaatioon.

Hallinto- ja tukipalveluiden toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 68 000 eurolla, koska kaupungin saama korvaus työterveyden kustannuksista toteutui ennakoitua suurempana. Toimintakulut toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Koska toimintatuotot ylittivät ennakoitua ja toimintakulut toteutuivat ennakoitua mukaisesti, toteutui toimintakate muutettua talousarviota noin 94 000 euroa parempana.

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalvelut	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	255 000	- 140 000	115 000	185 393	70 393	61,21 %
MYYNITUOTOT	0	0	0	4 445	4 445	0,00 %
TUET JA AVUSTUKSET	255 000	- 140 000	115 000	177 248	62 248	54,13 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	3 700	3 700	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-2 849 671	-75 000	-2 924 671	-2 805 122	119 549	4,09 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 911 020	175 000	- 736 020	- 611 729	124 291	16,89 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 751 700	149 200	- 602 500	- 509 918	92 582	15,37 %
HENKILÖSIVUKULUT	- 159 320	25 800	- 133 520	- 101 810	31 710	23,75 %
ELÄKEKULUT	- 137 920	25 800	- 112 120	-89 350	22 770	20,31 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-21 400	0	-21 400	-12 460	8 940	41,77 %
PALVELUJEN OSTOT	- 567 161	0	- 567 161	- 647 093	-79 932	-14,09 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-29 350	0	-29 350	-23 324	6 026	20,53 %
AVUSTUKSET	-1 201 740	- 250 000	-1 451 740	-1 435 810	15 930	1,10 %
MUUT TOIMINTAKULUT	- 140 400	0	- 140 400	-87 166	53 234	37,92 %
TOIMINTAKATE	-2 594 671	- 215 000	-2 809 671	-2 619 729	189 942	6,76 %

Työllisyyspalveluiden palvelualueen alle kuuluivat työllistäminen sekä elinvoimapaalvelut. Elinvoimapaalveluihin kuuluivat viestintä, markkinointi, elinkeinotoimi sekä hanketoiminta.

Työllistämisen osalta toimintaan vaikutti valmistautuminen TE2024-uudistukseen. Vastuu työnhakijoille, yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapaalveluista siirtyi kuntien vastuulle 1.1.2025. Päijät-Hämeen työvoimapaalvelut vastaavat Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Iitin, Kärkölan, Orimattilan, Padasjoen ja Sysmän julkisista työvoimapaalveluista. Päijät-Hämeen työvoimapaalveluiden vastuukuntana toimii Hollola. Orimattilassa sijaitsee yksi alueen kolmesta aluetoimipisteestä. Vuoden 2024 aikana työvoimapaalveluiden valmistelutyötä tehtiin yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Orimattilan työvalmennuspalvelut Duunari toimi osana Orimattilan nuorten palveluprosessia tukien kaupungin työllisyyden hoitoa. Duunari oli työelämään ja opintoihin suuntaava palvelu, jossa tarjottiin työkokeilua ja palkkatuetta työtä 17–29-vuotiaille työttömille työnhakijoille. Duunarilla työtehtäviä tehtiin Visiossa, Raflassa ja Rempalla, joista jokainen suuntautui eri ammattialojen työtehtäviin. Toimintaan osallistui vuoden 2024 aikana 42 henkilöä. Työvalmennuspalveluiden tavoitteena oli 2024 vuoden aikana kehittää kurssija-, koulutusta- sekä yksilö- ja ryhmävalmennusta eri ikäisten työttömien työnhakijoiden työllistymisen edistämiseksi yhteistyössä Orimattilan kuntakokeilun kanssa. Työvalmennuspalvelu Duunarissa toteutettiin yksilövalmennusta, työvalmennusta ja ryhmävalmennusta. Työllisyyden kuntakokeilu sekä työvalmennuspalvelut Duunarin toiminta päättyi 31.12.2024. TE2024-uudistuksen myötä Orimattilan kaupunki päätti, että kunnan ei-lakisteistä työllisyystoimintaa ei jatketa, vaan kaupunki vastaa vain lakisääteisen työllisyystoiminnan järjestämisestä Päijät-Hämeen työllisyysalueen kautta.

Viestinnän ja markkinoinnin osalta vuonna 2024 suurin panostus oli verkkosivu-uudistus, joka saatiin valmiiksi huhtikuussa. Uudet ja modernit verkkosivut palvelevat entistä paremmin entistä paremmin kaupunkilaisia ja myös esimerkiksi kaupunkiin muuttoa harkitsevia. Verkkosivusto toteutettiin lopulta huomattavasti sille varattua budjettia edullisemmin. Vuoden 2024 aikana uudistettiin myös kaupungin kriisiviestintäsuunnitelma. Kevään, kesän ja syksyn aikana toteutettiin asumisen kampanja Sanoman ja Alman sähköisissä medioissa. Kampanjalla Orimattila sai positiivista näkyvyyttä erityisesti pääkaupunkiseudulla ja Päijät-Hämeessä. Vuodelle 2024 suunnitellut työnantajamielikuvaa parantavat toimet siirrettiin eteenpäin kaupungin talouden tasapainottamistoimien sekä yhteistoimintamenettelyn vuoksi.

Elinkeinotoimen osalta toiminta keskittyi yritys yhteistyöhön. Elinkeinotoimi teki säännöllisesti eri yrityksiin yrityskäyntejä yritysten tilanteeseen tutustumiseksi. Lisäksi järjestettiin yrittäjätilaisuuksia.

Hanketoiminta pitää sisällään sekä kaupungin omalle organisaatiolle että orimattilalaisille toimijoille neuvontaa, opastamista, rahoituslähteiden selvittämistä ja aktivointia hankkeiden osalta; mistä hankerahoitusta on mahdollista saada, mitä hankehakemukset pitävät sisällään ja miten hankkeen päättyessä raportointi tehdään. Hanketoiminta on auttaa yhteydenpidossa hankkeiden rahoittajien kanssa. Merkittävimpiä hankerahoittajia ovat olleet Aluehallintovirasto kaupungin omiin hankkeisiin sekä Päijät-Häme-ryhmä orimattilalaisille toimijoille.

Työllisyyspalveluiden toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 70 000 eurolla. Toimintatuottojen ylitys johtui kunnan saama korvaus TE-uudistuksen valmistelusta, mikä oli ennakoitua suurempi. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 120 000 eurolla, johtuen henkilöstökuluista. Henkilöstökuluja alensi lomapalkkajaksotus, mikä pienensi henkilöstökustannuksia. Toimintatuottojen ylitys ja toimintakulujen alitus paransi työllisyyspalvelujen toimintakatetta noin 190 000 eurolla.

Työllisyyspalveluiden henkilöstötyövuosien resurssi pieneni vuodesta 2023 johtuen koko kaupunkia koskevista yhteistoimintaneuvotteluista. Yhteistoimintaneuvotteluiden aikaan ei voitu tehdä uusia sopimuksia työllistettävien kanssa.

Ateria- ja puhtauspalvelut

Ateria- ja puhtauspalvelut	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	3 318 660	- 100 000	3 218 660	3 017 054	- 201 606	-6,26 %
MYYNITUOTOT	3 304 660	- 100 000	3 204 660	3 000 443	- 204 217	-6,37 %
MAKSUTUOTOT	0	0	0	-67	-67	0,00 %
TUET JA AVUSTUKSET	14 000	0	14 000	16 678	2 678	19,13 %
TOIMINTAKULUT	-3 647 896	30 000	-3 617 896	-3 469 998	147 898	4,09 %
HENKILÖSTÖKULUT	-2 160 240	30 000	-2 130 240	-2 070 309	59 931	2,81 %
PALKAT JA PALKKIOT	-1 782 400	25 000	-1 757 400	-1 727 868	29 532	1,68 %
HENKILÖSIVUKULUT	- 377 840	5 000	- 372 840	- 342 441	30 399	8,15 %
ELÄKEKULUT	- 327 080	5 000	- 322 080	- 298 405	23 675	7,35 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-50 760	0	-50 760	-44 037	6 723	13,25 %
PALVELUJEN OSTOT	- 161 825	0	- 161 825	- 124 134	37 691	23,29 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	- 848 490	0	- 848 490	- 802 864	45 626	5,38 %
MUUT TOIMINTAKULUT	- 477 341	0	- 477 341	- 472 691	4 650	0,97 %
TOIMINTAKATE	- 329 236	-70 000	- 399 236	- 452 945	-53 709	-13,45 %

Ateria- ja puhtauspalvelut ovat kaupungin muiden organisaatioiden tukipalvelu. Palvelut toteutettiin pääosin sivistystoimen kohteissa. Tavoitteista jäätin hieman, sillä kaikki ateriat eivät toteutuneet siinä osin, kuin oli budjetoitu, koska sivistystoimi tilasi aterioita vähemmän kuin oli arvioitu.

Orimattilan uusi Yhteiskoulu otettiin käyttöön elokuussa 2024. Koulun henkilökunnan kanssa keskusteltiin aktiivisesti ja löydettiin oikeat toimintamallit sujuvaan kouluruokailuun. Keittiö palvelee Yhteiskoulun 450 oppilasta, 160 lukio-opiskelijaa ja 70 aikuisruokailijaa.

Puhtauspalveluissa robotiikan hyödyntäminen on osana työmenetelmiä.

Talouden tasapainottamisohjelma ja sivistystoimen kohteiden lopettaminen merkitsi tukipalveluiden tuottamisessa tarkastelua. Ateriapalveluissa organisaatiouudistus toteutettiin kesäkuussa 2024.

Syyskuussa aloitettiin ylijäämäruuan lahjoitus paikalliselle hyväntekeväisyys taholle. Yhteistyö tukee uutta lakia siitä, että ruokapalvelut aktiivisesti etsivät keinoja ruokahävikin vähentämiseen.

Vanhoja koneita ja laitteita myytiin Relife-hankkeelle. Elinkaarensa lopussa olevista laitteista hyödynnetään kaikki toimivat osat Dieta Relife -laitteiden kunnostuksessa, jossa vanhoja koneita kunnostetaan tai niistä otetaan osia varaosiksi.

Toimintatuotot alittivat muutetun talousarvion noin 202 000 eurolla johtuen ennakoitua vähäisemmistä tilatuista ateriamääristä. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 148 000 eurolla. Henkilöstökuluissa ja aine- ja tarvikkehankinnoissa onnistuttiin alittamaan muutettu talousarvio. Palvelujen ostoissa toteutui hankinnat 77% budjetoidusta arviosta. Koska toimintatuotot alittivat muutetun talousarvion enemmän kuin toimintakulut, toimintakate ylitti talousarvion noin 54 000 eurolla.

Maaseututoimi

Maaseututoimi	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	100 000	0	100 000	90 614	-9 386	-9,39 %
MYYNITUOTOT	100 000	0	100 000	90 614	-9 386	-9,39 %
TOIMINTAKULUT	- 205 707	0	- 205 707	- 196 278	9 429	4,58 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 173 300	0	- 173 300	- 170 574	2 726	1,57 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 142 990	0	- 142 990	- 143 641	- 651	-0,46 %
HENKILÖSIVUKULUT	-30 310	0	-30 310	-26 933	3 377	11,14 %
ELÄKEKULUT	-26 240	0	-26 240	-23 342	2 898	11,04 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-4 070	0	-4 070	-3 592	478	11,75 %
PALVELUJEN OSTOT	-15 140	0	-15 140	-10 729	4 411	29,14 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 200	0	-2 200	- 980	1 220	55,45 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-15 067	0	-15 067	-13 995	1 072	7,12 %
TOIMINTAKATE	- 105 707	0	- 105 707	- 105 664	43	0,04 %

Orimattilan kaupungin maaseututoimi järjestää palveluita Orimattilan lisäksi Iitin, Myrskylän ja Pukkilan kunnille. Orimattilan kaupunki laskuttaa palveluista muita kuntia toteutuneiden kustannusten perusteella.

Maaseutuelinkeinoviranomaisten keskeisimmät tehtävät kuten maataloustuki- ja korvausasioiden hoitaminen, valvonta- ja tarkastustehtävät sekä vahinkoarviot on suoritettu Ruokaviraston antaman aikataulun mukaisesti. Orimattilan Yt-alueelle on maksettu lähes 30milj. euroa maataloustukia vuonna 2024 maksatusaikataulun mukaisesti. Näin ollen maksajavirastosopimuksen mukaiset tavoitteet täyttyivät ja niistä raportoitiin maksajavirastosopimuksen yhteydessä Ruokavirastolle.

Maaseututoimen toimintatuotot alittivat muutetun talousarvion noin 9 000 eurolla, koska muilta kunnilta laskutettu maksuosuus oli pienempi johtuen maaseututoimen ennakoitua pienemmistä kustannuksista. Toimintakulut toteutuivat muutettua talousarviota pienempinä noin 9 000 eurolla, johtuen vähäisemmistä palvelujen ostoista. Koska toimintatuotot ja toimintakulut alittivat muutetun talousarvion, toimintakate toteutui muutetun talousarvion mukaisesti.

2.2.2 Hyvinvointitoimiala

1. Tehtäväalueen kuvaus

Hyvinvointivaliokunta:

Riitta Lonka, puheenjohtaja
 Arja Simola, varapuheenjohtaja
 Sari Eiranen, jäsen
 Juho Kananen, jäsen
 Pekka Törrönen, jäsen
 Nuorisovaltuuston edustaja: Pinja Hämäläinen
 Kaupunginhallituksen edustaja: Tuomo Jussila

Hyvinvointitoimialan tehtävänä on edistää kaupungin strategiassa määriteltyjä tavoitteita erityisesti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta tiiviissä ja hyvässä yhteistyössä muiden toimialojen ja yhteistyötahojen kanssa. Hyvinvointitoimialan tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi asukkaat, seurat, yhdistykset, järjestöt, eri viranomaiset sekä hyvinvointialue.

Hyvinvointitoimiala muodostuu liikuntapalvelujen tuottamisesta ja liikuntaan liittyvien olosuhteiden ylläpidosta, osallisuudesta, maahanmuuttopalveluista, senioripalveluista sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kaupunkitason johtamisesta ja kehittämisestä. Lisäksi hyvinvointitoimialalta koordinoidaan aluekumppanuspöytien toimintaa osana monimuotoista osallisuutta. Hyvinvointitoimialan toiminta on arkilähtöistä ja koskettaa kaikkia ikäryhmiä sekä on luonteeltaan toimialat läpileikkaavaa.

Hyvinvointitoimialan suurin kokonaisuus on liikuntapalvelut. Liikuntapalveluiden tehtävä on järjestää liikuntapalveluja ja terveyttä sekä hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, ylläpitää ja kehittää liikuntapaikkoja sekä tukea kansalaistoimintaa. Liikuntapalvelut vastaavat myös liikuntaneuvonnasta sekä osin koulujen uinninopetuksesta. Hyvinvointitoimiala vastaa vanhus- ja vammaisneuvoston sekä sotiemme veteraanien neuvottelukunnan käytännön toiminnan toteuttamisesta.

2. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Hyvinvointitoimiala	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	620 480	133 500	753 980	844 494	90 514	12,00 %
MYYNTITUOTOT	67 740	120 000	187 740	291 219	103 479	55,12 %
MAKSUTUOTOT	291 900	13 500	305 400	336 575	31 175	10,21 %
TUET JA AVUSTUKSET	21 000	0	21 000	22 296	1 296	6,17 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	239 840	0	239 840	194 405	-45 435	-18,94 %
TOIMINTAKULUT	-4 468 660	15 000	-4 453 660	-4 415 380	38 280	0,86 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 638 020	30 000	- 608 020	- 600 382	7 638	1,26 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 528 710	30 000	- 498 710	- 500 227	-1 517	-0,30 %
HENKILÖSIVUKULUT	- 109 310	0	- 109 310	- 100 155	9 155	8,38 %
ELÄKEKULUT	-94 680	0	-94 680	-87 668	7 012	7,41 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-14 630	0	-14 630	-12 486	2 144	14,65 %
PALVELUJEN OSTOT	- 443 250	-30 000	- 473 250	- 441 121	32 129	6,79 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-90 700	15 000	-75 700	-99 753	-24 053	-31,77 %
AVUSTUKSET	-46 000	0	-46 000	-40 260	5 740	12,48 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 250 690	0	-3 250 690	-3 233 864	16 826	0,52 %
TOIMINTAKATE	-3 848 180	148 500	-3 699 680	-3 570 886	128 794	3,48 %

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämistä vaikeuttivat osallisuuskordinaattorin sijaisen puuttuminen ja hyvinvointikoordinaattorin puuttuminen. Senioripalveluissa osallistujamäärät ylitettiin ja senioripalveluista saatiin myönteistä kuntalaispalautetta. Liikuntapalveluissa näkyi kaupungin läpikäymien yt-neuvottelujen sekä talouden sopeuttamistoimien vaikutus muun muassa sijaisten puuttumisena. Liikuntapalveluissa kävijätavoitteet alittuivat

vuoden 2024 aikana, mutta vuoteen 2023 verrattuna kävijämäärät nousivat uimahallissa ja Areenalla. Onnistumisena voidaan pitää myös liikuntapaikkojen ylläpitoa ja menestymistä kuntoporraskisassa. Uudet aluekumppanuuspöydät aloittivat vaikuttamis- ja osallistamistyönsä syksyllä 2024.

Loppuvuoden aikana tiivistynyt yhteistyö opetuspalveluiden hyvinvointiopetukseen liittyvän kehittämishankkeen kanssa toi myös uudenlaista kaupungin palveluiden sektorirajat ylittävää yhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistyössä, jota jatketaan vuoden 2025 aikana.

Syyskaudella valmisteltiin yhdessä sivistystoimialan kanssa uuden organisaation mukaista hallintosäätöä, tiimirakenteita ja tehtävänkuvia.

Hyvinvointitoimialan toimintatuotot olivat 844 000 euroa ja ne ylittivät talousarvion 91 000 eurolla. Myyntituotot olivat 291 000 euroa ja ne ylittivät talousarvion 103 000 eurolla. Poikkeamaa selittää pakolaisten toimeentulokorvausten toteuma 264 000 euroa, joka ylitti talousarvion 79 000 eurolla. Muut myyntituotot olivat 27 000 euroa, ja ne ylittivät talousarvion 24 000 eurolla. Ylitystä selittävät hyvinvointipalveluiden retkien tuotot ja liikuntapaikkojen myyntituotot.

Maksutuotot olivat 337 000 euroa ja ne ylittivät talousarvion 31 000 eurolla. Ylitystä selittää uimahallin maksujen toteuma 336 000 euroa, joka ylitti talousarvion 30 000 eurolla. Tuet ja avustukset olivat 22 000 euroa. Hankeavustuksien toteuma oli 18 000 euroa, ja se alitti talousarvion 3 000 eurolla, kun taas työllistämistuen ja muiden tukien ja avustuksien toteuma ylitti talousarvion 4 000 eurolla. Muut toimintatuotot olivat 194 000 euroa ja ne alittivat talousarvion 45 000 eurolla. Poikkeamaa selittää vuokratuottojen toteuma, joka alitti talousarvion 60 000 eurolla.

Hyvinvointitoimialan toimintakulut olivat 4,4 miljoonaa euroa ja ne jäivät talousarvioon nähden 38 000 euroa pienemmiksi. Henkilöstökulut olivat 600 000 euroa, ja ne jäivät talousarvioon nähden 8 000 euroa pienemmiksi. Palvelujen ostot olivat 441 000 euroa ja ne jäivät talousarvioon nähden 32 000 euroa pienemmiksi. Poikkeamaa selittää muiden asiantuntijapalveluiden toteuma 24 000 euroa, joka alitti talousarvion 41 000 eurolla. Asiantuntijapalvelut sisältävät muun muassa alueellisen integraatiopalvelupisteen kuntalaskutuksen ja tulkkipalveluiden kuluja.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 100 000 euroa, ja se ylitti talousarvion 24 000 eurolla. Kulut ylittivät talousarvion elintarvikkeissa 3 000 eurolla, vaatteistossa 2 000 eurolla, siivous- ja puhdistusaineissa 3 000 eurolla, sähkökuluissa 10 000 eurolla, kalustossa 4 000 eurolla ja varaosissa 8 000 eurolla. Kulut alittivat talousarvion vesimaksuissa 4 000 eurolla ja muissa materiaaleissa 5 000 eurolla.

Avustuksien toteuma oli 40 000 euroa, ja se alitti talousarvion 6 000 eurolla. Poikkeama johtuu siitä, että avustukset yhteisöille alittivat talousarvion 6 000 eurolla. Muut toimintakulut olivat 3,2 miljoonaa euroa ja ne jäivät talousarvioon nähden 17 000 euroa pienemmiksi. Poikkeama johtuu siitä, että asuntojen vuokrat ja koneiden vuokrat alittivat talousarvion.

Hyvinvointitoimialan toimintakate oli 3,6 miljoonaa euroa ja se jäi talousarvioon nähden 129 000 euroa pienemmäksi.

3. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Taktinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Älykkäät ja tarvetta vastaavat palvelut	Aktiivisen ja mielekkään arjen mahdollistaminen eri väestöryhmille	<p>Kaupungissa tarjolla oleva vapaa-ajan toiminta sekä osallistumisen ja osallisuuden kanavat ovat helposti löydettävissä ja saavutettavissa.</p> <p>Mittarit:</p> <p>Ohjattujen toimintojen osallistujamäärät kehittyvät positiiviseen suuntaan</p> <p>Maakunnalliset ja valtakunnalliset tutkimukset ja niistä saatavat indikaattorit (hyvinvointikysely, ktk)</p> <p>Osallisuusohjelma valmistuu</p> <p>Tapahtumien osallistujamäärät ja niistä saatu palaute</p>	<p>Suomisportin Sporttihaku-palvelun linkki löytyy kaupungin kotisivuilta ja sieltä löytyy Orimattilan urheilutarjontaa.</p> <p>Kävijämäärät nousivat vuoteen 2023 verrattuna uimahallissa (2024:67 670, 2023: 61 909) ja kuntosalilla (2024: 31 024, 2023: 28 439), mutta alittivat vuodelle 2024 asetetut tavoitteet (uimahalli 70 000, kuntosali 35 000).</p> <p>Liikuntaneuvonnan asiakkaiden määrä kasvoi merkittävästi (2024: 210, 2023: 71) ja ylitti vuodelle 2024 asetetut tavoitteet (50).</p> <p>Avoimen päivätoiminnan ja kuntosaliryhmien säännölliset kävijämäärät (2 304) ylittivät merkittävästi asetetun tavoitteen (1 350)</p> <p>Senioripalveluiden järjestämien tapahtumien ja niiden osallistujamäärät (3 629) ylittivät merkittävästi asetetut tavoitteet (3 000).</p> <p>Osallisuusohjelma ei valmistunut.</p>	<p>Toteutuu osittain</p>

<p>Elämän ja yrittämisen yhteistyöalusta</p>	<p>Kuntalaisen osallisuuden kokemuksen vahvistaminen</p>	<p>Osallisuuden kokemus kasvaa lähtötasosta.</p> <p>Liian vähän liikkuvien liikkumisen esteet on selvitetty ja löydetty keinoja niiden poistamiseksi.</p> <p>Mittarit:</p> <p>TEA-viisari tiedonkeruun osallisuusmittari, alueellinen hyvinvointikysely, osallisuuden kokemuksen laadullinen kyselytutkimus</p> <p>Väestöryhmäkohtainen tutkimus tehty vähintään yhdestä väestöryhmästä.</p>	<p>Osallisuuden kokemuksen muutoksia ei voida arvioida, koska TEAviisarin tulokset ovat vertailun kannalta puutteellisia, alueellisen hyvinvointikyselyn tiedot eivät olet tilinpäätösvaiheessa käytettävissä, laadullista kyselytutkimusta ei ole toteutettu eikä väestöryhmäkohtaista tutkimusta vähintään yhdestä väestöryhmästä ole toteutettu.</p> <p>Kouluissa on toteutettu Move-testit ja niiden pohjalta kehitetty toimenpiteitä (esim. OLAA-hanke).</p> <p>Senioreille ja toimintakyvyltään heikentyneille on järjestetty liikkumiskyvyn testipäivät ja tulosten pohjalta kehitetty toimenpiteitä.</p>	<p>Toteutuu osittain</p>
--	--	--	--	--

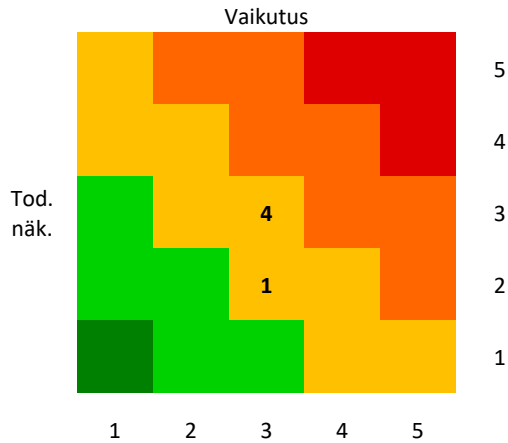
Henkilöstö

Henkilöstötyövuodet	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Hyvinvointipalvelut (sisältäen osallisuuden edistämisen)	1,78	3,88	3,22
Liikuntapalvelut	7,43	9,92	9,05
Toimiala yht.	9,21	13,80	12,27

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Uimahallin kävijät	33 672	61909	70 000	67 670
Kuntosalin kävijät	11 359	28439	35 000	31 024
Liikuntaryhmien kävijät	9 771	9326	12 000	9 230
Liikuntaneuvonnan asiakkaat		71	50	210
Avoimen päivätoiminnan- ja kuntosaliryhmien säännölliset kävijämäärät			1350	2 304
Senioripalveluiden järjestämät tapahtumat ja niiden osallistujamäärät		1 903	3000	3 629

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvo	Hallintatoimenpiteet	Toteuma	Tila
Vahinkoriski	Liikuntapalveluiden tiloissa, ryhmässä tai tapahtumissa asiakkaille tai vierailijoille tapahtuvat tapaturmatilanteet.	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3 9	Henkilöstön koulutus, turvallisuusasiakirjojen päivitykset ja turvallisuuskoulutukset	Alkuvuoden aikana varmistettiin, että kaikilla on tarvittavat koulutukset ajan tasalla. Tämän lisäksi selvitettiin lisätarpeita eri turvallisuusohjeille.	Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Toiminnallinen riski	Tiedon käsittelyyn liittyy aina riskejä, jotka toteutuessaan voivat aiheuttaa organisaatiolle merkittävästi lisätyötä ja toisaalta aiheuttaa tietoturvariskejä sekä mainehaittaa. Mahdolliset ulkoisen serverin kaatumiset voivat aiheuttaa tiedonkulkuun merkittäviäkin ongelmia.	Tod. näk.: 2 Vaikutus: 3 6	Laaditaan kaupunkitason ohjeistus tietosuojasta. Suojataan työkäytössä olevat puhelimet ja koneet asianmukaisesti ja koulutetaan tietosuojasioita.	Tietosuojaohje on laadittu osana henkilöstöhallinnon ohjetta.	Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Toiminnallinen riski	Toimialalla on pieni määrä henkilöstöä, joilla on erityisosaamista. Henkilöstön vaihtuvuus aiheuttaa hiljaisen tiedon menettämistä sekä osaamisvajetta.	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3 9	Päivitetään tehtävänkuvaukset ajan tasalle. Jaetaan keskeisistä asioista tietoa toimialalla. Panostetaan työhyvinvointiin ja työn mielekkyyden lisäämiseen.	Henkilöstön vaihtuvuus aiheutti hiljaisen tiedon menettämistä sekä osaamisvajetta.	Riskiarvo noussut ↗
Taloudellinen riski	Maailmanpoliittinen tilanne saattaa vaikuttaa myös talouteen. Esimerkiksi sähkön, bensen ja dieselin hinnan nousut	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3 9	Liikuntapaikkojen hoidon priorisointisuunnitelma	Liikuntapaikkojen hoidolle on laadittu priorisointilista. Tätä joudutaan toteuttamaan tulevien	Riskiarvo noussut ↗

	aiheuttavat ennakoimattomia menojen kasvuja.			kuukausien aikana, kun vakituinen henkilöstö pitää vuosilomiaan.	
Taloudellinen riski	Riskinä voi olla, että koronapandemia aktivoituu uudelleen tai tulee jokin vastaavalainen tilanne, joka sulkee liikuntapalveluiden toiminnot.	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3 9	Palvelunostosopimuksissa on huomioitu mahdolliset force majour -tilanteet.	Riski ei toteutunut.	Riskiarvo pysynyt ennallaan →

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	69 000	120 000	189 000	286 949	97 949	51,82 %
MYYNITUOTOT	65 000	120 000	185 000	281 693	96 693	52,27 %
TUET JA AVUSTUKSET	4 000	0	4 000	2 550	-1 450	-36,24 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	2 706	2 706	0,00 %
TOIMINTAKULUT	- 310 145	-40 000	- 350 145	- 307 839	42 306	12,08 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 217 260	0	- 217 260	- 207 703	9 557	4,40 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 180 540	0	- 180 540	- 173 589	6 951	3,85 %
HENKILÖSIVUKULUT	-36 720	0	-36 720	-34 114	2 606	7,10 %
ELÄKEKULUT	-31 850	0	-31 850	-29 974	1 876	5,89 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-4 870	0	-4 870	-4 140	730	14,99 %
PALVELUJEN OSTOT	-61 901	-40 000	- 101 901	-75 707	26 194	25,71 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 050	0	-3 050	-13 163	-10 113	- 331,58 %
AVUSTUKSET	-5 000	0	-5 000	-1 200	3 800	76,00 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-22 934	0	-22 934	-10 066	12 868	56,11 %
TOIMINTAKATE	- 241 145	80 000	- 161 145	-20 890	140 255	87,04 %

Hyvinvointipalveluiden toimintaa hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämässä vaikeuttivat sijaisen puuttuminen osallisuuskoordinaattorin työvapaan ajalta sekä vs. hyvinvointijohtajan keväällä päättynyt virkasuhde. Tämän seurauksena muun muassa hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen monialaisten työryhmien työ ei toteutunut suunnitellusti. Tämän työn uudelleen käynnistäminen ja osin myös uudelleenorganisointi on uuden vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelualueen keskeisiä tehtäviä kevään 2025 aikana.

Onnistumisia vuoden 2024 aikana olivat senioripalveluiden tavoitteeksi asetettujen osallistujamäärien selkeä ylittyminen sekä senioripalveluista saatu myönteinen kuntalaispalautte. Erityisesti loppuvuonna 2024 tiivistynyt yhteistyö opetuspalveluiden hyvinvointiopetukseen liittyvän kehittämishankkeen kanssa toi myös uudenlaista kaupungin palveluiden sektorirajat ylittävää yhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistyössä, jota jatketaan vuoden 2025 aikana.

Hyvinvointipalveluiden toimintatuotot olivat 287 000 euroa ja ne ylittivät talousarvion 98 000 eurolla. Myyntituotot olivat 282 000 euroa ja ne ylittivät talousarvion 97 000 eurolla. Ylitys johtuu pääasiassa siitä, että pakolaisten toimeentulokorvaukset ylittivät talousarvion 79 000 eurolla. Lisäksi muut myyntituotot ylittivät talousarvion 18 000 eurolla. Muut myyntituotot koostuvat erilaisten matkojen tuotoista.

Hyvinvointipalveluiden toimintakulut olivat 308 000 euroa ja ne alittivat talousarvion 42 000 eurolla. Henkilöstökulut olivat 208 000 euroa ja ne alittivat talousarvion 10 000 eurolla. Palvelujen ostot olivat 76 000 euroa ja ne alittivat talousarvion 26 000 eurolla. Poikkeama johtuu siitä, että asiakaspalvelujen ostot kunnilta alittivat talousarvion 15 000 eurolla ja muut asiantuntijapalvelut 42 000 eurolla. Asiakaspalvelujen ostot kunnilta muodostuu maahanmuuttokoordinaattorikuluista, jotka on laskutettu vain tammi-kesäkuun ajalta. Asiantuntijapalvelut koostuvat tulkkipalveluista ja alueellisen integraatiopalvelupisteen kuntalaskutuksen kuluista. Toisaalta talousarvioon nähden ylityksiä syntyi painatuksissa ja ilmoituksissa 4 000 eurolla, siivouspalveluissa 9 000 eurolla, kuljetuspalveluissa 4 000 eurolla ja opetus- ja kulttuuripalveluissa 15 000 eurolla.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 13 000 euroa, mikä ylitti talousarvion 10 000 eurolla. Poikkeama johtuu siitä, että elintarvikkeet, sähkökulut ja muu materiaali ylittivät talousarvion. Muiden toimintakulujen toteuma oli 10 000 euroa, mikä jäi talousarvioon nähden 13 000 euroa pienemmäksi. Poikkeama johtuu siitä, asuntojen vuokratulot jäivät arvioitua pienemmiksi.

Hyvinvointipalvelujen toimintakatteen toteuma oli 21 000 euroa, ja se jäi talousarvioon nähden 140 000 euroa pienemmäksi.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimi	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	551 480	13 500	564 980	557 545	-7 435	-1,32 %
MYYNTITUOTOT	2 740	0	2 740	9 526	6 786	247,67 %
MAKSUTUOTOT	291 900	13 500	305 400	336 575	31 175	10,21 %
TUET JA AVUSTUKSET	17 000	0	17 000	19 745	2 745	16,15 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	239 840	0	239 840	191 699	-48 141	-20,07 %
TOIMINTAKULUT	-4 139 254	55 000	-4 084 254	-4 092 884	-8 630	-0,21 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 413 160	30 000	- 383 160	- 389 547	-6 387	-1,67 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 340 890	30 000	- 310 890	- 323 506	-12 616	-4,06 %
HENKILÖSIVUKULUT	-72 270	0	-72 270	-66 040	6 230	8,62 %
ELÄKEKULUT	-62 550	0	-62 550	-57 694	4 856	7,76 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-9 720	0	-9 720	-8 346	1 374	14,13 %
PALVELUJEN OSTOT	- 380 348	10 000	- 370 348	- 361 064	9 284	2,51 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-76 990	15 000	-61 990	-80 134	-18 144	-29,27 %
AVUSTUKSET	-41 000	0	-41 000	-39 060	1 940	4,73 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 227 756	0	-3 227 756	-3 223 079	4 677	0,14 %
TOIMINTAKATE	-3 587 774	68 500	-3 519 274	-3 535 339	-16 064	-0,46 %

Liikuntapalveluissa näkyi kaupungin läpikäymien yt-neuvottelujen sekä talouden sopeuttamistoimien vaikutus muun muassa sijaisten puuttumisena. Liikuntapalveluille talousarviossa asetetut kävijätavoitteet alittuivat. Osittain kyse voi olla myös kävijätalastojen kirjaamistavasta, joka pyritään vuoden 2025 aikana selkeyttämään ja yhtenäistämään muiden palveluiden kävijäseurannan kanssa. Onnistumisena vuoteen 2023 verrattuna voidaan kuitenkin pitää kävijämäärien nousua uimahallissa ja Areenalla, liikuntapaikkojen ylläpitoa ja menestymistä kuntoporraskisassa.

Liikuntatoimen toimintatuotot olivat 558 000 euroa ja ne alittivat talousarvion 7 000 eurolla. Myyntituotot olivat 10 000 euroa ja ne ylittivät talousarvion 7 000 eurolla. Poikkeamaa selittää liikuntapaikkojen myyntituottojen arvioitua suurempi toteuma.

Maksutuotot olivat 337 000 euroa ja ne ylittivät talousarvion 31 000 eurolla. Ylitystä selittävät uimahallin maksut, joiden toteuma ylitti talousarvion 30 000 eurolla. Tuet ja avustukset olivat 20 000 euroa ja ne ylittivät talousarvion 3 000 eurolla. Muut toimintatuotot olivat 192 000 euroa ja ne alittivat talousarvion 48 000 eurolla. Alitusta selittää liikuntapaikkojen vuokratuottojen toteuma 177 000 euroa, joka alitti talousarvion 63 000 eurolla.

Liikuntatoimen toimintakulut olivat 4,1 miljoonaa euroa ja ne ylittivät talousarvion 9 000 eurolla. Henkilöstökulujen toteuma oli 390 000 euroa. Palvelujen ostojen toteuma oli 361 000 euroa, joka alitti talousarvion 9 000 eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 80 000 euroa, joka ylitti talousarvion 18 000 eurolla. Kulut ylittivät talousarvion vaatteistokuluissa 2 000 eurolla, siivous- ja puhdistusaineissa 3 000 eurolla, sähkökuluissa 2 000 eurolla, kalustossa 4 000 eurolla, atk-laitteissa 2 000 eurolla, varaosissa 8 000 eurolla ja muissa materiaaleissa 2 000 eurolla. Avustuksien toteuma oli 40 000 euroa. Muiden toimintakulujen toteuma oli 3,2 miljoonaa euroa.

Liikuntatoimen toimintakate oli 3,5 miljoonaa euroa ja se ylitti talousarvion 16 000 eurolla.

Osallisuuden edistäminen

Osallisuuden edistäminen	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTAKULUT	-19 260	0	-19 260	-14 657	4 603	23,90 %
HENKILÖSTÖKULUT	-7 600	0	-7 600	-3 133	4 467	58,78 %
PALKAT JA PALKKIOT	-7 280	0	-7 280	-3 133	4 147	56,97 %
HENKILÖSIVUKULUT	- 320	0	- 320	0	320	100,00 %
ELÄKEKULUT	- 280	0	- 280	0	280	100,00 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-40	0	-40	0	40	100,00 %
PALVELUJEN OSTOT	-1 000	0	-1 000	-4 350	-3 350	- 334,96 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-10 660	0	-10 660	-6 456	4 204	39,44 %
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	- 718	- 718	0,00 %
TOIMINTAKATE	-19 260	0	-19 260	-14 657	4 603	23,90 %

Uudet aluekumppanuuspöydät aloittivat vaikuttamis- ja osallistamistyönsä syksyllä 2024.

Osallisuuden edistämisen toimintakulut olivat 15 000 euroa ja ne alittivat talousarvion 5 000 eurolla. Henkilöstökulujen toteuma oli 3 000 euroa, joka alitti talousarvion 4 000 eurolla. Palvelujen ostojen toteuma oli 4 000 euroa ja se ylitti talousarvion 3 000 eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 6 000 euroa ja se alitti talousarvion 4 000 eurolla. Toimintakatteen toteuma oli 15 000 euroa ja se alitti talousarvion 5 000 eurolla.

2.2.3 Sivistystoimiala

1. Tehtävälueen kuvaus

Sivistysvaliokunta

Mirva Illi-Lampio, puheenjohtaja ja jäsen ajalla 1.1.-30.9.2024

Tuomo Jussila, jäsen ajalla 1.1.-30.9.2024, puheenjohtaja ajalla 1.10.-31.12.2024

Sanna Heikkinen, varapuheenjohtaja

Arja Simola, jäsen

Tuija Pessinen, jäsen

Marko Suuronen, jäsen

Vesa Teräs, jäsen

Sari Eiranen, jäsen ajalla 1.10.-31.12.2024

Myrskylän edustaja: Tuomo Vehnilä,

Nuorisovaltuuston edustaja: Aava Hämäläinen

Kaupunginhallituksen edustaja: Jari Kaitaranta

Sivistystoimiala keskittyy omassa palvelutuotannossa lakisääteisten palvelujen järjestämiseen sekä toimii yksityisten ja kolmannen sektorin palvelutuottajien kumppanina. Toimiala tuottaa kuntalaisille henkistä kasvua ja palveluja varhaiskasvatukseen, koulutukseen, kirjaston ja kulttuurin sekä nuorisotyön palveluilla. Palvelut tuotetaan lähialueilla tai keskitetysti. Oma palvelutuotantoa täydennetään tarvittaessa yksityisillä ostopalveluilla

2. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Sivistystoimiala	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	2 909 700	- 135 000	2 774 700	2 714 976	-59 724	-2,15 %
MYYNITUOTOT	1 679 000	-60 000	1 619 000	1 751 741	132 741	8,20 %
MAKSUTUOTOT	379 700	-75 000	304 700	308 722	4 022	1,32 %
TUET JA AVUSTUKSET	833 000	0	833 000	640 906	- 192 094	-23,06 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	18 000	0	18 000	13 608	-4 392	-24,40 %
TOIMINTAKULUT	-37 171 353	405 000	-36 766 353	-36 002 739	763 614	2,08 %
HENKILÖSTÖKULUT	-20 337 090	305 000	-20 032 090	-19 446 445	585 645	2,92 %
PALKAT JA PALKKIOT	-16 767 780	254 300	-16 513 480	-16 208 192	305 288	1,85 %
HENKILÖSIVUKULUT	-3 569 310	50 700	-3 518 610	-3 238 254	280 356	7,97 %
ELÄKEKULUT	-3 091 450	50 700	-3 040 750	-2 825 507	215 243	7,08 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	- 477 860	0	- 477 860	- 412 747	65 113	13,63 %
PALVELUJEN OSTOT	-8 737 721	40 000	-8 697 721	-8 581 461	116 260	1,34 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	- 707 121	0	- 707 121	- 858 747	- 151 626	-21,44 %
AVUSTUKSET	- 729 100	50 000	- 679 100	- 591 446	87 654	12,91 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-6 660 321	10 000	-6 650 321	-6 524 640	125 681	1,89 %
TOIMINTAKATE	-34 261 653	270 000	-33 991 653	-33 287 763	703 890	2,07 %

Sivistystoimialan vuotta 2024 hallitsi marraskuusta 2023 käynnistynyt talouden tasapainotustyö. Kaupunginvaltuusto päätti toukokuussa talouden tasapainottamiseen ja palveluverkkoon liittyvistä asioista. Valtuuston päätösten mukaisesti Lilliputin päiväkotia ja Luhtikylän koulu suljettiin kesällä. Syksyn aikana sivistystoimialalla valmisteltiin uuden organisaation mukaista hallintosääntöä, tiimirakenteita ja tehtäväkuvia. Syksyllä jatkettiin myös Kuivannon koulun oppilaiden oppilaaksiottoalueiden ja lähikoulujen osoittamista.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi syyskuussa sivistysvaliokunnan muutosesitykset talousarvioon. Varhaiskasvatustalouksissa tehtiin hallinnon ja perhepäivähoidon toimintakuluihin 80 000 euron vähennys. Opetustalouksissa tuntikehyksestä vähennettiin 55 000 euroa ja koulunkäynninohjaajaresurssista 30 000 euroa. Lisäksi toteutettiin 50 000 euron säästö keskeyttämällä 6.-luokkalaisten tietokonehankinnat. Nuorisopalveluissa vähennettiin nuorisopalvelupäällikön palkkakuluja 40 000 euroa, mutta toisaalta varattiin 30 000 euron määräraha nuorten aikuisten tilan kuluihin.

Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluissa peruttiin tilaisuuksia ja tapahtumia. Yt-neuvottelujen tuloksena kesätyöntekijöiden ottokiellon seurauksena Kotiseutumuseo oli kesän kiinni. Taidemuseota pidettiin heinä- ja elokuussa avoinna poikkeusjärjestelyin. Kirjasto ja taidemuseo olivat poikkeuksellisen paljon suljettuina. Lainattavan kirjallisuuden hankinnoista vähennettiin 21 % talousarviossa sovitusti. Kulttuuritalon toimintojen ja palveluiden säännöllisistä lehti-ilmoituksista luovuttiin.

Sivistystoimialan toimintatuotot olivat 2,7 miljoonaa euroa, ja ne alittivat talousarvion 60 000 eurolla. Myyntituotot olivat 1,8 miljoonaa euroa, ja ne ylittivät talousarvion 133 000 eurolla. Myyntituottojen myönteinen poikkeama johtui siitä, että kotikuntakorvaukset ylittivät talousarvion 145 000 eurolla. Ylitys johtuu pääosin opetus- ja kulttuuriministeriön tekemästä korjauksesta vuoden 2024 valtionosuusrahoitukseen. Talousarviossa kotikuntakorvauksiin tehtiin 60 000 euron vähennys, koska Myrskylän 7.-luokkalaiset eivät tulleet oppilaiksi Orimattilaan syksyllä 2024. Tukien ja avustusten toteuma oli 641 000 euroa, ja se alitti talousarvion 192 000 eurolla. Poikkeama johtuu siitä, että hankeavustuksia toteutui talousarvioon verrattuna 210 000 euroa vähemmän.

Sivistystoimialan toimintakulut olivat 36 miljoonaa euroa, ja ne alittivat talousarvion 763 000 eurolla. Toimintakulujen myönteinen poikkeama talousarviosta johtuu henkilöstökulujen, palvelujen ostojen ja avustusten arvioitua pienemmästä toteumasta. Henkilöstökulut olivat 19,4 miljoonaa euroa, ja ne alittivat talousarvion 586 000 eurolla. Palvelujen ostojen toteuma oli 8,6 miljoonaa euroa, mikä jäi talousarvioon nähden 116 000 euroa pienemmäksi. Avustusten toteuma oli 591 000 euroa, ja se alitti talousarvion 88 000 eurolla. Poikkeama johtuu pääosin siitä, että talousarviossa lasten kotihoidon tuen avustuksiin oli varattu 700 000 euroa, mutta avustuksien toteuma oli 583 000 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 859 000 euroa, ja se ylitti talousarvion 152 000 eurolla.

Sivistystoimialan toimintakate oli 33,3 miljoonaa euroa, ja se jäi talousarvioon verrattuna 704 000 euroa pienemmäksi.

3. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Taktinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Elämän ja yrittämisen yhteistyöalusta	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantaminen laaja-alaisella yhteistyöllä	Kansallinen laadunarviointijärjestelmä Valssi, Kouluterveyskysely, Seudullinen nuorisotyön perussuunnitelma (NUPS), Tea-viisari	<p>Valssi-arviointitulokset valmiit. Vahvuutena leikki toiminnan keskiössä, oppimisympäristöjen kehittäminen kehittämistoimenpiteeksi.</p> <p>Kouluterveyskyselyn ja KiVa-kyselyn tuloksia on huomioitu hyvinvointityön suunnittelussa.</p> <p>Nuorisotyön alueellisen suunnitelman (NUPS) on valmis ja se julkaistaan keväällä 2025.</p> <p>TEAviisarin hyödyntämistä kehitettävä.</p>	Toteutuu
Älykkäät ja tarvetta vastaavat palvelut	Palveluverkkoratkaisut tukemaan terveyttä, laatua ja taloutta	Kiinteistöjen investointi-/toimintakulujen karsimisessa onnistuminen vuosille 2024–2030, kiinteistöstrategian B-salkun sisältämien kiinteistöjen määrän vähentyminen, sisäilmailmoitusten määrä	<p>Luhtikylän koulu ja päiväkotikiinteistö Lilliputti lakkautettu valtuuston 6.5.2024 päätöksen mukaisesti.</p> <p>Kouluverkon supistamiseen liittyvää valmistelua on edistetty päätösten mukaisesti.</p>	Toteutuu osittain
Henkilöstö – Orimattilan sydän	Henkilöstön hyvinvointi osaamisen ja pito-/vetovoiman takuuna	Henkilöstökyselyn tulokset 2023–2025. Täydennyskoulutussuunnitelmien laadinta ja toteutus.	<p>Henkilöstöä on osallistunut koulutussuunnitelmien mukaisiin koulutuksiin.</p> <p>Henkilöstökyselyn pohjalta on laadittu tarpeen mukaiset kehittämistoimenpiteet.</p>	Toteutuu osittain

Henkilöstö

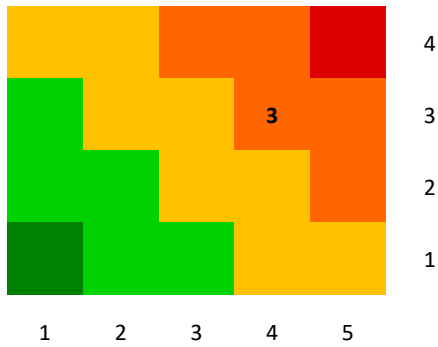
Henkilöstötyövuodet	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Hallinto	4,20	4,03	4,08
Varhaiskasvatuspalvelut	151,20	150,01	138,00
Opetuspalvelut	227,60	224,83	216,91
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	13,78	12,46	10,61
Nuorisopalvelut	8,40	9,75	6,91
Toimiala yht.	405,18	401,08	376,51

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Lapsia kunnallisten varhaiskasvatuspalvelujen ja esiopetuksen piirissä lkm	551	554	450	497
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	152	167	150	167
Perusopetuksen kustannukset € / oppilas	10 478	11 658	11 926	10 923
Perusopetuksen oppilasmäärä	1774	1767	1720	1713
Lukiokoulutuksen kustannukset € / oppilas	10 880	14 430	12 602	14 217
Opiskelijämäärän keskiarvo	195	177	190	168
Opetuskiinteistöt	10	10	9	9
Pääkirjaston ja kirjastoauton käyntikerrat	60 935	67 447	61000	67 822
Kokonaislainaus	197 940	230 267	200 000	192 138
Kävijät nuorisopalvelujen tapahtumissa sekä asiakasmäärät nuorisotiloissa ja nuorten toiminnoissa	7069	6 020	5000	5 133
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	141	153	150	158
Taidemuseon kävijämäärä	4078	4 860	5500	4 116
Kulttuuripalveluiden järjestämät tapahtumat (uusi)	110	157	100	185
Wellamo-opiston orimattilaiset opiskelijat	1 198	1 423	1300	2 618
Avoin päiväkotikiinpan kävijät	3478	967	1000	664

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvo	Hallintatoimenpiteet	Toteuma	Tila
Toiminnallinen riski	Henkilöstön vaihtuvuuden jatkuminen	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4 12	Henkilöstön hyvinvointiin panostaminen. Esihenkilötyön tukeminen.	<p>Henkilöstön hyvinvointia parantavia toimenpiteitä on jatkettava.</p> <p>Varhaiskasvatuksen toimistosihteerin sijaistuksissa on vaihtuvuutta ja perehdyttäminen viennyt vs. hallinto- ja talousasiantuntijan ja varhaiskasvatuspäällikön ja palveluohjauksesta vastaavan työaikaa runsaasti, jotta keskeiset prosessit on voitu turvata.</p> <p>Kesätyöntekijöiden ja sijaisten ottokielto on rajannut kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluiden toimintoja merkittävästi. Poikkeusjärjestelyillä muun muassa vuosilomien jaksotuksessa palvelut on pystytty toteuttamaan jonkin verran aiempia vuosia rajoitetummin, mutta ratkaisu on omiaan herättämään huolen henkilöstön pysyvyydestä ja jaksamisesta loppuvuoden aikana.</p>	Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Toiminnallinen riski	Osaavan/kelpoisen henkilöstön rekrytointiongelmat	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4 12	Huolehditaan tehtävien pito-/vetovoimasta olemassa olevien resurssien ja realiteettien puitteissa mahdollisimman hyvin.	Rekrytointien viivästyminen aiheutti epävarmuutta, mutta kaikki opetuspalveluissa avoinna olleet paikat saatiin täytettyä. Hakijoita avoimiin tehtäviin oli kohtuullisesti, vaikka osa tehtävistä voidaan toistaiseksi täyttää vain määräaikaisina.	Riskiarvo nousut ↗

				<p>Varhaiskasvatuksessa on edelleen kelpoisten opettajien ja erityisopettajien saatavuusongelma. Noin kolmasosassa toimista on ei-kelpoinen. Lintulan päiväkotitoiminut ilman apulaisjohtajaa myöhäisestä rekrytointiajankohdasta ja yleisestä rekrytointiongelmasta johtuen.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa on ajoittaista lyhytaikaisten sijaisten saantivaikeutta, jolloin henkilöstön työvuoroihin joudutaan tekemään toistuvia muutoksia palvelun järjestämiseksi. Varhaiskasvatushenkilöstön puuttuessa päiväkotien aukioloaikoja on supistettu yhteensä alle viitenä päivänä koko varhaiskasvatuspalveluissa.</p> <p>Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluissa ainoat rekrytoinnit ovat liittyneet vuorotteluvapaan ja palveluaikojen määräaikaiseen / osa-aikaiseen varmistamiseen.</p>	
Taloudellinen riski	Sisäilma-tms. tilahaasteiden realisoituminen ennakoitua nopeampina/akuutteina väistötila- tms. tarpeina.	<p>Tod. näk.: 3</p> <p>Vaikutus: 4</p> <p>12</p>	Palveluverkkotyö, sisäilmatyöryhmä.	<p>Järvikunnan koulun sisäilmaongelmiin liittyvä tilanne on selkiytynyt ja kesän 2024 aikana tehdyt korjaukset tuovat toivottavasti pysyvän parannuksen tilanteeseen.</p> <p>Lintulan päiväkodin sisäilmaselvitys ei pitkittyneestä tilanteesta huolimatta johtanut väistötilatoimenpiteisiin, tilanteeseen reagoidaan korjauksin. Myös Myllylän ja Peltolan päiväkodit ovat pitkittyneen sisäilmatilanteen vuoksi toimenpidejonossa.</p> <p>Kulttuuritalon henkilöstötilojen sisäilmaongelmat jatkuvat. Tilanteesta on tehty jälleen sisäilmailmoitus, joka liittyy tilapalveluiden vuonna 2020 tekemään selvitykseen.</p>	<p>Riskiarvo nousut</p>

Hallinto

Hallinto	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	10 000	0	10 000	6 400	-3 600	-36,00 %
MYYNITUOTOT	0	0	0	3 849	3 849	0,00 %
TUET JA AVUSTUKSET	10 000	0	10 000	2 550	-7 450	-74,50 %
TOIMINTAKULUT	- 425 170	0	- 425 170	- 429 035	-3 865	-0,91 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 292 720	0	- 292 720	- 290 451	2 269	0,78 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 243 700	0	- 243 700	- 245 703	-2 003	-0,82 %
HENKILÖSIVUKULUT	-49 020	0	-49 020	-44 747	4 273	8,72 %
ELÄKEKULUT	-42 520	0	-42 520	-38 907	3 613	8,50 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-6 500	0	-6 500	-5 841	659	10,14 %
PALVELUJEN OSTOT	-73 294	0	-73 294	-71 859	1 435	1,96 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-8 405	0	-8 405	-8 454	-49	-0,58 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-50 751	0	-50 751	-58 272	-7 521	-14,82 %
TOIMINTAKATE	- 415 170	0	- 415 170	- 422 635	-7 465	-1,80 %

Sivistystoimialan hallinto on keskittynyt vuoden 2024 aikana talouden tasapainottamisohjelman valmisteluun ja toimeenpanemiseen. Vuoden 2024 keväällä sivistyspalveluiden työpiste siirtyi Wanhan Amiksen vuokratiloihin. Syksyllä hallinnossa valmisteltiin vuoden 2025 alussa voimaan astuvan uuden organisaatorakenteen mukaista hallintosäätöä, uusia tiimirakenteita ja tehtäväkuvia.

Sivistystoimialan hallinnon toimintatuotot olivat 6 400 euroa. Toimintakulut olivat 429 000 euroa, josta henkilöstökulujen osuus oli 290 000 euroa. Palvelujen ostot olivat 72 000 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 8 500 euroa. Muut toimintakulut olivat 58 000 euroa, ja ne ylittivät talousarvioon 7 500 eurolla. Ylitys johtuu koneiden ja laitteiden vuokrien ennakoitua suuremmasta toteumasta.

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	580 700	-75 000	505 700	490 466	-15 234	-3,01 %
MYYNITUOTOT	32 000	0	32 000	79 068	47 068	147,09 %
MAKSUTUOTOT	348 700	-75 000	273 700	280 589	6 889	2,52 %
TUET JA AVUSTUKSET	200 000	0	200 000	129 093	-70 907	-35,45 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	1 715	1 715	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-11 517 069	130 000	-11 387 069	-10 816 658	570 411	5,01 %
HENKILÖSTÖKULUT	-6 212 290	80 000	-6 132 290	-5 990 531	141 759	2,31 %
PALKAT JA PALKKIOT	-5 120 980	66 700	-5 054 280	-4 991 772	62 508	1,24 %
HENKILÖSIVUKULUT	-1 091 310	13 300	-1 078 010	- 998 759	79 251	7,35 %
ELÄKEKULUT	- 944 880	13 300	- 931 580	- 872 048	59 532	6,39 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	- 146 430	0	- 146 430	- 126 711	19 719	13,47 %
PALVELUJEN OSTOT	-3 387 579	0	-3 387 579	-3 032 312	355 267	10,49 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-71 595	0	-71 595	-49 044	22 551	31,50 %
AVUSTUKSET	- 700 000	50 000	- 650 000	- 562 336	87 664	13,49 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 145 605	0	-1 145 605	-1 182 435	-36 830	-3,21 %
TOIMINTAKATE	-10 936 369	55 000	-10 881 369	-10 326 191	555 178	5,10 %

Päiväkoti Lilliputista luovuttiin 1.8.2024 alkaen eikä Virenojan erillistä esiopetusryhmää perustettu lukuvuonna 2024–2025. Päiväkotiverkon tiivistymisen vuoksi Koivikon päiväkodissa avattiin lisäryhmä ja Kimpan käytössä olleet Peltolan ryhmätilat otettiin päiväkotiryhmän käyttöön. Perhepäivähoidon varahoitoa varten ei ollut enää 1.8.2024 alkaen käytössä erillistä ryhmää, vaan lapset sijoitettiin varahoitoon päiväkotiryhmiin. Kesken toimintavuoden tulevien hakemuksien osalta kyettiin vielä järjestämään paikat joko huoltajien toivomasta tai muutoin sijainniltaan toimivasta paikasta. Lasten määrä on ollut arvioitua suurempi johtuen kaikista pienimpien lasten osallistumisasteen kasvusta.

Avoimen varhaiskasvatuksen Kimppaan kohdentui tilamuutoksia ja kerhopalvelua supistettiin elokuusta alkaen. Perhepirtin kävijämäärien ollessa vielä keväällä 2024 totutulla tasolla noin 100 kävijää/kk ja syksyllä noin 30 kävijää/kk. Kerhotoiminnan piirissä oli keväällä 17 lasta ja syksyllä 8 lasta. Avoimen varhaiskasvatus Kimpan toimintakulut eivät sisälly tilinpäätökseen ja ne on oikaistu valtuuston päätöksen mukaisesti perintövaroihin.

Henkilöstömenot perustuvat kunakin kausittaisena ajankohtana vaadittavaan mitoitukseen ottaen huomioon lain vaatimukset lapsille järjestettävään tukeen. Mitoitus on varmistettava myös henkilöstön poissaolutilanteissa, kun samalla päiväkotien aukiolo pyritään pitämään mahdollisimman laajana. Kokonaisuudessaan henkilöstömäärä supistui hieman, mikä sisälsi myös säästön varhaiskasvatuksen hallinnon henkilöstömenoissa.

Rekrytointia ei kyetty meneillään olevan yt-tilanteen vuoksi käynnistämään ajoissa ja hallitusti. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja useisiin opettajien toimiin ei saatu rekrytoitua kelpoista henkilöstöä. Pedagogisesti koulutetuimman henkilöstön vaje vaikeuttaa edelleen merkittävästi varhaiskasvatuksen lain mukaista toteuttamista ja myös kuormittaa muuta henkilöstöä. Vuonna 2030 voimaan astuvaan uuteen henkilöstörakenteeseen kuuluvien varhaiskasvatuksen sosionomien osuutta kasvatetaan systemaattisesti muuntamalla vapautuvia mitoitukseen tarvittavia tehtävänimikkeitä. Vuonna 2024 osuus kasvoi tosin vain hieman ja kahdesta muutetusta tehtävänimikkeestä vain toinen onnistuttiin täyttämään. Lastenhoitajien henkilöstöryhmässä saatavuus oli edelleen kohtuullisella ja ajoittain hyvällä tasolla.

Oppimisen ja kasvun tuen rakenteellisten ratkaisujen koordinoitua ja läpinäkyvyyttä, kuten tuen henkilöstöresurssin toimenkuvaa kehitettiin. Lasten aggressiivikäyttäytymistä ennaltaehkäisevää ja samalla myös henkilökunnan työsuojelua parantavaa täydennyskoulutusta järjestettiin. Koulutuksellisen tasa-arvon valtionavustuksella palkattiin tuen resurssin henkilöstöä.

Kansallinen digitaalinen laadunarviointijärjestelmä Valssi-prosessi on juurtunut osaksi laadunhallintaa. Lapsivaikutusten arviointia toteutetaan Kehittävä Palaute -menetelmällä, jonka mukaan lapsen hyvinvoinnin tekijöistä oppiminen ja emotionit olivat merkittävästi parantuneet.

Varhaiskasvatuksen henkilöstökyselyn tulokset olivat jo 2023 hyvällä tasolla ja edelleen paranivat vuonna 2024. Yhteishenki koetaan hyväksi, ja apua ja tukea on saatavilla hyvin. Viestinnässä ja esihenkilötyössä onnistutaan.

Varhaiskasvatuksen palvelualueen toimintatuotot olivat yhteensä 490 000 euroa ollen 97 % tavoitteesta. Orimattilaan sijoitettujen muiden kuntien lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä saadut myyntituotot toteutuivat arvioitua suurempina ollen 79 000 euroa, joka oli 47 000 euroa (47 %) arvioitua enemmän. Varhaiskasvatusmaksujen tuotot olivat 281 000 euroa ja toteutuivat 7 000 euroa (3 %) muutettua tavoitetta korkeampina. Tuet ja avustukset toteutuivat arvioitua alempina ollen 129 000 euroa, joka on 65 % tavoitteesta. Tämä johtuu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvoon kohdennetun valtionavustuksen vähenemästä.

Varhaiskasvatuspalveluiden toimintakulut olivat 10,8 miljoonaa euroa ja ne alittivat talousarvion 570 000 eurolla. Henkilöstökulut olivat 6 miljoonaa euroa ja ne jäivät talousarvioon nähden 142 000 euroa pienemmiksi. Palvelujen ostojen toteuma oli 3 miljoonaa euroa, mikä jäi talousarvioon verrattuna 355 000 euroa pienemmäksi. Tämä johtuu siitä, että palveluseteleiden kulut alittivat talousarvion 170 000 eurolla ja majoitus- ja ravitsemuspalveluiden kulut 164 000 eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 23 000 euroa pienempi talousarvioon nähden. Avustusten toteuma oli 562 000 euroa ja se alitti talousarvion 88 000 eurolla. Muiden toimintakulujen toteuma oli 1,2 miljoonaa euroa, mikä oli 37 000 euroa arvioitua enemmän. Poikkeama johtuu tilavuokrien arvioitua suuremmasta toteumasta.

Varhaiskasvatuspalveluiden toimintakate oli 10,3 miljoonaa euroa ja se jäi talousarvioon nähden 555 000 euroa pienemmäksi.

Opetuspalvelut

Opetuspalvelut	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	2 158 000	-60 000	2 098 000	2 108 354	10 354	0,49 %
MYYNITUOTOT	1 642 000	-60 000	1 582 000	1 665 302	83 302	5,27 %
MAKSUTUOTOT	11 000	0	11 000	7 663	-3 337	-30,33 %
TUET JA AVUSTUKSET	503 000	0	503 000	434 886	-68 114	-13,54 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 000	0	2 000	502	-1 498	-74,88 %
TOIMINTAKULUT	-23 590 120	265 000	-23 325 120	-23 211 543	113 577	0,49 %
HENKILÖSTÖKULUT	-13 025 530	185 000	-12 840 530	-12 461 519	379 011	2,95 %
PALKAT JA PALKKIOT	-10 737 620	154 300	-10 583 320	-10 379 931	203 389	1,92 %
HENKILÖSIVUKULUT	-2 287 910	30 700	-2 257 210	-2 081 588	175 622	7,78 %
ELÄKEKULUT	-1 981 930	30 700	-1 951 230	-1 815 553	135 677	6,95 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-305 980	0	-305 980	-266 034	39 946	13,05 %
PALVELUJEN OSTOT	-5 041 961	40 000	-5 001 961	-5 246 423	-244 462	-4,89 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-482 621	0	-482 621	-674 228	-191 607	-39,70 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 040 008	40 000	-5 000 008	-4 829 373	170 635	3,41 %
TOIMINTAKATE	-21 432 120	205 000	-21 227 120	-21 103 188	123 932	0,58 %

Toiminnan osalta tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti hyvin. Talouden tasapainottamisesta johtuvat säästötoimet näkyivät kouluilla henkilöstön määrän supistumisena. Palveluverkkouudistus eteni suunnitelman mukaisesti ja Kuivannon koulun lakkauttamiseen liittyvät valmistelut käynnistettiin syksyllä. Kuivannon oppilaiden lähikoulujen osoittaminen eteni valiokunnan kautta, ja prosessi saatiin päätökseen tammikuussa 2025. Syksyn aikana talousarvion laadinnan yhteydessä huomioitiin talouden tasapainottamisen vaatimat säästötoimenpiteet myös tulevalle vuodelle.

Sivistysvaliokunnan hyväksymää perusopetuksen hyvinvointiohjelmaa toteutettiin osana paikallista opetussuunnitelmaa ja lukuvuoden 2024–2025 alkaessa ohjelmaa laajennettiin myös lukioon. Vuosiluokilla 1–6 toteutuivat viikoittaiset hyvinvointitunnit ja vuosiluokilla 7–9 teemalliset oppituntikonaisuudet. Sisältöjä koordinoiva hyvinvointiopettaja oli tukemassa kouluilla tehtävää työtä yhteistyössä hyvinvointivastaavien sekä opiskeluhoitopalvelujen kanssa.

Opetuspalveluiden henkilöstöä koulutettiin laajan turvallisuuskokonaisuuden kertauskoulutuksella. Muut koulutusaiheet liittyivät mm. hyvinvointityöhön ja vuorovaikutustaitoihin. Opetuspalveluissa kehitettiin johtamisjärjestelmää ja päivitettiin hallintosääntöä. Yhteiskoulun, Erko-lukion ja Jokivarren koulun hallinnollinen yhdistäminen toteutui ja koulujen johtamisjärjestelmän kehitystyö edistyi suunnitellusti.

Orimattilan päivitetty opiskeluhoitosuunnitelma otettiin käyttöön kouluilla syyslukukauden alkaessa. Suunnitelman mukainen alueellinen Päijät-Hämeen poissaoloihin puuttumisen malli sekä toimenpiteet kouluun kiinnittymiseen ja poissaolojen seurantaan jalkautettiin osaksi koulujen käytänteitä. Oppimisen tuen valtakunnallinen uudistustyö käynnistyi syksyllä 2024. Opetuspalveluista annettiin lausunto ehdotuksiin uusista oppimisen tukeen liittyvistä opetussuunnitelman perusteteksteistä sekä aloitettiin valmistautuminen syksyä 2025 koskeviin muutoksiin.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa on opiskellut 30–50 oppilasta vuoden 2024 aikana, ja ryhmiä on perustettu tarveperusteisesti.

Opetuspalveluiden palvelualueella toimintatuotot olivat 2,1 miljoonaa euroa ja ne ylittivät talousarvion 15 000 eurolla. Myyntituottojen toteuma oli 1,7 miljoonaa euroa, mikä ylitti talousarvion 83 000 eurolla. Ylitystä selittää kotikuntakorvausten toteuma, joka ylitti talousarvion 145 000 eurolla. Ylitys johtuu pääosin opetus- ja kulttuuriministeriön tekemästä korjauksesta vuoden 2024 valtionosuusrahoitukseen. Talousarviossa kotikuntakorvauksiin tehtiin 60 000 euron vähennys, koska Myrskylän 7.-luokkalaiset eivät tulleet oppilaiksi Orimattilaan syksyllä 2024. Toisaalta hankeavustukset alittivat talousarvion 78 000 eurolla ja myyntituotot kunnilta jäivät talousarvioon nähden 46 000 euroa pienemmiksi.

Opetuspalveluiden toimintakulut olivat 23,2 miljoonaa euroa ja ne jäivät talousarvioon nähden 114 000 euroa pienemmiksi. Henkilöstökulut olivat 12,5 miljoonaa euroa, ja ne jäivät talousarvioon nähden 379 000 euroa pienemmiksi. Opetuspalveluiden henkilöstökuluihin kohdistettiin talouden tasapainottamispakettiin sisältyvä 185 000 euron vähennys. Opetuspalveluiden henkilöstön määrä väheni vuoden aikana noin kahdellakymmenellä henkilöllä.

Palvelujen ostojen toteuma oli 5,2 miljoonaa euroa, ja se ylitti talousarvion 244 000 eurolla. Poikkeamaa selittää pääosin se, että asiakaspalvelujen osto kunnilta ylitti talousarvion 187 000 eurolla. Nämä kulut sisältävät muualla koulua käyvien orimattilalaisten oppilaiden opetuksen kustannuksia, jotka ylittävät opetuksenjärjestäjälle maksettavat kotikuntakorvaukset. Lisäksi toimintakulut ylittivät talousarvion matkustuspalveluissa 47 000 eurolla ja kuljetuspalveluissa 46 000 eurolla. Matkustuspalveluihin liittyvät kulut liittyivät pääosin käynnissä oleviin Erasmus-hankkeisiin. Kotikuntakorvauksia maksettiin muille kunnille 63 000 euroa arvioitua enemmän. Kulut jäivät talousarvioon nähden pienemmiksi muissa asiakaspalvelujen ostoissa 86 000 eurolla, ICT-kuluissa 36 000 eurolla, majoitus- ja ravitsemuspalveluissa 33 000 eurolla sekä opetus- ja kulttuuripalveluissa 30 000 eurolla.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 674 000 euroa ja se ylitti talousarvion 192 000 eurolla. Toimisto- ja koulutarvikkeiden toteuma alitti talousarvion 65 000 eurolla. Talousarvio ylittyi oppikirjahankinnoissa 14 000 eurolla, elintarvikkeissa 22 000 eurolla, kalustossa 32 000 eurolla ja muissa materiaaleissa 29 000 eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ylitys johtui pääasiassa uuden Orimattilan yhteiskoulun atk- ja av-laitehankinnoista.

Muiden toimintakulujen toteuma oli 4,8 miljoonaa euroa, ja se jäi talousarvioon nähden 171 000 euroa pienemmäksi. Poikkeamaa selittää se, että koneiden ja laitteiden vuokrat alittivat talousarvion 119 000 eurolla, koska uuden Orimattilan yhteiskoulun atk- ja av-laitteita hankittiin koulun omistukseen leasing-sopimusten sijasta.

Opetuspalveluiden toimintakate oli 21,1 miljoonaa euroa, ja se jäi talousarvioon nähden 128 000 euroa pienemmäksi.

Aikuiskoulutus

Aikuiskoulutus	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTAKULUT	- 154 101	0	- 154 101	- 159 208	-5 107	-3,31 %
PALVELUJEN OSTOT	-68 841	0	-68 841	-50 909	17 932	26,05 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	- 515	- 515	0,00 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-85 260	0	-85 260	-107 784	-22 524	-26,42 %
TOIMINTAKATE	- 154 101	0	- 154 101	- 159 208	-5 107	-3,31 %

Wellamo-opiston järjestämiin opintoihin osallistui vuonna 2024 yhteensä 2 618 orimattilalaista. Vuoden aikana kurssien määrää Orimattilassa jouduttiin supistamaan johtuen minimi-ilmoittautumisrajojen täyttymättömyydestä.

Aikuiskoulutuksen toimintakulut olivat 159 000 euroa. Palvelujen ostot olivat 51 000 euroa, ja ne alittivat talousarvion 18 000 eurolla. Muut toimintakulut olivat 108 000 euroa, ja ne muodostuvat rakennusten vuokrista. Vuokramenot ylittivät talousarvion 22 000 eurolla. Toimintakate oli 159 000 euroa. Muiden toimintakulujen ylitys johtuu opiston toiminnalle vuokrattujen ulkopuolisten tilojen lievistä vuokrankorotuksista, Kulttuuritalon taideluokan keramiikkauunien vaihdosta johtuvista sähköasennustöistä sekä siitä, että jo vuonna 2023 tapahtuneita opiston käyttöön kaupungin sisäisten ja ulkopuolisilta vuokrattujen tilojen vuokrien nousuja ei ollut huomioitu vuoden 2024 talousarviossa.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	56 000	0	56 000	29 613	-26 387	-47,12 %
MYYNITUOTOT	5 000	0	5 000	3 521	-1 479	-29,59 %
MAKSUTUOTOT	15 000	0	15 000	12 782	-2 218	-14,79 %
TUET JA AVUSTUKSET	20 000	0	20 000	1 920	-18 080	-90,40 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	16 000	0	16 000	11 391	-4 609	-28,81 %
TOIMINTAKULUT	- 980 560	0	- 980 560	- 969 061	11 499	1,17 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 438 070	0	- 438 070	- 408 242	29 828	6,81 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 361 450	0	- 361 450	- 343 146	18 304	5,06 %
HENKILÖSIVUKULUT	-76 620	0	-76 620	-65 095	11 525	15,04 %
ELÄKEKULUT	-66 330	0	-66 330	-57 111	9 219	13,90 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-10 290	0	-10 290	-7 985	2 305	22,40 %
PALVELUJEN OSTOT	- 123 754	0	- 123 754	- 139 142	-15 388	-12,43 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	- 116 800	0	- 116 800	- 119 924	-3 124	-2,67 %
AVUSTUKSET	-12 000	0	-12 000	-12 000	0	0,00 %
MUUT TOIMINTAKULUT	- 289 936	0	- 289 936	- 289 754	182	0,06 %
TOIMINTAKATE	- 924 560	0	- 924 560	- 939 448	-14 888	-1,61 %

Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluiden osalta vuosi oli haastava. Henkilöstön pitkät poissaolot, sijaisten rekrytoimista koskevat rajoitukset sekä kirjaston uuden KOHA-järjestelmän käyttöönoton aiheuttavat kirjaston ja taidemuseon aukioloissa merkittäviä supistuksia sekä Kotiseutumuseon olemista kiinni koko vuoden 2024. Tilinpäätökseen henkilöstömenoista on korjattu perintövaroilla maksettavaksi yhden henkilötyövuoden suuruinen osuus. Taidemuseon osalta kesätyöntekijöiden sekä määräaikaisten työntekijöiden palkkausrajoituksista johtuvat taidemuseon kiinniot viikonloppuisin. Tämä sekä talouden säästötoimista johtunut erilaisten tapahtumien, kuten taiteiden illan, toteutumattomuus näkyvät selvästi taidemuseon kävijätilastoissa erityisesti syyskuusta joulukuuhun. Palveluiden ostoissa näkyy muutaman kuukauden vanhan ja uuden kirjastojärjestelmän päällekkäisyydestä johtuvat kustannukset sekä muun muassa jo vuonna 2023 tiedossa ollut kirjastojärjestelmän uusimisesta johtuva tarve uusien kirjaston palautusautomaatti. Hankinnan sijaan kirjasto teki viisivuotisen leasing-sopimuksen, joka sisältää myös sopimuksen aikaiset huollot. Avustusmäärärahojen karsiminen yhdellä kolmasosalla vaikeutti vuonna 2024 yhdistysten orimattilalaisille toteuttamia kulttuuritapahtumia.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden toimintatuotot olivat 30 000 euroa, ja ne alittivat talousarvion 26 000 eurolla. Poikkeama johtuu siitä, että talousarvioon oli varattu 20 000 euroa valtion ja muiden toimijoiden kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluille myöntämiä avustuksia, mutta avustusten hakeminen jäi toteutumatta. Toimintakulujen toteuma oli 969 000 euroa, ja se alitti talousarvion 11 000 eurolla. Henkilöstökulut olivat 408 000 euroa, ja ne jäivät talousarvioon nähden 30 000 pienemmiksi. Palvelujen ostojen toteuma oli 139 000 euroa, ja se ylitti talousarvion 15 000 eurolla. Toimintakate oli 939 000 euroa, ja se ylitti talousarvion 15 000 eurolla.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	105 000	0	105 000	80 143	-24 857	-23,67 %
MAKSUTUOTOT	5 000	0	5 000	7 687	2 687	53,75 %
TUET JA AVUSTUKSET	100 000	0	100 000	72 456	-27 544	-27,54 %
TOIMINTAKULUT	- 504 333	10 000	- 494 333	- 417 236	77 097	15,60 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 368 480	40 000	- 328 480	- 295 703	32 777	9,98 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 304 030	33 300	- 270 730	- 247 639	23 091	8,53 %
HENKILÖSIVUKULUT	-64 450	6 700	-57 750	-48 064	9 686	16,77 %
ELÄKEKULUT	-55 790	6 700	-49 090	-41 888	7 202	14,67 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-8 660	0	-8 660	-6 176	2 484	28,68 %
PALVELUJEN OSTOT	-42 292	0	-42 292	-40 816	1 476	3,49 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-27 700	0	-27 700	-6 582	21 118	76,24 %
AVUSTUKSET	-17 100	0	-17 100	-17 110	-10	-0,06 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-48 761	-30 000	-78 761	-57 024	21 737	27,60 %
TOIMINTAKATE	- 399 333	10 000	- 389 333	- 337 093	52 240	13,42 %

Nuorisopalveluiden toimintatiloissa tapahtui merkittäviä muutoksia vuoden 2024 aikana. Pappilantien omasta nuorisotilasta jouduttiin luopumaan, ja nuorisotilatoiminta siirtyi elokuun 2024 alusta uudelle yhteiskoululle. Nuorten tila Montun toimintaa kehitettiin hanketyön voimin 15–29-vuotiaiden nuorten matalan kynnyksen kohtaamispaikaksi, jossa toteutui vuoden aikana yhteisöllisen oleskelutilan lisäksi kahvilatoimintaa sekä teemallisia tapahtumailtoja. Sekä yhteiskoulun nuorisotila että keskustan nuorten tila Monttu eivät onnistuneet houkuttelemaan nuoria toivotulla tavalla, ja niiden kävijämäärät jäivät tavoitteesta. Nuorisopalveluiden retket herättivät vähemmän kiinnostusta kuin aikaisemmin, mutta loma-aikojen toiminnoissa puolestaan saavutettiin hyviä kävijämääriä.

Perusnuorisotyön lisäksi Orimattilassa halutaan kehittää koulunuorisotyötä, ja kesällä 2024 palkattiin Jokivarren koululle oma koulunuorisotyöntekijä. Hankerahoituksen voimin jatkettiin myös alakoulunuorisotyötä Myllylän koulussa vuoden loppuun saakka. Etsivän nuorisotyön asiakasmäärät kasvoivat vuoden 2024 aikana, ja työmuodon laajentamista suunniteltiin loppuvuodesta hankehakujen yhteydessä.

Nuorisopalveluiden toimintatuotot olivat 80 000 euroa. Toimintatuotot alittivat talousarvion 25 000 eurolla, mikä johtuu hankeavustuksien arvioitua pienemmästä toteumasta. Hankeavustusta kohdistettiin etsivän nuorisotyön lisäksi nuorten tila Montun ohjaus- ja palvelupisteen kehittämiseen.

Toimintakulut olivat yhteensä 417 000 euroa, ja ne jäivät talousarvioon nähden 77 000 euroa pienemmiksi. Henkilöstökulut olivat 296 000 euroa, ja ne alittivat talousarvion 33 000 eurolla. Palvelujen ostojen toteuma oli 41 000 euroa. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa toteuma oli 7 000 euroa, mikä jäi talousarvioon nähden 21 000 euroa pienemmäksi. Avustuksiin varattu 17 000 euroa käytettiin kokonaan. Muut toimintakulut olivat 57 000 euroa, ja ne alittivat talousarvion 22 000 eurolla. Alitus johtuu siitä, muutetussa talousarviossa muihin toimintakuluihin lisättiin Nuorten aikuisten tila Orimattilaan -hankkeeseen liittyvä 30 000 euron avustus, joka oli jäänyt siirtämättä edelliseltä vuodelta vuodelle 2024. Nuorisotilatoiminnan siirtyminen koulun yhteyteen on vaikuttanut kuluihin laskevasti, mutta toimintaan osallistuvien nuorten määrä on vähentynyt.

Nuorisopalveluiden toimintakate oli 337 000 euroa, joka jäi talousarvioon nähden 52 000 euroa pienemmäksi.

2.2.4 Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala

1. Tehtävälueen kuvaus

Kaupunkikehitys- ja tekninen valiokunta:

Tero Rönkkö, puheenjohtaja
 Antti Tuomala, varapuheenjohtaja
 Arja Simola, jäsen
 Sari Eiranen, jäsen
 Ari Anttila, jäsen
 Jukka Mölsä, jäsen
 Tuula Koivunen, jäsen
 Silja Majuri, nuorisovaltuuston edustaja

Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala jakautuu kuuteen palvelualueeseen; kaupunkikehitys- ja tekninen hallinto, maankäyttöpalvelut, yhdyskuntateknikka, tilapalvelu, lupa- ja valvontapalvelut sekä vesilaitos.

Kaupunkikehitys- ja tekniseen hallintoon kuuluu toimialan hallinto. Maankäyttöpalveluihin kuuluvat kaavoitus, mitta- ja karttapalvelut sekä maaomaisuuden hallinta. Yhdyskuntateknikkaan kuuluvat liikennealueet, yksityistiet, katuvalaistus, sillat, matonpesupaikat, tori, puistot ja leikkipaikat, soranottoalueet, maankaatopaikat, lumenkaatopaikka, maa- ja metsäalueet ja hulevesijärjestelmät. Tilapalveluun kuuluvat tilapalvelun hallinto, rakennuttaminen, kiinteistönhoito, kiinteistöjen kunnossapito, käyttäjäpalvelut, toimitilojen saneeraus ja sisäilma-asiat. Lupa- ja valvontapalvelut vastaavat rakennusvalvonnan ja ympäristösuojelun tehtävistä.

Vesilaitos vastaa vesihuollon järjestämisestä kunnan hyväksymällä toiminta-alueella. Vesilaitos huolehtii veden hankinnasta ja jakelusta, syntyneiden jätevesien vastaanottamisesta ja puhdistuksesta sekä vesi- ja viemäriverkoston ylläpidosta. Vesilaitos toimi taseyksikkönä 31.12.2024 saakka ja 1.1.2025 alkaen liiketoiminta siirrettiin Orimattilan Vesi Oy:lle.

2. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Tuloslaskelma (ulkoiset ja sisäiset)

Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	16 128 023	- 417 000	15 711 023	15 889 490	178 467	1,14 %
MYYNITUOTOT	4 373 650	- 350 000	4 023 650	4 140 702	117 052	2,91 %
MAKSUTUOTOT	219 500	3 000	222 500	250 274	27 774	12,48 %
TUET JA AVUSTUKSET	84 000	-70 000	14 000	27 437	13 437	95,98 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	11 450 873	0	11 450 873	11 471 077	20 204	0,18 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	192 370	-75 000	117 370	52 910	-64 460	-54,92 %
TOIMINTAKULUT	-11 979 790	720 000	-11 259 790	-10 430 172	829 617	7,37 %
HENKILÖSTÖKULUT	-2 331 800	133 000	-2 198 800	-2 030 456	168 344	7,66 %
PALKAT JA PALKKIOT	-1 927 780	110 800	-1 816 980	-1 698 377	118 603	6,53 %
HENKILÖSIVUKULUT	- 404 020	22 200	- 381 820	- 332 079	49 741	13,03 %
ELÄKEKULUT	- 349 870	22 200	- 327 670	- 285 078	42 592	13,00 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-54 150	0	-54 150	-47 001	7 149	13,20 %
PALVELUJEN OSTOT	-5 137 460	547 000	-4 590 460	-4 264 847	325 612	7,09 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 836 350	40 000	-2 796 350	-2 464 229	332 121	11,88 %
AVUSTUKSET	- 139 720	0	- 139 720	- 139 993	- 273	-0,20 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 534 460	0	-1 534 460	-1 530 647	3 813	0,25 %
TOIMINTAKATE	4 340 604	228 000	4 568 604	5 512 228	943 624	20,65 %

Käyttötalouden ulkoiset toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 163 000 euroa, mikä johtuu enimmäkseen vesilaitoksen myyntituottojen ylityksestä 116 400 euroa, mutta suurin osa muistakin palvelualueista ylitti hieman toimintatuottojen talousarvion.

Valmistus omaan käyttöön eli investointipalkat alittivat muutetun talousarvion 65 000 euroa ja syynä on se, että investointeihin liittyviä töitä oli arvioitua vähemmän.

Ulkoiset toimintakulut alittuivat muutettuun talousarvioon nähden 851 400 euroa. Henkilöstökustannukset alittuivat 168 300 euroa, mikä johtui henkilöstömuutoksista ja -vajauksesta.

Palvelujen ostot alittuivat muutettuun talousarvioon nähden 319 800 euroa, mihin vaikuttivat kaavoituksen ja teknisen hallinnon asiantuntijapalveluiden alitus (73 100 euroa), yhdyskuntatekniikan rakentamiskustannusten alitus (69 900 euroa), tilapalvelun rakentamiskustannusten alitus (191 900 euroa).

Aineet, tarvikkeet ja tavarat-ryhmä alitti muutetun talousarvion 346 900 euroa, koska sähkökustannukset (203 100 euroa), maakaasulämmitys (86 100 euroa) ja materiaalihankinnat (118 300 euroa) alittuivat. Vesilaitoksen varasto-ostot ylittivät varaston muutoksen vuoksi 50 900 euroa.

Sisäiset toimintatuotot ylittivät 15 500 euroa ja sisäiset toimintakulut 21 800 euroa, jolloin toimintakate alittui 6 300 euroa.

Yhteensä ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ylittivät 178 500 euroa, valmistus omaan käyttöön alittui 64 500 euroa ja toimintakulut alittuivat 829 600 euroa ja näin toimintakate muodostui 943 600 euroa muutettua talousarviota paremmaksi. Toimintakate oli muutettua talousarviota parempi kaikilla palvelualueilla.

3. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Taktinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Älykkäät ja tarvetta vastaavat palvelut	Vähähiilisen liikkumisen edistäminen	Kävelyn ja pyöräilyn edistämishohjelma valmis, yhteistyötahot sitoutettu laajasti ja toimenpiteet määritelty 2024. Toimenpiteet käynnistetty 2025.	Kävelyn ja pyöräilyn edistämishohjelma valmis ja toimenpiteet käynnistetty.	Toteutuu
Elämän ja yrittämisen yhteistyöalusta	Kaupunkisuunnittelu on ennakoivaa ja tavoitteellista	Ajantasaisuuden arviointi valmis 2024, muutostarpeet määritelty 2025.	Työ keskeytyi toistaiseksi. Kaavoitusinsinööri palasi töihin kesän 2024 lopulla, mutta työpanos kului käytännössä vireillä olleiden kaavojen valmistelutyöhön.	Ei toteudu
Älykkäät ja tarvetta vastaavat palvelut	Kiinteistön omistajien tasapuolinen kohtelu	Vuonna 2024 päivitetään kaupungin asemakaava-alueen kerrostalorakennusten tiedot. Vuonna 2025 teollisuusrakennusten tiedot ja vuosina 2026 ja 2027 päivitetään asemakaavoitettujen pientaloalueiden tiedot. Vuonna 2028 päivitetään haja-asutusalueen rakennuskanta.	Asemakaava-alueen kerrostalorakennusten tiedot on päivitetty.	Toteutuu

Henkilöstö

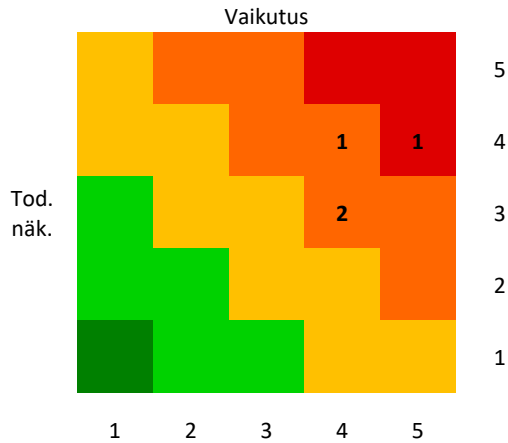
Henkilöstötyövuodet	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Kaupunkikehitys- ja maankäyttö	8,15	8,17	7,94
Yhdyskuntatekniikan palvelut	4,10	3,16	2,61
Tilapalvelu	11,00	9,06	7,50
Lupa- ja valvontapalvelut	4,00	5,98	4,88
Vesilaitos	9,80	9,64	9,17
Toimiala yht.	37,05	36,01	32,10

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Kunnossapidettävät kaavatiet ja kevyen liikenteen väylät (km)	170 km	172	176	176
Metsät (ha)	504 ha	525	517	520
Maankaatopaikkojen kuormat yht. lkm	1 528 kuormaa =26 857t	4 006	3 400	1724/krm = 29 308tn
Katuvalaistus (energiakulutus) KWH	722 040 kWh	515079	500 000	500 507
Katuvalojen määrä	2 090 kpl	2 100	2 200	2 200
Uusien hankittujen leikkivälineiden määrä (lkm)	10 kpl	11	10	2
Kunnostettujen viheralueiden määrä, kpl	4	1	3	0
Myydyt omakotitalotontit	6	4 (2 vuokratontin lunastusta ja 2 tonttia vuokrattu)	5	4 (3 vuokrausta ja 1 myynti)
Vapaat omakotitontit	95	123	120	124
Kaavoitetut uudet asuintontit	1	0	0	0
Hyväksytyt kaavat	4	2	3	2
Hyväksytyt kaavat (k-m ²)	4 600	700	1 800	34 877
Vähämerkityksellisen asemakaavan kiertonopeus	8 kk	6 kk	1 vuosi	Ei ollut yhtään
Asemakaavan kiertonopeus	2 vuosi	16 kk	2 vuosi	7 kk
Poikkeamisluvat/suunnittelu-tarveratkaisut	8	5	5	5
Uusien alueiden kustannustehokkuus		Uusia alueita ei tullut	Toteuttaminen arvioidaan kannattavaksi	Toteuttaminen arvioitiin kannattavaksi
Rakennetut toimitilakiinteistöt lukumäärä (kpl)	39	39	37	37
Rakennusten bruttoala	78 663	65 225	70520	70520
Uudishankkeiden bruttoala	4 239	4239	4239	4239

Käynnissä olevat uudishankkeet	1	1	1	1
Rakennusten ylläpito-kunnossapito kulut	3 604 623	3 629 221	3 918 890	3 272 093
Rakennusten korjauskustannukset	583 496	772 234	885 270	625 866
Sähkökulutuksen kustannukset	794 090	712 978	863 400	671 566
Lämmitysenergia kustannukset	1 116 837	1 078 985	1 052 200	997 012
Rakennusluvut	240	168	240	119
Uudet asunnot luvilla	51	16	40	10
Kerrosala	17 900	11000	15000	7800
Ympäristölupapäätökset ja yhdistelmäluvut	2	2	10	7
Maa-ainesluvut	0	1	1	1
Ilmoitukset	33	31	50	68
Rekisteröidyt	0	0	3	0
Maksulliset valvontakäynnit	11	23	40	3
Maksuttomat valvontakäynnit	51	40	50	43
Veden tuotanto: Pumpattu vesi m ³	788 022	779 901	informatiivinen tieto	792 352
Laskutettu vesi m ³	597 298	543 964	informatiivinen tieto	581 414
Vuotovesiprosentti	23,0	27,5	19	noin 25
Käytetty energia kWh/m ³	0,71	0,76	0,65	0,71
Vesijohtoverkosto: Liittyjien määrä kpl	3 642	3 651	informatiivinen tieto	3 652
Uudet liittyjät kpl	21	10	informatiivinen tieto	5
Liittymisprosentti	73,8	73,9	informatiivinen tieto	
Vesijohtoverkoston pituus m	246 849	260 587	informatiivinen tieto	260 867
Jäteveden puhdistus: Käsitelty jätevesi m ³	904 198	936 181	informatiivinen tieto	1 243 395
Laskutettu jätevesi m ³	568 228	533 019	informatiivinen tieto	663 667
Vuotovesiprosentti	37,2	43,1	informatiivinen tieto	46,6
Käytetty energia kWh/m ³	2,07	2,25	2	1,81
Viemäriverkosto: Liittyjien määrä kpl	3 453	3 462	informatiivinen tieto	3459
Uudet liittyjät kpl	19	8	informatiivinen tieto	3

Liittymisprosentti	72,4	72,5	informatiivinen tieto	
Jätevesiverkoston pituus m	230 428	231924	informatiivinen tieto	231 924
Jätevesipumppaamot kpl	67	68	informatiivinen tieto	68

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvo	Hallintatoimenpiteet	Toteuma	Tila
Toiminnallinen riski	Henkilöstön pysyvyys ja työhyvinvointi	Tod. näk.: 4 Vaikutus: 5 20	Onnistuneet rekrytoinnit, positiivinen toimintaympäristö, huumori, työhyvinvointikyselyn toimenpiteiden toteuttaminen. Henkilöstön jaksamisesta huolehtiminen/työmäärän arviointi. Kehityskeskustelut.	Organisaatiouudistus ja yt-neuvottelut vaikuttaneet työhyvinvointiin. Osa henkilöistä on hakeutunut muualle.	Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Taloudellinen riski	Energiakustannusten raju nousu	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4 12	Energiakulutuksen ja hintojen tarkka seuranta ja poikkeamiin reagointi. Tavoitteena energiankulutuksen vähentäminen. Talouden sopeuttaminen mahdollisuuksien mukaan.	Energiankulutusta seurataan aktiivisesti ja tekniikkaa on parannettu. Energiakulutuksen säästötavoitteet saavutettu reilusti -4,1	Riskiarvo laskenut ↓
Taloudellinen riski	Investointihankkeiden kustannusten raju nousu	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4 12	Rakennuskustannusindeksin tarkka seuranta, hankkeiden laajuuden mahdollinen uudelleen arviointi tai hankkeen toteutusajankohdan siirto. Pyritään varmistamaan siitä, että investointihankkeisiin saadaan riittävä määrä tarjouksia. Tapauskohtaisesti on arvioitava indeksin käyttöä investointihankkeissa.	Yhteiskoulu on rakennettu ja tällä hetkellä ei ole suuria investointihankkeita, seuranta aktiivista.	Riskiarvo pysynyt ennallaan →

			Laadukkaalla suunnittelun ohjauksella ja suunnittelulla pyrittävä minimoimaan muutos- ja lisätyöt.		
Toiminnallinen riski	Tietoteknisten laitteiden, järjestelmien, ohjelmien sekä tietoliikennesyhteyksien toimimattomuus.	Tod. näk.: 4 Vaikutus: 4 16	Koko kaupungin sähköinen järjestelmä saatava toimintavarmemmaksi. Tieran palvelut saatava toimivimmiksi ja sille tasolle kuin ne kuuluvatkin olla ja myös sopimuksen sisältö on tarkistettava vastaamaan todellista tarvetta. Käyttökoulutukseen on myös panostettava ja siihen on varattava riittävät resurssit.	Ei muutoksia.	Riskiarvo pysynyt ennallaan

Kaupunkikehitys- ja maankäyttö

Kaupunkikehitys- ja maankäyttö	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	35 000	0	35 000	50 088	15 088	43,11 %
MYYNTITUOTOT	21 000	0	21 000	43 230	22 230	105,86 %
MAKSUTUOTOT	14 000	0	14 000	4 308	-9 692	-69,23 %
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	2 550	2 550	0,00 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	- 931 758	16 000	- 915 758	- 765 502	150 256	16,41 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 630 050	16 000	- 614 050	- 532 896	81 154	13,22 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 521 980	13 300	- 508 680	- 446 111	62 569	12,30 %
HENKILÖSIVUKULUT	- 108 070	2 700	- 105 370	-86 785	18 585	17,64 %
ELÄKEKULUT	-93 640	2 700	-90 940	-75 923	15 017	16,51 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-14 430	0	-14 430	-10 862	3 568	24,73 %
PALVELUJEN OSTOT	- 236 504	0	- 236 504	- 151 260	85 244	36,04 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-12 608	0	-12 608	-8 861	3 747	29,72 %
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	0,00 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-52 596	0	-52 596	-72 485	-19 889	-37,81 %
TOIMINTAKATE	- 896 758	16 000	- 880 758	- 715 414	165 344	18,77 %

Kaupungin kaavoitus koostuu kaavoituspäälliköstä ja -insinööristä. Kaavoitusinsinööri oli virkavapaalla kevään 2024. Vuoden 2024 aikana on ollut apuna osa-aikainen paikkatietoasiantuntija. Pennalaan valmistui uusi asemakaava teollisuuskäyttöön, keskustaan kaavoitettiin uusi kerrostalotontti. Kuivannon tuulivoimalan osayleiskaava valmistui hyväksymiskäsittelyyn. Kaavoituspäällikkö teki yhden poikkeamispäätöksen, kolme suunnittelutarveratkaisua omakotitalon rakentamiseksi ja yhden suunnittelutarveratkaisun aurinkovoimalahankkeelle. Parhailaan on vireillä neljä osayleiskaavaa ja yhdeksän asemakaavaa. Näistä yksi osayleiskaava ja kolme asemakaavaa on aloittanut hyväksymiskäsittelyn loppuvuodesta 2024 ja ne odottavat valtuuston päätöstä.

Kaavoituspäällikkö osallistuu MAL-neuvotteluihin ja seudullisiin maankäytön ja liikenteen hankkeisiin. MAL-sopimus allekirjoitettiin 13.12.2024. Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja maakuntakaavan päivittäminen on vireillä. Kaavoitusinsinööri vastaa katujen ja teiden nimistöasioista. Kaavoitusinsinööri päivittää vuosittain kaikki kaavoitusohjelman suunnittelukohteet karttapalveluun, joka on nähtävissä kaupungin verkkosivujen kautta.

Kaupunki hankki maata n. 1,5 ha ja myi n. 7,7 ha. Merkittävien hankittu maa-alue oli Arolan asuinalueelta hankittu n. 1,1 hehtaarin määrä, joka yhdisti aiemman kaupungin maanomistuksen. Myynnit koostuivat pääasiallisesti kahdesta teollisuustontista, joista toinen oli Pennalan teollisuusalueella (n. 7 ha) ja toinen Orivillen teollisuusalueella (n. 0,43 ha).

Loppuvuodesta jatkettiin määräaikaisen kaava- ja paikkatietoasiantuntijan toimesta kiinteistöveroprojektin selvitystä.

Kaupunkikehityksen- ja maankäytön toimintatuotot ylittivät talousarvion 15 000 euroa.

Toimintakulut alittuivat 150 200 euroa muutettuun talousarvioon nähden. Henkilöstökulut alittuivat 81 100 euroa, mistä palkkojen osuus oli 38 900 euroa, kokouspalkkioiden 4000 euroa, jaksotusten 10 200, sairausvakuutuskorvausten 8 600 euroa ja henkilösivukulujen 18 600 euroa. Palvelujen ostot alittuivat 85 200 euroa, mikä muodostui lähinnä kaavoituksen (43 700 euroa) ja teknisen hallinnon (32 800 euroa) asiantuntijapalveluiden alituksista. Ylitystä tuli teknisen hallinnon sisäisistä vuokrasta 22 900 euroa. Edellisvuoteen nähden toimintakulut pienenevät 176 200 euroa. Toimintakate ylitti talousarvion 165 300 eurolla.

Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntatekniikka	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	1 538 500	- 417 000	1 121 500	1 148 259	26 759	2,39 %

MYYNTITUOTOT	1 343 500	- 350 000	993 500	937 377	-56 123	-5,65 %
MAKSUTUOTOT	5 000	3 000	8 000	49 755	41 755	521,94 %
TUET JA AVUSTUKSET	70 000	-70 000	0	22 500	22 500	0,00 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	120 000	0	120 000	138 627	18 627	15,52 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	119 000	-50 000	69 000	20 379	-48 621	-70,46 %
TOIMINTAKULUT	-2 879 906	507 000	-2 372 906	-2 196 539	176 367	7,43 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 217 170	0	- 217 170	- 186 498	30 672	14,12 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 179 180	0	- 179 180	- 156 412	22 768	12,71 %
HENKILÖSIVUKULUT	-37 990	0	-37 990	-30 086	7 904	20,81 %
ELÄKEKULUT	-32 880	0	-32 880	-26 184	6 696	20,36 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-5 110	0	-5 110	-3 902	1 208	23,64 %
PALVELUJEN OSTOT	-2 352 600	507 000	-1 845 600	-1 782 038	63 562	3,44 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	- 165 116	0	- 165 116	-85 957	79 159	47,94 %
AVUSTUKSET	- 139 720	0	- 139 720	- 139 993	- 273	-0,20 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 300	0	-5 300	-2 054	3 246	61,25 %
TOIMINTAKATE	-1 222 406	40 000	-1 182 406	-1 027 901	154 505	13,07 %

Pennalan 3-vuotinen katujen- ja vesihuollon saneerausurakka sekä Erkonkaaren kadunrakennusurakka valmistuivat.

Valaistuksen saneerausta tehtiin Puistotiellä, jossa vanhat valaisimet vaihdettiin led-valaisimiksi ja Lahdentien risteyksen liikennevalot saneerattiin.

Peltolan puistoraitit, hulevesiaiheet ja hulevesilinja välillä Artjärventie-Niittytie urakka käynnistyi 2024 aikana. Urakka valmistuu vuoden 2025 aikana ja hankkeeseen on myönnetty myös Traficomien avustusta.

Olemassa olevia katuja päällystettiin seuraavasti Koulutie, Hevostie, Erkontie, Lähteenmäentie, Urheilutie ja Puistotie.

Tehtiin Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma. Hankkeeseen saatiin Traficomien avustusta 22 500 euroa.

Uimarannantietä saneerattiin rakennekerrosten ja kuivatuksen osalta.

Hulevesimaksu otettiin käyttöön asemakaava-alueilla. Hulevesiin liittyvään rakentamiseen ja kunnostuksia tehtiin seuraavasti:

- Avo-ojia perattiin noin 2 200 m
- Untamontien kevyen liikenteen väylän ison rummun korjaus
- Hulevesilinjan rakentaminen välillä Artjärventie-Niittytie
- Hulevesikaivoja tyhjennettiin 120 kpl
- Rumpujen uusimia tehtiin mm. Raitakuja, Ahokaari ja Vikinkaari
- Erkonkaarelle rakennettiin uutta hulevesilinjaa noin 115 m.

Yhdyskuntatekniikan toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 26 800 euroa. Metsän myyntituotot alittuivat 61 500 euroa, koska metsää ei päästy kaatamaan suunnitelmien mukaisesti. Hinnaston muutos toi yhdyskuntapalveluiden maksuja 40 000 euroa ennakoitua enemmän ja lisäksi hyväksytyyn kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman valmistumisen myötä valtiolta saatiin avustusta 22 500, mitä ei ollut budjetoitu. Maa-alueiden vuokratulo ylitti talousarvion 14 500 euroa.

Valmistus omaan käyttöön alitti muutetun talousarvion 48 600 euroa, koska investointeihin liittyviä töitä oli arvioitua vähemmän.

Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 176 400 euroa, mikä johtuu henkilöstökulujen alituksesta (30 700 euroa), liikennealueiden rakentamiskustannusten (27 900 euroa) ja materiaalikustannusten (18 500 euroa) alittumisesta, puistojen ja leikkipaikkojen alueurakan (19 200 euroa), rakentamiskustannusten (32 900 euroa) ja materiaalikustannusten (22 300 euroa) alittumisesta, ja sähkökustannusten alittumisesta (28 900 euroa). Koko palvelualueen osalta asiantuntijapalvelut ylittivät 18 000 euroa. Hulevesiin liittyvään rakentamiseen ja kunnostuksiin käytettiin käyttötaloudesta 69 300 euroa ja investoinneista 177 100 euroa.

Tilapalvelu

Tilapalvelu	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	11 493 423	0	11 493 423	11 484 089	-9 334	-0,08 %
MYYNITUOTOT	148 550	0	148 550	156 097	7 547	5,08 %
TUET JA AVUSTUKSET	14 000	0	14 000	0	-14 000	-100,00 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	11 330 873	0	11 330 873	11 327 992	-2 881	-0,03 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	73 370	-25 000	48 370	32 530	-15 840	-32,75 %
TOIMINTAKULUT	-4 845 480	135 000	-4 710 480	-4 193 471	517 008	10,98 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 566 040	55 000	- 511 040	- 457 238	53 802	10,53 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 467 040	45 800	- 421 240	- 380 134	41 106	9,76 %
HENKILÖSIVUKULUT	-99 000	9 200	-89 800	-77 104	12 696	14,14 %
ELÄKEKULUT	-85 710	9 200	-76 510	-62 563	13 947	18,23 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-13 290	0	-13 290	-14 541	-1 251	-9,42 %
PALVELUJEN OSTOT	-1 892 696	40 000	-1 852 696	-1 702 099	150 597	8,13 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 114 250	40 000	-2 074 250	-1 798 753	275 497	13,28 %
MUUT TOIMINTAKULUT	- 272 494	0	- 272 494	- 235 381	37 113	13,62 %
TOIMINTAKATE	6 721 314	110 000	6 831 314	7 323 148	491 835	7,20 %

Energiansäästötoimenpiteinä tehtiin Myllylän koululle sähköautojen latausasemat.

Kankaanmäen kalliosuojan siilojen rakennelmien purkamisesta ja omistusjärjestelyistä on jatkettu keskustelua Elyn kanssa.

Lukituksiin ja valvontaan kiinnitettiin edelleen huomiota ja tilavaraajia varten asennettiin iLog-koodinäppäimistöjä useisiin kohteisiin.

Kaupungin jätesuunnitelma valmistui.

Varsinaisia kiinteistöjen perusparannuksia tehtiin mm. Peltolan päiväkotiin, jossa tehtiin LVI-saneeraus, purettiin rakennuksen vanha osa ja samalla pihalle rakennettiin aidattu leikki- ja liikunta-alue.

Uusi yhteiskoulu vihittiin käyttöön, ulkoliikunta-alue yläpihalle valmistui.

Areenan ja uimahallin tasausaltaiden tyhjennys ja täydellinen pesu kesätauon aikana.

Salusjärven leirikeskus, Luhtikylän koulu, Jymylinna , kaupungintalon lisäsiipi ja Artjärven rivitalo huoneisto laitettiin myyntiin.

EG Finlandin Optimize vuokrahallinta järjestelmästä tehtiin päätös.

Luhtikylän koulun ja Annitannin käyttö päättyi.

Tilapalvelun toimintatuotot alittivat talousarvion 9 300 euroa.

Valmistus omaan käyttöön alittui 15 800 euroa muutettuun talousarvioon nähden.

Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 517 000 euroa. Henkilöstökulut alittuivat 53 800 euroa, mistä palkkojen osuus oli 32 500 euroa, jaksotuksen 8 600 euroa ja henkilösivukulujen 12 700 euroa. Palvelujen ostot alittivat muutetun talousarvion 150 600 euroa, mistä suurimmat alitukset olivat rakentamiskustannuksissa (191 700 euroa) ja muissa palveluissa (36 000 euroa) ja suurimmat ylitykset olivat ICT-kuluissa (19 800 euroa), asiantuntijapalveluissa (21 600 euroa), jätevesimaksuissa (12 000 euroa) ja kiinteistöjen ylläpidossa ja huollossa (31 000 euroa).

Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittivat muutetun talousarvion 275 500 euroa, mistä suurimmat alitukset olivat sähkökustannuksissa (161 800 euroa), maakaasulämmityksessä (86 100 euroa) ja materiaalihankinnoissa (65 900 euroa). Ylityksiä tuli öljylämmitykseen (21 000 eur) ja kaukolämmitykseen (20 200 euroa). Edellisvuoteen nähden energiakustannukset pienenevät yhteensä 123 300 euroa.

Lupa- ja valvontapalvelut (Ympäristövaliokunta)
Ympäristövaliokunta

Tommi Hykkyrä, puheenjohtaja
 Veini Holopainen, varapuheenjohtaja
 Johanna Ekman, jäsen
 Hanna Ylitalo, jäsen
 Anssi Huhtala, jäsen
 Kaupunginhallituksen edustaja: Venla Avelin 31.5.2024 saakka
 Kaupunginhallituksen edustaja Vesa Teräs 1.6.2024 alkaen

Lupa- ja valvontapalvelut (Ympäristövaliokunta)	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
TOIMINTATUOTOT	203 000	0	203 000	199 119	-3 881	-1,91 %
MYyntituotot	2 500	0	2 500	2 908	408	16,31 %
MAKSUTUOTOT	200 500	0	200 500	196 211	-4 289	-2,14 %
TOIMINTAKULUT	- 482 770	62 000	- 420 770	- 393 421	27 349	6,50 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 402 870	62 000	- 340 870	- 347 295	-6 425	-1,88 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 334 120	51 700	- 282 420	- 292 113	-9 693	-3,43 %
HENKILÖSIVUKULUT	-68 750	10 300	-58 450	-55 181	3 269	5,59 %
ELÄKEKULUT	-59 560	10 300	-49 260	-48 023	1 237	2,51 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-9 190	0	-9 190	-7 159	2 031	22,10 %
PALVELUJEN OSTOT	-71 200	0	-71 200	-35 731	35 469	49,82 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 900	0	-3 900	-4 410	- 510	-13,09 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 800	0	-4 800	-5 985	-1 185	-24,69 %
TOIMINTAKATE	- 279 770	62 000	- 217 770	- 194 302	23 468	10,78 %

Kaupungin strategiassa korostetaan palvelua aidosti sydämellä, yhteistyötä sekä älykkäitä palveluratkaisuja. Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun osalta suuri osa tehtävistä on asiakkaiden ohjausta ja neuvontaa sekä lakisääteisiä tehtäviä.

Rakennusvalvonnassa työskenteli kaksi rakennustatarkastajaa, joista toinen hoiti oman työnsä ohella kaupunkikehitysjohtajan virkaa huhtikuun alusta alkaen. Maailmanpoliittisen tilanteen takia rakentaminen ja luvittaminen on ollut vähäistä. Rakentaminen oli jo toista vuotta peräkkäin erittäin vähäistä, mikä toisaalta oli huomioituna toimintatuotoissa.

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä tuli voimaan 1.1.2024 sekä uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025. Rakennusjärjestyksen sekä taksan uudistaminen rakentamislain mukaiseksi on käynnissä. 1.1.2026 alkaen rakentamislupa tulee hakea tietomallimuotoisella suunnitelmalla tai muutoin koneluettavassa muodossa. Tämän mahdollistamiseksi rakennusvalvonta tarvitsee koulutusta ja uusia ohjelmistoja. Rakennusvalvonnalla on käytössä sähköinen asiointi, mutta sähköinen arkistointi ei ole vielä täysin toteutunut.

Ympäristönsuojelun sähköinen asiointi ei ole toteutunut. Taloudentasapainottoimien seurauksena ympäristönsuojelussa työskenteli 2 viranhaltijaa, joista vielä toista hoidettiin elokuun alusta alkaen viransijaisuusjärjestelyin. Lakisääteisten tehtävien määrä ja henkilöstö huomioiden kaikkien tehtävien hoitaminen on ollut erittäin haasteellista.

Ympäristövaliokunnan osalta toimintatuotot olivat talousarvion mukaiset ja toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 27 300 euroa. Toimintakate ylitti muutetun talousarvion 23 500 euroa. Palvelujen ostot alittuivat 35 500, mikä johtui ICT-kulujen, muiden asiantuntijapalveluiden, painatuksien ja ilmoituksien ja postipalveluiden alituksista.

Edellisvuoteen nähden toimintatuotot kasvoivat 31 800 euroa ja toimintakulut pienenevät 28 600 euroa.

Vesilaitos, taseyksikkö

Vesilaitos vastaa vesihuollon järjestämisestä kunnan hyväksymällä toiminta-alueella. Vesilaitos huolehtii verkostojen ja laitosten käytöstä, huollosta ja kunnossapidosta ja vastaa asiakasrajapinnasta.

Vesilaitos, taseyksikkö	ALKUP. TA 2024	TA- MUUTOKSET	MUUT. TA 2024	TP 2024	POIKKEAMA	POIKKEAMA-%
LIKEVAIHTO	2 858 100	0	2 858 100	3 001 090	142 990	5,00 %
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	0	0	0	4 458	4 458	0,00 %
MUUT TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	2 387	2 387	0,00 %
MATERIAALIT JA PALVELUT	-1 124 936	0	-1 124 936	-1 159 967	-35 031	-3,11 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	- 540 476	0	- 540 476	- 566 248	-25 772	-4,77 %
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	- 540 476	0	- 540 476	- 566 248	-25 772	-4,77 %
PALVELUJEN OSTOT	- 584 460	0	- 584 460	- 593 719	-9 259	-1,58 %
HENKILÖSTÖKULUT	- 515 670	0	- 515 670	- 506 530	9 140	1,77 %
PALKAT JA PALKKIOT	- 425 460	0	- 425 460	- 423 607	1 853	0,44 %
HENKILÖSIVUKULUT	-90 210	0	-90 210	-82 923	7 287	8,08 %
ELÄKEKULUT	-78 080	0	-78 080	-72 385	5 695	7,29 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-12 130	0	-12 130	-10 537	1 593	13,13 %
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-1 199 270	0	-1 199 270	-1 214 742	-15 472	-1,29 %
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHTEENSÄ	18 224	0	18 224	126 696	108 472	595,21 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	17 126	17 126	0,00 %
KORKOTUOTOT	0	0	0	13 648	13 648	0,00 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	0	0	0	3 480	3 480	0,00 %
MUUT RAHOITUSKULUT	0	0	0	-2	-2	0,00 %
YLIJÄÄMÄ(ALIJÄ)ENN.SATUNN.ERIÄ YHTEENSÄ	18 224	0	18 224	143 822	125 598	689,19 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	18 224	0	18 224	143 822	125 598	689,19 %

Omaisuuksien hallinnan tehostamistoimia jatkettiin ottamalla lisää etäluettavia mittareita käyttöön, tarkentamalla vuotovesitutkimuksia ja tehostamalla verkkotietojärjestelmän käyttöä. Tehostamistoimenpiteissä onnistuttiin suunnitelmien mukaisesti, mutta työ on kaikilta osin vielä kesken.

Vesilaitoksen liikevaihto ylitti talousarvion 143 000 euroa. Vesi- ja jätevesimaksutulot ylittivät talousarvion 133 200 euroa ja perusmaksutulot 28 400 euroa. Muut liiketoiminnan tuotot alittuivat 18 600 euroa.

Materiaalit ja palvelut alittivat talousarvion 35 000 euroa, henkilöstökulut alittuivat 9 100 euroa ja liiketoiminnan muut kulut ylittivät 15 500 euroa. Varasto-ostot ylittivät varaston muutoksen vuoksi 50 900 euroa. Tilikauden tulos on 143 800 euroa ylijäämäinen, mikä on 125 600 euroa enemmän kuin talousarviossa.

2.3 Tuloslaskelman toteutuminen

Tuloslaskelman toteumavertailu 2024 Sisältäen ulkoiset ja sisäiset erät	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	23 778 863	-418 500	23 360 363	23 655 152	294 789	1,26%
MYYNTITUOTOT	9 575 050	-390 000	9 185 050	9 322 869	137 819	1,5%
MAKSUTUOTOT	891 100	-58 500	832 600	895 854	63 254	7,6%
TUET JA AVUSTUKSET	1 454 000	-210 000	1 244 000	1 220 320	-23 680	-1,9%
MUUT TOIMINTATUOTOT	11 858 713	240 000	12 098 713	12 216 109	117 396	0,97%
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	192 370	-75 000	117 370	52 910	-64 460	-54,92%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-65 864 872	1 065 000	-64 799 872	-62 880 408	1 919 464	2,96%
HENKILÖSTÖKULUT	-28 506 040	643 000	-27 863 040	-26 810 154	1 052 886	3,78%
PALKAT JA PALKKIOT	-22 835 900	539 300	-22 296 600	-21 669 990	626 610	2,81%
HENKILÖSIVUKULUT	-5 670 140	103 700	-5 566 440	-5 140 163	426 277	7,66%
ELÄKEKULUT	-5 025 380	103 700	-4 921 680	-4 588 933	332 747	6,76%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-644 760	0	-644 760	-551 230	93 530	14,51%
PALVELUJEN OSTOT	-18 269 110	557 000	-17 712 110	-17 527 676	184 434	1,04%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 524 281	55 000	-4 469 281	-4 273 360	195 921	4,38%
AVUSTUKSET	-2 219 360	-200 000	-2 419 360	-2 220 675	198 685	8,21%
MUUT TOIMINTAKULUT	-12 346 081	10 000	-12 336 081	-12 048 543	287 538	2,33%
TOIMINTAKATE	-41 893 639	571 500	-41 322 139	-39 172 347	2 149 792	5,2%
VEROTULOT	34 490 000	-730 000	33 760 000	34 384 168	624 168	1,85%
Kunnan tulovero	27 350 000	-620 000	26 730 000	27 342 780	612 780	2,29%
Kiinteistövero	4 715 000	0	4 715 000	4 748 397	33 397	0,71%
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 425 000	-110 000	2 315 000	2 292 991	-22 009	-0,95%
VALTIONOSUUDET	11 241 500	210 000	11 451 500	11 450 223	-1 277	-0,01%
Peruspalvelujen valtionosuus	4 449 700	-70 000	4 379 700	4 380 477	777	0,02%
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	6 117 800	0	6 117 800	6 119 155	1 355	0,02%
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 120 000	320 000	-1 800 000	-1 801 901	-1 901	-0,11%
Verotulomenetyksen korvaus	2 794 000	-40 000	2 754 000	2 752 492	-1 508	-0,05%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	150 000	270 000	420 000	801 379	381 379	90,8%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 450 000	650 000	2 100 000	2 103 451	3 451	0,16%
KORKOKULUT	-750 000	-395 000	-1 145 000	-1 142 421	2 579	0,23%
MUUT RAHOITUSKULUT	-2 500	0	-2 500	-4 166	-1 666	-66,64%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	847 500	525 000	1 372 500	1 758 244	385 744	28,11%
UUSIKATE	4 685 361	576 500	5 261 861	8 420 288	3 158 427	60,02%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-6 760 000	0	-6 760 000	-8 429 862	-1 669 862	-24,7%
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-6 760 000	0	-6 760 000	-6 597 463	162 537	2,4%
ARVONALENTUMISET	0	0	0	-1 832 398	-1 832 398	
TILIKAUDEN TULOS	-2 074 639	576 500	-1 498 139	-9 574	1 488 565	99,36%
POISTOERON MUUTOS	150 000	0	150 000	-2 863 140	-3 013 140	-2 008,76%
VARAUSTEN MUUTOS	0	0	0	3 000 000	3 000 000	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 924 639	576 500	-1 348 139	127 286	1 475 425	109,44%

Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 300 000 eurolla. Merkittävimpiä ylityksiä olivat Vesilaitoksen ennakoitua suuremman veden- ja jätevedenmyynnit, ennakoitua suuremmat vieraskuntalaisten oppilaiden kotikuntakorvaukset sekä Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purkamisesta tullut jako-osuus.

Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 1,9 miljoonalla eurolla. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion noin 1,1 miljoonalla eurolla, johtuen talouden tasapainottamisen toimenpiteiden vaikutuksista. Myös palvelujen ostot toteutuivat ennakoitua pienempinä, samoin kuin muut kuluryhmät.

Verotulot toteutuivat muutettua talousarviona parempina noin 0,6 miljoonaa euroa. Alkusyksystä 2024 verotulojen kehitys näytti siltä, että verotulot jäävät alkuperäisestä talousarviosta, ja talousarvioon tehtiin muutos tältä osalta. Joulukuun verotilitys oli arvioitua merkittävästi suurempi ja verotulot toteutuivat lähes alkuperäisen talousarvion mukaisina. Kunnan tuloverot ylittivät muutettuun talousarvioon verrattuna, mutta osuus yhteisöveron tuotosta alitti muutetun talousarvion.

Alla olevassa kuvassa on eritelty Orimattilan kaupungin veroprosentit eri veroluokissa vuosina 2022–2024.

	2022	2023	2024
tulovero	21,25 %	8,61 %	8,70 %
yleinen kiinteistövero	1,20 %	1,20 %	1,10 %
maapohja			1,30 %
vakituinen asuinrakennus	0,55 %	0,55 %	0,55 %
muut asuinrakennukset	1,10 %	1,10 %	1,10 %
voimalaitokset	2,85 %	2,85 %	2,50 %
rakentamaton rakennuspaikka	3,00 %	3,00 %	3,00 %
yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Valtionosuudet toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna merkittävin muutos oli opetus- ja kulttuuritoimen muiden valtionosuuksien 320 000 euroa pienempi negatiivinen osuus, mikä johtui Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuspäätöksistä. Tämä huomioitiin talousarviomuutoksissa. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä ei ole saatavissa ennakoarvioita tulevista valtionosuuksista talousarviovaiheessa toisin kuin valtiovarainministeriöltä, vaan opetus- ja kulttuuriministeriö tekee päätökset valtionosuuksista juuri ennen tilikauden alkamista.

Rahoitustuotot- ja kulut toteutuivat 0,4 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempina. Yleinen korkotaso pysyi korkeampana, joten kaupungin pankkitilillä olleelle rahalle maksettu korko oli ennakoitua suurempi. Rahoitustuottoja paransi alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ennakoitua parempi osinkotuotto kaupungin omistamista yhtiöistä, mikä oli huomioitu talousarviomuutoksissa.

Ennakoitua paremmista toimintatuotoista, pienemmistä toimintakuluista sekä paremmista verotuloista ja rahoitustuotoista johtuen vuosikate toteutui noin 3,2 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana. Vuosikate riitti kattamaan suunnitelman mukaiset poistot ilman arvonalentumisia.

Yhteiskoulun valmistumisen myötä purettiin hankkeeseen aiempina vuosina tehty investointivaraus, ja se siirrettiin poistoeroihin.

Tilikausi oli noin 130 000 euroa ylijäämäinen, mikä toteutui lähes 1,5 miljoonaa euroa parempana kuin muutetussa talousarviossa oli huomioitu.

2.4 Investointien toteutuminen

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2024 TOIMIELIMITTÄIN JA HANKKEITTAIN	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama- %	Kustannusarvio sta käytetty 31.12.
Konsernitoimiala									
Aineeton omaisuus									
Osakkeet ja osuudet									
Tulot			0	0	0	55 823	55 823		
Menot			0	0	0	130	130		
Netto			0	0	0	55 693	55 693		
Kiinteä omaisuus									
Kiinteistöjen osto ja myynti									
Tulot			110 000	0	110 000	85 971	-24 029	-21,8 %	
Menot			1 000 000	0	1 000 000	41 883	958 117	-95,8 %	
Netto			-890 000	0	-890 000	44 088	-934 088	105,0 %	
Konsernitoimiala yhteensä									
Tulot			110 000	0	110 000	141 794	31 794	28,9 %	
Menot			1 000 000	0	1 000 000	42 013	-957 987	-95,8 %	
Netto			-890 000	0	-890 000	99 781	-989 781	-111,2 %	
Hyvinvointitoimiala									
Kiinteä omaisuus									
Luontopolkujen kunnostus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			20 000	0	20 000		-20 000	-100,0 %	
Netto			-20 000	0	-20 000	0	20 000	-100,0 %	
Yhteiskoulun lähiliikunta-alue									
Tulot			36 000	0	36 000	19 152	-16 848	-46,8 %	
Menot			90 000	0	90 000	99 587	9 587	10,7 %	
Netto			-54 000	0	-54 000	-80 435	-26 435	49,0 %	
Yhteiskoulun lähiliikunta-alue Leader									
Tulot			87 000	0	87 000		-87 000	-100,0 %	
Menot			221 000	0	221 000	91 953	-129 047	-58,4 %	
Netto			-134 000	0	-134 000	-91 953	42 047	-31,4 %	
Kalliojärven laituri									
Tulot			0	0	0		0		
Menot			32 000	0	32 000	57 384	25 384	79,3 %	
Netto			-32 000	0	-32 000	-57 384	-25 384	79,3 %	
Lähiliikuntapaikkojen peruskunnostus									
Tulot			0	0	0		0		
Menot			15 000	0	15 000		-15 000	-100,0 %	
Netto			-15 000	0	-15 000	0	15 000	-100,0 %	
Koneet ja kalusto									
Lähiliikuntapaikkojen peruskunnostus									
Tulot				0	0		0		
Menot				0	0	10 960	10 960		
Netto			0	0	0	-10 960	-10 960		
Hyvinvointitoimiala yhteensä									
Tulot			123 000	0	123 000	19 152	-103 848	-84,4 %	
Menot			378 000	0	378 000	259 884	-118 116	-31,2 %	
Netto			-255 000	0	-255 000	-240 732	14 268	-5,6 %	

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2024 TOIMIELIMITTÄIN JA HANKKEITTAIN	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama- %	Kustannusarvio- sta käytetty 31.12.
Kaupunkikehitys- ja tekninen valiokunta									
Rakennukset									
Yhteiskoulun uudisrakentaminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	14 500 000	9 903 404	5 223 000	-2 160 000	3 063 000	2 819 700	-243 300	-7,9 %	12 723 104
Netto			-5 223 000	2 160 000	-3 063 000	-2 819 700	243 300	-7,9 %	
Peltolan päiväkot									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot		141 249	400 000	-200 000	200 000	196 938	-3 062	-1,5 %	
Netto			-400 000	200 000	-200 000	-196 938	3 062	-1,5 %	
Tilapalvelujen kiinteistöjen tekn. tasoa ylläpitävä rak.									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			400 000	-250 000	150 000	45 288	-104 712	-69,8 %	
Netto			-400 000	250 000	-150 000	-45 288	104 712	-69,8 %	
Kulttuuritalo									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot		31 433	0	0	0	2 800	2 800		
Netto			0	0	0	-2 800	-2 800		
Kaupungintalon kehittäminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot		15 600	0	0	0	-15 600	-15 600		
Netto			0	0	0	15 600	15 600		
Kiinteistöjen pihojen leikkipaikat									
Tulot			0	0	0	8 400	8 400		
Menot			70 000	0	70 000	50 813	-19 187	-27,4 %	
Netto			-70 000	0	-70 000	-42 413	27 587	-39,4 %	
Sähköautojen latauspisteet									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			70 000	-70 000	0	0	0		
Netto			-70 000	70 000	0	0	0		
Yhteiskoulun lähiliikunta-alue									
Tulot			20 000	0	20 000	36 060	16 060	80,3 %	
Menot			195 000	0	195 000	148 515	-46 485	-23,8 %	
Netto			-175 000	0	-175 000	-112 455	62 545	-35,7 %	

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2024 TOIMIELIMITTÄIN JA HANKKEITTAIN	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama- %	Kustannusarvio sta käytetty 31.12.
Kiinteät rakenteet ja laitteet									
Yhdyskuntatekniset väh.rakennushankkeet									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			150 000		150 000	33 259	-116 741	-77,8 %	
Netto			-150 000	0	-150 000	-33 259	116 741	-77,8 %	
Katuvalaistus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			80 000		80 000	84 026	4 026	5,0 %	
Netto			-80 000	0	-80 000	-84 026	-4 026	5,0 %	
Liikennevalot									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			20 000		20 000	18 915	-1 085	-5,4 %	
Netto			-20 000	0	-20 000	-18 915	1 085	-5,4 %	
Katujen peruskorjaukset									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			480 000	-80 000	400 000	372 932	-27 068	-6,8 %	
Netto			-480 000	80 000	-400 000	-372 932	27 068		
Henna teollisuusalueen katurakentaminen									
Tulot			0		0	0	0		
Menot			100 000	0	100 000	0	-100 000	-100,0 %	
Netto			-100 000	0	-100 000	0	100 000	-100,0 %	
Jokimäentien jatkaminen									
Tulot			0		0	0	0		
Menot		40 898	10 000	0	10 000	2 225	-7 775	-77,8 %	
Netto			-10 000	0	-10 000	-2 225	7 775	-77,8 %	
Isot liikenneturvallisuuskohteet ja puistopolut									
Tulot			160 000	0	160 000	107 500	-52 500	-32,8 %	
Menot			280 000	160 000	440 000	279 248	-160 752	-36,5 %	
Netto			-120 000	-160 000	-280 000	-171 748	108 252	-38,7 %	
Olemassaolevien katujen päällystäminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			150 000		150 000	149 735	-265	-0,2 %	
Netto			-150 000	0	-150 000	-149 735	265	-0,2 %	
Hulevesijärjestelmien peruskorjaukset									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			390 000	0	390 000	171 431	-218 569	-56,0 %	
Netto			-390 000	0	-390 000	-171 431	218 569	-56,0 %	
Pennalan uuden asuinalueen kadut									
Tulot		19 910	0	0	0	7 964	7 964		
Menot		1 005 050	0	0	0	0	0		
Netto		-985 140	0	0	0	7 964	7 964		
Keskustan kehittäminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			130 000	-30 000	100 000	38 636	-61 364	-61,4 %	
Netto			-130 000	30 000	-100 000	-38 636	61 364	-61,4 %	
Kaupunkikehitys- ja tekninen valiokunta									
Tulot			180 000	0	180 000	159 924	-20 076	-11,2 %	
Menot			8 148 000	-2 630 000	5 518 000	4 398 861	-1 119 139	-20,3 %	
Netto			-7 968 000	2 630 000	-5 338 000	-4 238 937	1 099 063	-20,6 %	
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ									
Tulot			413 000	0	413 000	320 870	-92 130	-22,3 %	
Menot			9 526 000	-2 630 000	6 896 000	4 700 758	-2 195 242	-31,8 %	
Netto			-9 113 000	2 630 000	-6 483 000	-4 379 888	2 103 112	-32,4 %	

Konsernitoimialan osalta talousarviossa oli varauduttu maan ostoihin ja myynteihin. Maata ei ollut ostettavana, joten siltä osin investointien määräraha jäi käyttämättä. Talousarviossa ei oltu huomioitu Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purkua, mikä saatettiin loppuun vuoden 2024 aikana. Orimattilan kaupungille siirtyi kuntayhtymältä 86 kappaletta Numera Oy:n (entinen Sarastia Oy) osakkeita sekä varoja. Orimattilan kaupungin jako-osuus kuntayhtymästä purusta oli 200 999,45 euroa, mistä kuntayhtymän jäsenosuus oli 55 822,75 euroa, mikä näkyy osakkeiden ja osuuskien tulona, ja Numera Oy:n osakkeiden osuus 130 euroa näkyy osakkeiden ja osuuskien menona.

Hyvinvoinnin toimialan investoinneissa käyttösuunnitelmavaiheessa tarkennettiin Yhteiskoulun lähiliikunta-alueen rakentamiseen arviot investointien rahoitusosuudesta siten, että hankkeen netto pysyi talousarvion mukaisena. Yhteiskoulun lähiliikunta-alueen investointiin oli budjetoitu menoja yhteensä 311 000 euroa ja rahoitusosuustuloja yhteensä 123 000 euroa. Menojen toteuma oli yhteensä 192 000 euroa ja tulojen toteuma 19 000 euroa. AVI:n myöntämästä 60 000 euron rahoituksesta liikuntapalvelujen osuus oli 24 000 euroa. Leader-rahoitusta oli myönnetty 95 000 euroa, josta oli maksettu 65 000 euroa. Lähiliikunta-alueen rakentaminen jäi kesken ja jatkuu vuonna 2025. Lähiliikuntapaikkojen peruskunnostuksessa (urheilukenttien korkeushyppypatjat) toteutui 11 000 euron investointi, tämä oli talousarviokirjaa laadittaessa huomioitu kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin, mutta käyttösuunnitelmavaiheessa tarkentui irtaimen omaisuuden investointiryhmään. Kalliojärven laiturin investointi valmistui ja menojen toteuma oli 57

000 euroa. Luontopolkujen kunnostukseen suunniteltu 20 000 euron investointi jäi toteutumatta, koska Kalliojärven laituriin varattu määräraha ylittyi 25 000 eurolla.

Kaupunkikehitys- ja teknisen toimialan investoinneista valmistui yhteiskoulun uudisrakennus, yhteiskoulun yläpihan lähiliikuntapaikka, terveyskeskuksen hissien peruskorjaus, sähkölatauspaikat, terveyskeskuksen pysäköintialueen laajennus, Peltolan päiväkodin muutostyöt, Pennalan koulun pihan saneeraus, Pasinan katusaneerauksen 3. vaihe, olemassa olevien katujen päällystystyöt (Koulutie, Hevostie, Erkontie, Lähteenmäentie, Urheilutie, Puistotie), katuvalaistuksen saneeraus Puistotiellä sekä liikennevalojen saneeraus. Yhteiskoulun uudisrakennus alitti alkuperäisen kustannusarvion noin 1,8 miljoonalla eurolla. Myös muut hankkeet alittivat määrärahat.

2.5 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA - TOTEUTUMISVERTAILU 1-12/2024	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	4 685 361,00	576 500,00	5 261 861,00	8 420 287,66	3 158 426,66	60,02%
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-140 000,00	-240 000,00	-380 000,00	-387 588,22	-7 588,22	-2,0%
	4 545 361,00	336 500,00	4 881 861,00	8 032 699,44	3 150 838,44	64,54%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-9 526 000,00	2 630 000,00	-6 896 000,00	-4 700 758,53	2 195 241,47	31,83%
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	303 000,00	0,00	303 000,00	179 076,00	-123 924,00	-40,9%
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	250 000,00	240 000,00	490 000,00	529 381,75	39 381,75	8,04%
	-8 973 000,00	2 870 000,00	-6 103 000,00	-3 992 300,78	2 110 699,22	34,58%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 427 639,00	3 206 500,00	-1 221 139,00	4 040 398,66	5 261 537,66	430,87%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-1 700 000,00	0,00	-1 700 000,00	-1 461 098,00	238 902,00	14,05%
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	1 290 000,00	0,00	1 290 000,00	1 320 625,53	30 625,53	2,37%
	-410 000,00	0,00	-410 000,00	-140 472,47	269 527,53	65,74%
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	14 000 000,00	0,00	14 000 000,00	9 000 000,00	-5 000 000,00	-35,71%
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-11 601 000,00	0,00	-11 601 000,00	-10 626 306,15	974 693,85	8,4%
	2 399 000,00	0,00	2 399 000,00	-1 626 306,15	-4 025 306,15	-167,79%
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0,00	0,00	0,00	-251 763,76	-251 763,76	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	98 472,94	98 472,94	
SAAMISTEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	-174 545,94	-174 545,94	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	-663 149,82	-663 149,82	
	0,00	0,00	0,00	-990 986,58	-990 986,58	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 989 000,00	0,00	1 989 000,00	-2 757 765,20	-4 746 765,20	-238,65%
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 438 639,00	3 206 500,00	767 861,00	1 282 633,46	514 772,46	67,04%

Ennakoitua parempana toteutunut vuosikate sekä ennakoitua pienemmät investointimenot aiheuttivat sen, että toiminnan ja investointien rahavirta oli ennakoitua parempi noin 5,3 miljoonalla eurolla. Tämän takia kaupungin ei tarvinnut nostaa pitkäaikaista lainaa niin paljoa kun talousarvioon oli varauduttu.

Talousarviossa oli varauduttu nostamaan uutta pitkäaikaista lainaa 14 miljoonaa euroa, mutta lainaa nostettiin vain 9 miljoonaa euroa. Koska lainaa tarvitsi nostaa vähemmän kuin vanhoja lainoja maksettiin pois, onnistui kaupunki pienentämään lainakantaa 1,6 miljoonalla eurolla. Kaupungin lainakantaa onnistuttiin pienentämään toista vuotta peräkkäin.

2.6 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Sitovat määrärahat 2024 (sitovat erät lihavoitu)		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama-%	
Käyttötalous								
Konsernihallinnon toimiala	Toimintatuotot	4 120 660	0	4 120 660	4 206 191	85 531	2,08 %	
	Toimintakulut	-12 245 070	-75 000	-12 320 070	-12 032 117	287 953	2,34 %	
	Toimintakate	-8 124 410	-75 000	-8 199 410	-7 825 926	373 484	4,56 %	
Hyvinvointitoimiala	Toimintatuotot	620 480	133 500	753 980	844 494	90 514	12,00 %	
	Toimintakulut	-4 468 660	15 000	-4 453 660	-4 415 380	38 280	0,86 %	
	Toimintakate	-3 848 180	148 500	-3 699 680	-3 570 886	128 794	3,48 %	
Sivistystoimiala	Toimintatuotot	2 909 700	-135 000	2 774 700	2 714 976	-59 724	-2,15 %	
	Toimintakulut	-37 171 353	405 000	-36 766 353	-36 002 739	763 614	2,08 %	
	Toimintakate	-34 261 653	270 000	-33 991 653	-33 287 763	703 890	2,07 %	
Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala	Toimintatuotot	16 128 023	-417 000	15 711 023	15 889 490	178 467	1,14 %	
	Valmistus omaan käyttöön	192 370	-75 000	117 370	52 910	-64 460	-54,92 %	
	Toimintakulut	-11 979 790	720 000	-11 259 790	-10 430 172	829 618	7,37 %	
Toimintakate	4 340 603	228 000	4 568 603	5 512 228	943 625	20,65 %		
Investoinnit								
Maa- ja vesialueet	Investointitulot	110 000	0	110 000	85 971	24 029	21,84 %	
	Investointimenot	1 000 000	0	1 000 000	41 883	958 117	95,81 %	
	Netto	-890 000	0	-890 000	44 088	-934 088	104,95 %	
Talonrakentaminen	Investointitulot	20 000	0	20 000	44 460	-24 460	-122,30 %	
	Investointimenot	6 358 000	-2 680 000	3 678 000	3 248 454	429 546	-11,68 %	
	Netto	-6 338 000	2 680 000	-3 658 000	-3 203 994	-454 006	12,41 %	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Hyvinvointitoimiala	Investointitulot	123 000	0	123 000	19 152	103 848	-84,43 %
		Investointimenot	378 000	0	378 000	248 924	129 076	-34,15 %
		Netto	-255 000	0	-255 000	-229 772	-25 228	9,89 %
Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala	Investointitulot	160 000		160 000	115 464	44 536	27,84 %	
	Investointimenot	1 790 000	50 000	1 840 000	1 150 408	689 592	-37,48 %	
	Netto	-1 630 000	-50 000	-1 680 000	-1 034 944	-645 056	38,40 %	
Irtain omaisuus	Investointitulot			0				
	Investointimenot			0	10 960			
	Netto	0	0	0	-10 960	10 960		
Osakkeet ja osuudet	Investointitulot	0	0	0	55 823			
	Investointimenot	0	0	0	130			
	Netto	0	0	0	55 693	-55 693		
Rahoituserät								
Verotulot	Yhteensä	34 490 000	-730 000	33 760 000	34 384 168	624 168	1,85 %	
Valtionosuudet	Yhteensä	11 241 500	210 000	11 451 500	11 450 223	-1 277	-0,01 %	
Rahoitustuotot- ja kulut	Yhteensä	847 500	525 000	1 372 500	1 741 118	368 618	26,86 %	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	Yhteensä	14 000 000	0	14 000 000	9 000 000	-5 000 000	-35,71 %	

Talousarviossa määriteltiin, että käyttötalousosan toimialojen toimintakatteet ovat valtuuston nähden sitovia. Verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut yhteensä sekä pitkäaikaisten lainojen lisäys ovat kaupunkitasolla valtuustoon nähden sitovia. Investointiohjelman määrärahojen nettosummat (investointimenoihin huomioitu mahdolliset investointiavustukset) ovat toimialoittain investointiryhmittäin valtuustoon nähden sitovia, pois lukien maa- ja vesialueet, joissa sitova määräraha on investointimenot.

Talousarviossa määriteltiin, että lyhytaikaista lainaa on oikeus nostaa vuoden 2024 aikana siten, että lainaa on nostettu kerralla enintään 10,0 milj. euroa. Lyhytaikaista lainaa oli enimmillään nostettu 1,2 miljoonaa euroa vuoden 2024 aikana.

Hyvinvoinnin toimialan investointien käyttösuunnitelman laatimisessa, yhden hankkeen investointiryhmä vaihtui kiinteistä rakenteista ja laitteista irtaimiksi omaisuudeksi. Tätä ei huomattu viedä valtuuston käsittelyyn, koska investointien nettomääräraha pysyi samana. Tämä vuoksi irtaimen omaisuuden investointien nettosumma ylittää muutetun talousarvion. Hyvinvoinnin toimialan investointien nettosumma 240 731 alittaa Hyvinvoinnin toimialalle varatun 255 000 euron nettomäärärahan.

Osakkeiden ja osuuksiin ei talousarvioon ollut varattu määrärahaa. Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purusta muodostui 55 822,75 euron tulokirjaus osakkeisiin ja osuuksiin vastaten Orimattilan kaupungin taseessa ollutta

kuntayhtymä osuutta, sekä 130,00 euron menokirjaus Numeroa Oy:n osakkeiden saamisesta osana kuntayhtymän purkua.

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	01.01.-31.12.2024	01.01.-31.12.2023
Toimintatuotot	10 630 572,60	9 180 321,05
Myyntituotot	6 155 493,28	4 643 997,26
Maksutuotot	877 392,44	816 382,68
Tuet ja avustukset	1 220 320,07	1 597 154,21
Muut toimintatuotot	2 377 366,81	2 122 786,90
Valmistus omaan käyttöön	52 909,54	0,00
Toimintakulut	-49 855 829,19	-50 266 613,14
Henkilöstökulut	-26 810 153,65	-27 676 753,84
Palkat ja palkkiot	-21 669 990,47	-22 183 804,20
Henkilösivukulut	-5 140 163,18	-5 492 949,64
Eläkekulut	-4 588 933,08	-4 670 272,90
Muut henkilösivukulut	-551 230,10	-822 676,74
Palvelujen ostot	-14 448 560,21	-13 896 962,17
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 175 732,51	-4 061 888,05
Avustukset	-2 220 675,13	-2 355 785,47
Muut toimintakulut	-2 200 707,69	-2 275 223,61
TOIMINTAKATE	-39 172 347,05	-41 086 292,09
Verotulot	34 384 167,96	35 563 696,35
Valtionosuudet	11 450 223,00	13 607 596,00
Rahoitustuotot ja -kulut	1 758 243,75	439 892,97
Korkotuotot	801 379,17	663 188,08
Muut rahoitustuotot	2 103 451,33	726 944,62
Korkokulut	-1 142 420,77	-928 289,86
Muut rahoituskulut	-4 165,98	-21 949,87
VUOSIKATE	8 420 287,66	8 524 893,23
Poistot ja arvonalentumiset	-8 429 861,65	-8 375 096,21
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 597 463,16	-6 501 041,51
Arvonalentumiset	-1 832 398,49	-1 874 054,70
TILIKAUDEN TULOS	-9 573,99	149 797,02
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	-2 863 139,92	103 207,53
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)	3 000 000,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ(ALIJÄÄMÄ)	127 286,09	253 004,55

3.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	01.01.-31.12.2024	01.01.-31.12.2023
Toiminnan rahavirta	8 032 699,44	8 352 031,84
Vuosikate	8 420 287,66	8 524 893,23
Tulorahoituksen korjaukset	-387 588,22	-172 861,39
Investointien rahavirta	-3 992 300,78	-4 595 249,39
Investointimenot	-4 700 758,53	-13 210 005,28
Rahoitusosuudet investointimenoihin	179 076,00	264 110,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	529 381,75	8 350 645,89
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 040 398,66	3 756 782,45
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 461 098,00	-1 495 698,96
Antolainasaamisten vähennykset	1 320 625,53	1 018 502,25
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 000 000,00	7 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 626 306,15	-10 936 858,99
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	42 695,58
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-251 763,76	123 441,57
Vaihto-omaisuuden muutos	98 472,94	-96 906,70
Saamisten muutos	-87 781,31	292 946,38
Korottomien velkojen muutos	-749 914,45	-1 925 106,39
Rahoituksen rahavirta	-2 757 765,20	-5 476 985,26
Rahavarojen muutos	1 282 633,46	-1 720 202,81
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	6 391 236,10	5 108 602,64
Kassavarat 1.1.	-5 108 602,64	-6 828 805,45
	1 282 633,46	-1 720 202,81

3.3 Tase

TASE

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	120 871 664,37	124 781 164,55
Aineettomat hyödykkeet	32 841,64	49 260,00
Muut pitkävaikutteiset menot	32 841,64	49 260,00
Aineelliset hyödykkeet	93 500 442,20	97 446 568,61
Maa ja vesialueet	10 617 076,05	10 661 163,93
Rakennukset	54 701 353,12	46 709 629,12
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 419 444,33	28 612 402,25
Koneet ja kalusto	238 149,55	366 547,56
Muut aineelliset hyödykkeet	102 181,06	102 181,06
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 422 238,09	10 994 644,69
Sijoitukset	27 338 380,53	27 285 335,94
Osakkeet ja osuudet	7 889 529,12	7 976 957,00
Muut lainasaamiset	18 675 810,58	18 552 648,11
Muut saamiset	773 040,83	755 730,83
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	353 841,42	430 073,38
Valtion toimeksiannot	250 721,80	322 674,00
Lahjoitusrahastojen varat	103 119,62	107 399,38
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 339 101,08	7 067 159,25
Vaihto- omaisuus	74 691,00	173 163,94
Aineet ja tarvikkeet	63 972,00	162 444,94
Valmiit tuotteet	10 719,00	10 719,00
Saamiset	1 873 173,98	1 785 392,67
Lyhytaikaiset saamiset	1 873 173,98	1 785 392,67
Myyntisaamiset	1 119 693,01	804 145,06
Lainasaamiset	12 122,00	8 142,00
Muut saamiset	202 157,96	527 769,82
Siirtosaamiset	539 201,01	445 335,79
Rahoitusarvopaperit	111 945,08	111 945,08
Muut arvopaperit	111 945,08	111 945,08
Rahat ja pankkisaamiset	6 279 291,02	4 996 657,56
	<u>129 564 606,87</u>	<u>132 278 397,18</u>

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	47 351 125,80	47 223 839,71
Peruspääoma	36 022 229,84	36 022 229,84
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	11 201 609,87	10 948 605,32
Tilikauden yli-/alijäämä	127 286,09	253 004,55
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	5 744 860,29	5 881 720,37
Poistoero	5 744 860,29	2 881 720,37
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	3 000 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 567 814,79	2 895 810,51
Valtion toimeksiannot	226 819,94	298 772,11
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 186 343,45	2 380 697,71
Muiden toimeksiantojen pääomat	154 651,40	216 340,69
VIERAS PÄÄOMA	73 900 805,99	76 277 026,59
Pitkäaikainen	55 547 416,32	58 268 459,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	55 547 416,32	58 268 459,32
Siirtovelat	0,00	0,00
Lyhytaikainen	18 353 389,67	18 008 567,27
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 721 043,00	10 626 306,15
Saadut ennakot	87 826,28	632 113,15
Ostovelat	2 655 581,33	2 919 579,25
Liittymismaksut ja muut velat	465 625,22	603 136,32
Siirtovelat	3 423 313,84	3 227 432,40
	<u>129 564 606,87</u>	<u>132 278 397,18</u>

3.4 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma	01.01.-31.12.2024	01.01.-31.12.2023
Toimintatuotot	18 390 226,50	16 650 624,93
Toimintakulut	-57 730 791,57	-58 124 689,43
O suus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-15 038,51	-13 590,12
Toimintakate	-39 355 603,58	-41 487 654,62
Verotulot	34 180 472,22	35 371 907,55
Valtionosuudet	15 998 282,05	17 951 342,71
Rahoitustuotot ja -kulut	1 131 088,74	171 857,65
Korkotuotot	329 387,98	382 520,86
Muut rahoitustuotot	2 071 669,55	764 590,41
Korkokulut	-1 265 584,09	-1 005 239,20
Muut rahoituskulut	-4 384,70	29 985,58
Vuosikate	11 954 239,43	12 007 453,29
Poistot ja arvonalentumiset	-11 193 958,06	-11 945 621,32
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 361 559,57	-9 347 628,06
Arvonalentumiset	-1 832 398,49	-2 597 993,26
Satunnaiset erät	-2 704,30	-3 958,28
Tilikauden tulos	757 577,07	57 873,69
Tilinpäätössiirrot	-1 738,23	-1 835,74
Tilikauden verot	-166 683,49	7 945,03
Laskennalliset verot	-83 757,87	67 571,60
Vähemmistöosuudet	-20 478,83	-79 714,84
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	484 918,65	51 839,74

Konsernin rahoituslaskelma	01.01.-31.12.2024	01.01.-31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 954 239,43	12 007 453,30
Satunnaiset erät	-2 704,30	-3 958,28
Tilikauden verot	-166 683,49	7 945,03
Tulorahoituksen korjauserät	-490 351,06	-135 682,37
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 562 499,18	-19 156 200,85
Rahoitusosuudet investointimenoihin	179 915,52	264 565,65
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 167 353,74	11 855 728,66
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 079 270,64	4 839 851,13
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-118 525,68	-258 173,52
Antolainasaamisten vähennys	0,00	24 528,24
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 715 353,97	7 297 726,55
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 718 806,15	-11 191 641,12
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-784 184,40	-992 573,45
Oman pääoman muutokset	21 356,47	-43 406,40
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 143 719,00	-1 234 155,66
Rahoituksen rahavirta	-4 028 524,79	-6 397 695,37
Rahavarojen muutos	2 050 745,86	-1 557 844,23
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	11 213 860,63	9 163 114,77
Rahavarat 1.1.	9 163 114,77	10 720 958,97
	2 050 745,86	-1 557 844,19

Konsernitase

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	140 379 958,65	145 838 359,58
Aineettomat hyödykkeet	150 513,69	130 816,44
Aineettomat oikeudet	77 441,01	29 642,20
Muut pitkävaikutteiset menot	73 072,68	101 174,24
Ennakkomaksut ja keskener hyödykkeet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	133 478 529,99	139 005 752,71
Maa- ja vesialueet	12 277 833,45	12 368 699,52
Rakennukset	76 722 708,02	70 491 274,83
Kiinteät rakenteet ja laitteet	39 829 767,34	42 174 066,22
Koneet ja kalusto	1 418 306,93	1 904 583,95
Muut aineelliset hyödykkeet	450 996,12	206 853,67
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	2 778 918,13	11 860 274,52
Sijoitukset	6 750 914,97	6 701 790,43
Osakkuusyhteisöosuudet	339 105,89	354 144,40
Muut osakkeet ja osuudet	4 524 843,05	4 579 205,68
Muut lainasaamiset	1 218 605,27	1 218 605,27
Muut saamiset	668 360,76	549 835,08
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	438 973,55	610 218,22
Valtion toimeksiannot	334 053,73	501 018,64
Lahjoitusrahastojen varat	103 119,62	107 399,38
Muut toimeksiantojen varat	1 800,20	1 800,20
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 804 880,57	11 977 298,68
Vaihto-omaisuus	225 082,10	304 941,11
Aineet ja tarvikkeet	130 442,02	212 293,43
Keskeneräiset tuotteet	81 906,01	78 560,36
Valmiit tuotteet	12 734,07	14 087,32
Saamiset	2 572 532,17	2 509 242,80
Pitkäaikaiset saamiset	244 252,29	238 272,29
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	189 678,72	183 698,72
Siirtosaamiset	54 573,57	54 573,57
Lyhytaikaiset saamiset	2 328 279,88	2 270 970,51
Myyntisaamiset	1 546 438,34	1 318 707,78
Lainasaamiset	12 128,35	8 142,00
Laskennalliset verosaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	276 952,81	560 665,45
Siirtosaamiset	492 760,39	383 455,28
Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 842 634,32	1 268 305,82
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 730 689,24	1 151 471,94
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	4 888,80
Muut arvopaperit	111 945,08	111 945,08
Rahat ja pankkisaamiset	9 164 631,98	7 894 808,95
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>154 623 812,77</u>	<u>158 425 876,48</u>

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	62 443 271,18	62 112 646,43
Peruspääoma	36 022 229,84	36 029 347,59
Arvonkorotusrahasto	13 084,83	16 591,22
Muut omat rahastot	2 406 879,49	2 406 879,49
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	23 516 158,39	23 607 988,39
Tilikauden yli-/alijäämä	484 918,63	51 839,74
VÄHEMMISTÖOSUUS	520 607,93	532 857,15
PAKOLLISET VARAUKSET	41 067,75	125 980,90
Muut pakolliset varaukset	41 067,75	125 980,90
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 698 300,31	3 119 546,19
Valtion toimeksiannot	310 151,87	477 116,75
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 186 343,45	2 597 038,40
Muut toimeksiantojen pääomat	201 804,99	45 391,04
VIERAS PÄÄOMA	88 920 565,60	92 534 845,82
Pitkäaikainen	68 090 602,46	71 648 232,21
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	59 453 899,32	63 155 877,44
Lainat julkisyhteisöiltä	9 031,12	9 031,12
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	7 835 326,89	7 774 736,39
Siirtovelat	0,00	0,00
Laskennalliset verovelat	792 345,13	708 587,26
Lyhytaikainen	20 829 963,14	20 886 613,61
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 509 832,09	11 595 490,55
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	128 157,96	679 567,01
Ostovelat	3 360 327,02	3 911 984,44
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	886 894,89	872 639,84
Siirtovelat	3 944 751,19	3 826 931,77
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	154 623 812,77	158 425 876,49

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

ORIMATTILAN KAUPUNKI TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostusperiaatteet - ja menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laadintaperiaatteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Järvikunnan koulun ja Käkelän aluekeittiön kiinteistöjen tasearvoihin tehtiin arvonalentumiset, yhteensä 1 771 409,16 euroa, jotta kiinteistöjen tasearvot vastaisivat kiinteistöjen odotettua arvoa palvelutuotantoon. Kyseisten rakennusten suunnitelman mukaisien poistojen päättymispäiviä muutettiin vastaamaan tilojen odotettua jäljellä olevaa käyttöaikaa palveluntuotannossa.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Asunto Oy Artjärven Kotokolmion osakkeiden tasearvoon tehtiin 31 735,13 euron arvonalennus, jotta osakkeiden arvo taseessa vastaa niiden markkina-arvoa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Selvitys edellistä tilikautta koskevista tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden kanssa

Tilikauden 1.1.2023 avaussaldon muutoksina on kirjattu hyvinvointialueille siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 128 mukaisesti peruspääomaa vastaan.

Orimattilan kaupungin avaussaldon muutoksena 1.1.2023 näkyy Päijät-Hämeen kuntayhtymän ja Eteva kuntayhtymän poistuminen taseen pysyvien vastaavien sijoituksista.

Muutokset ovat tarkemmin eritelty liitetiedoissa kyseisen tase-erän kohdalla.

TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus**

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä tuloslaskelman liitetiedoissa oleva palvelujen ostojen erittely asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin vuodelta 2023 oli virheellisesti jaettu kyseisten tilien välillä. Tilinpäätökseen 2024 vuoden 2023 luvut ovat korjattu oikeiksi.

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä taseen vastattavia koskevassa liitetiedossa oleva pitkäaikaisten velkojen, yli 5 vuoden kuluttua erääntyvien velkojen summa vuonna 2023 oli virheellisesti laskettu. Tilinpäätökseen 2024 vuoden 2023 luvut ovat korjattu oikeiksi.

Vuoden 2024 tilinpäätöksen tuloslaskelmassa on esitetty valmistus omaan käyttöön tili. Valmistusta omaan käyttöön ei käytetty tilinkaudella 2023, vaan vuonna 2023 oman henkilöstön työpanos investoinneille kirjattiin suoraan taseeseen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT**Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot****Konsernitilinpäätöksen laajuus**

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kaupungin tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Kaupungin konsernirakenne on esitetty kaupungin tasetta koskevissa liitetiedoissa.

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisöt:

	2024
Tytäryhteisöt	
Yhtiöt	
Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt	1
Muut yhtiöt	2
Kuntayhtymät	2
Osakkuusyhteisöt	1
Yhteensä	6

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu Kilan kuntajaoston suositsemalla ns. sovelletulla hankintamenomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Konsernin poisto-oikaisu on tehty niille yhtiöille, jotka eivät omassa tilinpäätöksessään laadi suunnitelman mukaisia poistoja.

Asunto-osakeyhtiön rakennusten poisto on oikaistu suunnitelman mukaiseksi. Jäännösarvon ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä. Yhtiön tulos on oikaistu poisto-oikaisulla ennen tuloksen yhdistämistä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat tilikaudet

Osakkuusyhteisön As Oy Orimattilan Helinänkulman tilikausi on yhdistelty konsernitilinpäätökseen 31.5.2024 laaditun tilinpäätöksen perusteella.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Uudenmaan Päihdehuolto kuntayhtymän loppuselvitys on tehty ajalta 1.1.-22.4.2024 ja se on hyväksytty jäsenkuntien valtuustoissa. Lopputilityksen mukaiset kirjaukset on tehty konsernitilinpäätökseen 2024.

Yksikköhintarahoituksen oikaisu valtionosuuksiin

Koulutuskuntayhtymälle maksettu yksikköhintarahaus 64,9 M€ on konsernitilinpäätöksessä siirretty toimintatuotoista esitettäväksi valtionosuuksiin.

Kiinteistöverojen käsittely

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen yhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot ovat eliminoitu siltä osin kuin yhtiöt ovat kiinteistöveroja ilmoittaneet. Eliminoitu kiinteistövero on 204 t€.

Vertailukelpoisuus edellisen tilikauden tilinpäätökseen

Vuoden 2023 konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa oleva rakennusten arvonkorotusten purku puuttui. Tilinpäätökseen 2024 vuoden 2023 luvut ovat korjattu oikeiksi.

Vuoden 2023 konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa olevat pitkäaikaiset siirtosaamiset olivat virheellisesti lyhytaikaisissa. Tilinpäätökseen 2024 vuoden 2023 luvut ovat korjattu oikeiksi.

Vuoden 2023 konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa takauksien jäljellä oleva pääoma muiden puolesta sisälsi virheellisesti samaan konserniin kuuluvien pääoman.

Tilinpäätökseen 2024 vuoden 2023 luvut ovat korjattu oikeiksi.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Konsernipalveluiden toimiala	1 327 144,03	880 709,33	1 327 144,03	880 709,33
Hyvinvointitoimiala	656 218,82	519 618,90	656 218,82	496 980,31
Sivistystoimiala	3 161 365,45	3 242 776,58	2 714 976,38	2 853 445,41
Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala	13 245 498,20	12 007 585,03	5 932 233,37	4 949 186,00
Toimintatuotot yhteensä	18 390 226,50	16 650 689,84	10 630 572,60	9 180 321,05

VEROTULOJEN ERITTELY	2024	2023
Kunnan tulovero	27 342 780,01	28 015 626,63
Kiinteistövero	4 748 395,87	4 694 660,19
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 292 991,08	2 853 409,53
Verotulot yhteensä	34 384 166,96	35 563 696,35

VALTIONOSUUKSIEN JA VEROTULOMENETYSTEN KORVAUSTEN ERITTELY	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	4 380 477,00	6 784 869,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	6 119 155,00	6 305 918,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-1 801 901,00	-2 290 955,00
Verotulomenetysten korvaus	2 752 492,00	2 807 764,00
Valtionosuudet yhteensä	11 450 223,00	13 607 596,00

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	3 612 532,75	3 510 104,33
Muiden palvelujen ostot	10 836 027,46	10 386 857,84
Palvelujen ostot yhteensä	14 448 560,21	13 896 962,17

*Vuoden 2023 tilinpäätöksessä palvelujen ostojen erittely asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin vuodelta 2023 oli virheellisesti jaettu kyseisten tilien välillä. Tilinpäätökseen vuoden 2023 luvut ovat korjattu oikeiksi.

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

POISTOSUUNNITELMA 1.1.2013 LUKIEN

Kaupunginhallitus voi määrittää hyödykekohtaisen poistoajan ajaraajaa ylemmäksi suosituksen liukumarajojen sisällä, mikäli perusteet pitemmälle poistoajalle ovat olemassa.

	Suositus	Poistomenetelmä	Poisto aika vuosina
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	5 - 20	Tasapoisto	5
Muut pitkävaikutteiset menot			
Perustamis- ja järjestelymenot	2 - 5	Tasapoisto	2 - 5
Tutkimus- ja kehittämismenot	2 - 5	Tasapoisto	2
Konserniliiketoiminta	2 - 5	Tasapoisto	2
Liiketoiminta	2 - 5	Tasapoisto	2
Atk-ohjelmistot	2 - 5	Tasapoisto	2
Muut	2 - 5	Tasapoisto	2
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50	Tasapoisto	20 - 50
Kivirakennus		Tasapoisto	30
Puurakennus		Tasapoisto	20
Kalliotilat		Tasapoisto	50
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30	Tasapoisto	20 - 30
Kivirakennus		Tasapoisto	30
Puurakennus		Tasapoisto	20
Talouksrakennukset	10 - 20	Tasapoisto	10 - 20
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30	Tasapoisto	20 - 30
Kivirakennus		Tasapoisto	30
Puurakennus		Tasapoisto	20
Asuinrakennukset	30 - 50	Tasapoisto	30 - 50
Kivirakennus		Tasapoisto	40
Puurakennus		Tasapoisto	30

Kiinteät rakenteet ja laitteet		Tasapoisto	10 - 35
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20	Tasapoisto	15
Sillat, laiturit jauimalat	10 - 30	Tasapoisto	10
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30	Tasapoisto	15
Vedenjakeluverkosto	30 - 40	Tasapoisto	30
Viemäriverkosto	30 - 40	Tasapoisto	30
Kaukolämpöverkosto	20 - 30	Tasapoisto	20
Sähköj., muuntoasemat, ulkovalaistusl.	15 - 20	Tasapoisto	15
Puhelinverkko, keskusasema ja alakesk.	10 - 12	Tasapoisto	10
Maakaasuverkosto	20 - 25	Tasapoisto	20
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20	Tasapoisto	15
Sähkö-, vesi- yms. laitosten l. koneet jalait	10 - 20	Tasapoisto	10
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20	Tasapoisto	15
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15	Tasapoisto	10
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	Tasapoisto	10
Koneet ja kalusto		Tasapoisto	
Rautaiset alukset	15 - 20	Tasapoisto	15
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15	Tasapoisto	8
Muut kuljetusvälineet	4 - 7	Tasapoisto	4
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10	Tasapoisto	5
Muut raskaat koneet	10 - 15	Tasapoisto	10
Muut kevyet koneet	5 - 10	Tasapoisto	5
Sairaala-, terv.huolto- yms. laitteet	5 - 15	Tasapoisto	5
Atk-laitteet	3 - 5	Tasapoisto	3
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	Tasapoisto	3
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat		Käytön mukaan	
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat		ei poistoa	
Pysyvien vastaavien sijoitusten arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
O sakkeet ja osuudet		ei poistoa	

Pienten pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000,00 euroa, kirjataan vuosikuluksi.

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Koulutuskeskus Salpaus ky				
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 1.1.	0,00	916,90	0,00	0,00
Lisäys tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennys tilikauden aikana	0,00	-916,90	0,00	0,00
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Päijät-Hämeen Liitto				
Oikeudenkäynti varaus 1.1.	125 980,90	125 980,90	0,00	0,00
Lisäys tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennys tilikauden aikana	-84 913,15	0,00	0,00	0,00
Oikeudenkäynti varaus 31.12.	41 067,75	125 980,90	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	41 067,75	125 980,90	0,00	0,00

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	381 555,77	78 750,88	387 588,22	78 750,88
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	96 917,05	0,00	96 917,05
Muut luovutusvoitot	38 920,65	25 341,25	0,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	420 476,42	201 009,18	387 588,22	175 667,93
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0,00	4 005,84	0,00	2 806,54
Rakennusten luovutustappiot	0,00	38 460,22	0,00	0,00
Muut luovutustappiot	0,00	10 187,52	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	0,00	52 653,58	0,00	2 806,54

SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTEL	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	-2 704,30	3 958,28	0,00	0,00
Satunnaiset kulut yhteensä	-2 704,30	3 958,28	0,00	0,00

OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY	Kunta	
	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Orimattilan Lämpö Oy	40 000,95	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä		
Kymenlaakson Sähkö Oy	1 917 840,00	540 191,60
PHP Holding Oy	120 800,00	151 000,00
Kuntarahoitus Oyj	4 182,75	4 281,75
UPM-Kymmene	37,50	0,00
Numera Palvelut Oy	75,90	0,00
Salpakierto Oy	7 662,80	7 140,00
Yhteensä	2 090 599,90	702 613,35

ARVONKOROTUKSET	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Maa-alueet				
Arvo 1.1.	11 740,78	11 740,78	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00		
Arvo 31.12.	11 740,78	11 740,78	0,00	0,00
Rakennukset				
Arvo 1.1.	3 506,38	31 545,82	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	-3 506,38	-28 039,44		
Arvo 31.12.	0,00	3 506,38	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet				
Arvo 1.1.	1 344,06	1 344,06	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00		
Arvo 31.12.	1 344,06	1 344,06	0,00	0,00
Arvonkorotukset yhteensä	13 084,84	16 591,22	0,00	0,00

*Vuoden 2023 tilinpäätöksessä oleva konsernin rakennusten arvonkorotusten purku puuttui.

Tilinpäätökseen 2024 vuoden 2023 luvut ovat korjattu oikeiksi.

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT
PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Muut pitkäv. menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäydyt hankinnat	Yhteensä
Aineelliset hyödykkeet								
Poistamaton hankintameno 1.1.	49 260,00	10 661 163,93	46 709 629,12	28 612 402,25	366 547,56	102 181,06	10 994 644,69	97 495 828,61
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	41 882,90	3 055 087,90	880 420,91	17 798,00	0,00	705 438,82	4 700 628,53
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-8 400,00	-47 024,00	0,00	0,00	-123 652,00	-179 076,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-85 970,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-85 970,78
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	10 083 715,08	28 930,84	41 547,50	0,00	-10 154 193,42	0,00
Tilikauden poisto	-16 418,36	0,00	-3 342 654,03	-3 050 647,26	-187 743,51	0,00	0,00	-6 597 463,16
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	-1 796 024,95	-4 638,41	0,00	0,00	0,00	-1 800 663,36
Poistamaton hankintameno 31.12.	32 841,64	10 617 076,05	54 701 353,12	26 419 444,33	238 149,55	102 181,06	1 422 238,09	93 533 283,84
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	32 841,64	10 617 076,05	54 701 353,12	26 419 444,33	238 149,55	102 181,06	1 422 238,09	93 533 283,84
Olenaiset lisäpoistot:		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

MAA- JA VESIALUEET ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kiinteistöjen liittymismaksut	30 619,40	30 619,40	0,00	0,00
Muut maa- ja vesialueet	12 235 473,27	12 338 080,12	10 617 076,05	10 661 163,93
Maa- ja vesialueet yhteensä	12 266 092,67	12 368 699,52	10 617 076,05	10 661 163,93

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.	1 526 396,70	2 956 395,80	3 494 164,50	7 976 957,00
Lisäykset	0,00	0,00	130,00	130,00
Vähennykset*	0,00	-55 822,75	0,00	-55 822,75
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	-31 735,13	-31 735,13
Hankintameno 31.12.	1 526 396,70	2 900 573,05	3 462 559,37	7 889 529,12

*Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä

	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
Hankintameno 1.1.	17 918 633,92	1 389 745,02	19 308 378,94
Lisäykset	1 443 788,00	17 310,00	1 461 098,00
Vähennykset	-1 320 625,53	0,00	-1 320 625,53
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	18 041 796,39	1 407 055,02	19 448 851,41

TYTÄRYHTEISÖT, KUNTAYHTYMÄOSUDET SEKÄ OSAKKUUSYHTEISÖT						
Nimi	Y-tunnus	Kaupungin omistus-osuus-%	Konsernin omistus-osuus-%	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa) omasta pääomasta	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa) vieraasta pääomasta	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa) tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Asuminen						
Orimattilan Asunnot Oy	0869292-9	100	100	1 400	16 817	-163,45
Liiketoiminta						
Orimattilan Lämpö Oy	0544818-9	55	55	636	2 020	25,10
Orimattilan Vesi Oy	0934505-6	100	100	3 655	11 873	-39,86
			Yhteensä	5 886	31 808	62
Kuntayhtymät						
Koulutuskeskus Salpaus Ky	Lahti	7,01	7,01	7 177,27	570,05	391,57
Päijät-Hämeen Liitto	Lahti	7,76	7,76	119,10	41,82	9,75
			Yhteensä	7 108	750	108
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Orimattilan Helinänkulma	2042962-1	0	55	0	0	0
			Yhteensä	0	0	0

SAAMISTEN ERITTELY	Kunta	
	2024	2023
	Lyhyt- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	29 296,23	33 842,03
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	131 577,22	126 524,85
<i>Yhteensä</i>	<i>160 873,45</i>	<i>160 366,88</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä		
Myyntisaamiset	0,00	4 044,90
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	60,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>60,00</i>	<i>4 044,90</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	160 933,45	164 411,78

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Muut siirtosaamiset	54 573,57	54 573,57	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	54 573,57	54 573,57	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot tytäryhteisöiltä	0,00	0,00	127 629,71	126 524,85
Kela työterveydenhuollon korvaus	161 521,98	107 816,05	149 572,80	96 252,00
Joukkoliikenteen valtionosuus	113 447,69	190 406,75	113 447,69	190 406,75
Muut EU-tuet ja avustukset	125 347,50	16 780,75	111 712,00	4 306,93
Muut siirtosaamiset	92 443,22	68 451,73	36 838,81	27 845,26
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	492 760,39	383 455,28	539 201,01	445 335,79

*Vuoden 2023 tilinpäätöksessä olevat konsernin pitkäaikaiset siirtosaamiset olivat virheellisesti lyhytaikaisissa.

Tilinpäätökseen 2024 vuoden 2023 luvut ovat korjattu oikeiksi.

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	36 029 347,59	41 342 257,46	36 022 229,84	41 342 257,46
Avaussaldon muutos: omaisuuserät PHHYKY	0,00	-4 927 321,49	0,00	-4 927 321,49
Avaussaldon muutos: omaisuuserät Eteva ky	0,00	-445 099,13	0,00	-445 099,13
Avaussaldon muutos: lomapalkkavaraukset PHHYKY	0,00	59 510,75	0,00	52 393,00
Peruspääoma 1.1.	36 029 347,59	36 029 347,59	36 022 229,84	36 022 229,84
Uudenmaan Päihdehuolto ky:n lopetus	-7 117,75	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	36 022 229,84	36 029 347,59	36 022 229,84	36 022 229,84
Arvonkorotusrahasto 1.1.	16 591,22	44 630,66	0,00	0,00
Muutokset	-3 506,39	-28 039,44	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	13 084,83	16 591,22	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	2 406 879,49	2 422 525,54	0,00	0,00
Muutokset	0,00	-15 646,05	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	2 406 879,49	2 406 879,49	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	23 659 828,13	24 150 484,31	11 201 609,87	10 905 909,74
PHHYKY TP2022 alv-palautus	0,00	42 695,58	0,00	42 695,58
PHHYHyn, Etevan ja Pelastuslaitoksen osuus OPOsta	0,00	-585 191,50	0,00	0,00
Uudenmaan Päihdehuolto ky:n lopetus	-143 669,75	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	23 516 158,39	23 607 988,39	11 201 609,87	10 948 605,32
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	484 918,63	51 839,74	127 286,09	253 004,55
Oma pääoma yhteensä	62 443 271,18	62 112 646,43	47 351 125,80	47 223 839,71

EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ JA TULOKSENKÄSITTELYERÄT	Kunta	
	2024	2023
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	11 201 609,87	10 948 605,32
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	127 286,09	253 004,55
Kertynyt poistoero 31.12.	5 744 860,29	2 881 720,37
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	0,00	3 000 000,00
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsitteilyerät yhteensä	17 073 756,25	17 083 330,24

PITKÄAIKAISET VELAT, YLI 5 VUODEN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT VELAT	Kunta	
	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 236 886,38	19 842 154,50
Siirtovelat	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	16 236 886,38	19 842 154,50

*Vuoden 2023 tilinpäätöksessä oleva pitkäaikaisten velkojen, yli 5 vuoden kuluttua erääntyvien velkojen summa vuonna 2023 oli virheellisesti laskettu. Tilinpäätökseen 2024 vuoden 2023 luvut ovat korjattu oikeiksi.

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
oikeudenkäynti varaus /P-H Liitto	41 067,75	125 980,90	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	41 067,75	125 980,90	0,00	0,00

VIERAS PÄÄOMA	2024		2023	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	108 920,09	0,00	133 172,14
Muut velat	0,00	0,00	0,00	24 623,40
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>108 920,09</i>	<i>0,00</i>	<i>157 795,54</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	6 783,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	3 000,02	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>3 000,02</i>	<i>0,00</i>	<i>6 783,00</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	111 920,11	0,00	164 578,54

SEKKITILILIMIITTI	Kunta	
	2024	2023
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	500 000,00	500 000,00
-siitä käyttämättä oleva määrä	500 000,00	500 000,00

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	7 835 133,06	7 774 542,56	0,00	0,00
Muut velat	887 088,72	1 112 474,40	465 625,22	603 136,32
Muut velat yhteensä	8 722 221,78	8 887 016,96	465 625,22	603 136,32

SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset siirtovelat				
	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkavelan ja muiden henkilöstökulujen jaksotukset	3 020 403,30	3 077 251,99	2 725 045,08	2 790 610,73
Korkojaksotukset	238 288,75	236 413,96	210 265,94	236 413,96
Hankeavustusten jaksotukset	367 923,44	0,00	367 923,44	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	78 272,00	0,00	78 272,00	0,00
Valtionosuusennakot	10 148,49	170 718,00	0,00	170 718,00
Muut siirtovelat	229 715,21	331 353,63	41 807,38	29 689,71
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>3 944 751,19</i>	<i>3 815 737,58</i>	<i>3 423 313,84</i>	<i>3 227 432,40</i>
Siirtovelat yhteensä	3 944 751,19	3 815 737,58	3 423 313,84	3 227 432,40

**VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ
KOSKEVAT LIITETIEDOT**

VELAT JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	126 910,58	153 421,56	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	4 013 361,51	5 747 350,90	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	4 140 272,09	5 900 772,46	0,00	0,00

MUUT VAKUUDET	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	47 158,72	0,00	0,00	0,00
Muut vakuudet yhteensä	47 158,72	0,00	0,00	0,00

VUOKRAVASTUUT	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Toimitilojen vuokravastuut	1 041 994,48	1 247 686,00	1 014 509,66	1 233 943,59
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 399 135,08	922 753,57	1 259 046,24	735 982,54
Maa-alueiden vuokravastuut	6 585,15	5 849,06	2 300,00	4 300,00
Muut vuokravastuut	62,86	146,66	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	2 447 777,57	2 176 435,29	2 275 855,90	1 974 226,13
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	729 805,03	748 710,23	642 537,07	647 715,87

VASTUUSITOUMUKSET	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			2 102 281,89	2 102 281,89
Jäljellä oleva pääoma			575 182,45	677 773,73
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	500 000,00	900 000,00	500 000,00	900 000,00
Jäljellä oleva pääoma	270 000,00	314 000,00	270 000,00	314 000,00
Vastuusitoumukset yhteensä	270 000,00	314 000,00	845 182,45	991 773,73

*Vuoden 2023 tilinpäätöksessä konsernin takauksien jäljellä oleva pääoma muiden puolesta sisälsi virheellisesti samaan konserniin kuuluvien pääoman.

Tilinpäätökseen 2024 vuoden 2023 luvut ovat korjattu oikeiksi.

VASTUUSITOUMUKSET SAMAN KONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA
Myönnetyt takaukset 31.12.2024

Valtuusto Pvm	Alkup.takaussumma § mk €	Lainan myöntäjä	Takausvastuu 31.12.2024	31.12.2023 edell.tp:stä	Muutos
Orimattilan Lämpö Oy					
14.12.2009	96	1 850 000,00 OKO/Pohjola	555 000,00	647 500,00	-92 500,00
		598001-80877543	555 000,00	647 500,00	-92 500,00
Orimattilan Asunnot Oy					
11.6.2001	50 1 500 000,00	252 281,89 OKO/Pohjola 80106745	20 182,45	30 273,73	-10 091,28
			20 182,45	30 273,73	-10 091,28
Myönnetyt takaukset yhteensä (ilman nostamattomia)			575 182,45	677 773,73	-102 591,28

MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET/PANTIT OMIEN LAINOJEN VAKUUTENA

Kuivannon Vesikunta					
19.12.2011	111	400 000,00 Op Orimattila	0,00	38 000,00	-38 000,00
15.11.2021	65	530807-81367006			
Vesiosuuskunta Villihiisi					
A11.11.2009	70	500 000,00 Artjärven Osuuspankki	270 000,00	276 000,00	-6 000,00
		F1515010383452817			
Muut vastuusitoumukset yhteensä (ilman nostamattomia)			270 000,00	314 000,00	-44 000,00

VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA	Kunta	
	2024	2023
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	135 419 592,00	130 534 873,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	145 318,00	103 909,00
Yhteensä 31.12.	135 564 910,00	130 638 782,00

MUUT TASEEN ULKOPOULISET JÄRJESTELYT	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Toistaiseksi voimassa oleva sitoumus Artjärven Kaakonsuon kaato- paikan jätehuollon ja jälkihoitotoimenpiteiden vakuudeksi HAM-2005-Y-253-121, YSO/133/2006	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
Johdannaissopimukset nimellisarvo	0,00	560 800,00		
Johdannaissopimukset käypä arvo	0,00	1 239,04		
Alv-palautusvastuu	465 727,57	579 942,45		
Ara-avustusten palautusvastuu	86 293,10	86 293,10		
Muut taloudelliset vastuut	12 984,41	1 723,52		
	575 005,08	1 239 998,11	10 000,00	10 000,00

PHHYKY:n palkkaharmonisaation kuluvaraus

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (PHHYKY) on tilinpäätöksessään 2022 tehnyt 20 milj. euron pakollisen varauksen liittyen mahdolliseen takautuvaan palkkaharmonisaatoratkaisuun. PHHYKY:n on ilmoittanut Orimattilan kaupungin laskennalliseksi osuudeksi 1,6 milj. euroa.

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon mukana PHHYKY:n henkilöstö on siirretty liikkeenluovutuksella hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Työsopimuslain ja lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta mukaan luovuttaja on luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovutusta erääntyneestä työntekijän saatavasta, jollei muuta ole sovittu. Muuta ei ole sovittu kuntayhtymän ja kaupungin tai hyvinvointialueen välillä. Palkkasaatavaa ei ole erääntynyt ennen 1.1.2023. Henkilöstöä edustava keskusjärjestö käy neuvotteluja mahdollisesta ratkaisusta työnantajan edustavan järjestön kanssa. Mahdollisen ratkaisuesityksen hyväksymisestä päättää hyvinvointialue 1.1.2023 tapahtuneen liikkeenluovutuksen jälkeen. Kaupungin tulkinnan mukaan palkkasaatava tulee erääntymään vasta päätöksen ja maksusuunnitelman jälkeen. Näin ollen kaupungin tulkinnan mukaan PHHYKY ei ole vastuussa takautuvasta palkkaharmonisaatiosta edellä mainitun lainsäädännön perusteella. Tällöin ei ole myöskään muodostu katettavaa alijäämää, josta omistajakunnat olisivat vastuussa. Kaupunki ei tällä perusteella ole sisällyttänyt PHHYKY:n esittämää osuutta pakollisesta varauksesta tilinpäätöslaskelmiinsa.

Arvonlisäveron palautusvastuu

Orimattilan kaupungille saattaa muodostua palautusvastuu 1.1.2009 alkaen uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenojen arvonlisäveroista, mikäli kiinteistöjä myydään tai niiden käyttötarkoitus muuttuu vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan käyttöön (AVL 11 luku 120§). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu

Perustamishankkeeseen saatua valtionosuutta tai -avustusta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan kokonaan tai osaksi määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan toiselle taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan. Jos omaisuus luovutetaan toiselle, joka käyttää omaisuutta valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan, tästä luovutuksesta johtuva palautus voidaan jättää määräämättä, jos luovuttaja omaisuuden luovutuksen yhteydessä sitoutuu vastaamaan palautusehdoista myös luovutuksen jälkeen tai jos luovutuksen saaja sitoutuu vastaaviin omaisuuden luovuttajaa koskeviin palautusehtoihin. Palautusta ei määrätä suoritettavaksi, jos valtionosuuden myöntämisestä on kulunut yli 15 vuotta. Vastuu perustuu lakiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 29.12.2009/1705, 7:53§ sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3.8.1992/733, 4:30§.

Intressitahotapahtumat

Konserniyhteisöissä on tehty kuntalain mukaisia johtajasopimuksia.

Kunnalla ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia konsernin lähipiiriin/intressipiiriin kanssa.

**HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA
INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.	2024	2023
Orimattilan kaupunki	516	571
Vesilaitos	9	10
Yhteensä	525	581

Henkilöstön määrä tulosalueittain sisältyy toimintakertomukseen.

HENKILÖSTÖKULUT	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	26 810 153,65	27 676 753,84
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin (valmistus omaan käyttöön)	52 909,54	167 847,35
Henkilöstökulut yhteensä	26 810 153,65	27 844 601,19

LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT	2024	2023
Kokoomus	4 294,28	4 960,20
Kristillisdemokraatit	105,55	363,50
Keskusta	6 608,33	6 124,45
Sos.dem	2 602,50	2 504,29
Vasemmistoliitto	33,25	19,00
Vihreät	1 861,45	1 476,10
Perussuomalaiset	6 219,26	6 511,49
Sitoutumaton Orimattila ry	311,11	263,00
Tiliteytyt luottamushenkilömaksut yhteensä	22 035,73	22 222,03

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	2024	2023
Revisium Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 374,25	14 594,22
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 643,32	3 584,16
Muut palkkiot	0,00	1 073,36
Yhteensä	11 017,57	19 251,74
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	9 399,84	
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 970,00	
Muut palkkiot	0,00	
Yhteensä	12 369,84	
Palkkiot yhteensä	23 387,41	19 251,74

KUNNAN JA INTRESSITAHOJEN VÄLISET OLENNAISET LIIKETOIMET

Olennaisia liiketoimia kaupungin ja intressitahojen välillä ei ole. Kaupunginjohtajan kanssa on sovittu kuntalain mukainen johtajasopimus (kh 13.6.2022 § 258).

5 Taseyksiköiden erillistilinpäätökset

Vesilaitos

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2024	1.1. - 31.12.2023
Liikevaihto	2 982 377,93	2 703 663,66
Liiketoiminnan muut tuotot	6 844,54	101 354,07
Materiaalit ja palvelut	-1 147 063,08	-1 407 886,92
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-553 509,69	-460 318,72
Palvelujen ostot	-593 553,39	-947 568,20
Henkilöstökulut	-506 529,97	-500 955,90
Palkat ja palkkiot	-423 607,24	-414 677,00
Henkilösivukulut	-82 922,73	-86 278,90
Eläkekulut	-72 385,47	-71 695,13
Muut henkilösivukulut	-10 537,26	-14 583,77
Liiketoiminnan muut kulut	-1 208 933,53	-1 166 799,04
Liikeylijäämä	126 695,89	-270 624,13
Rahoitustuotot ja -kulut	17 126,24	13 225,90
Korkotuotot	13 648,34	6 878,77
Muut rahoitustuotot	3 480,30	6 350,56
Muut rahoituskulut	-2,40	-3,43
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaiseriä	143 822,13	-257 398,23
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	143 822,13	-257 398,23
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	143 822,13	-257 398,23
Sijoitetun pääoman tuotto, %	14,9	-23,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	14,9	-23,3
Voitto, %	4,8	-9,5

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vap.ehtoiset varaukset)

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta/kuntayhtymältä + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Voitto, %

= 100 x (Yli-/alijäämä ennen varauksia/Liikevaihto)

RAHOITUSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2024	1.1. - 31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	126 695,89	-270 624,13
Rahoitustuotot ja -kulut	17 126,24	13 225,90
Toiminnan ja investointien rahavirta	143 822,13	-257 398,23
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	98 142,88	-96 009,09
Saamisten muutos kunnalta/ky:ltä	176 503,32	-176 503,32
Saamisten muutos muilta	23 870,96	-80 260,19
Korottomien velkojen muutos kunnalta/ky:ltä	264 343,05	-159 351,53
Korottomien velkojen muutos muilta	-182 944,15	74 946,56
Rahoituksen rahavirta	379 916,06	-437 177,57
Rahavarojen muutos	523 738,19	-694 575,80
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 130 246,29	606 508,10
Rahavarat 1.1.	606 508,10	1 301 083,90
	523 738,19	-694 575,80
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000€	64	73
Kassan riittävyys, pv	144	72
Quick ratio	3,0	2,8
Current ratio	3,1	3,2

Investointien tulo-rahoitus, %
= 100 x (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset) / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate
= (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskenn. lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv
= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Quick Ratio
= (Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Current Ratio
= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaik saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieraspääoma - Saadut ennakot)

TASE

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	58 966,07	157 108,95
Vaihto-omaisuus	58 966,07	157 108,95
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	311 293,65	315 018,60
Saamiset kunnalta	26 123,32	27 198,42
Muut saamiset	485,58	196 891,01
Siirtosaamiset	2 390,20	1 559,00
Lyhytaikaiset saamiset	340 292,75	540 667,03
Saamiset	340 292,75	540 667,03
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	1 130 246,29	606 508,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 529 505,11	1 304 284,08
VASTAAVAA	1 529 505,11	1 304 284,08
VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	174 850,10	174 850,10
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	720 417,78	977 816,01
Tilikauden yli-/alijäämä	143 822,13	-257 398,23
OMA PÄÄOMA	1 039 090,01	895 267,88
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	1 447,39
Ostovelat	124 863,25	192 663,99
Muut velat	273 231,31	123 111,46
Siirtovelat	92 320,54	91 793,36
Lyhytaikainen	490 415,10	409 016,20
VIERAS PÄÄOMA	490 415,10	409 016,20
VASTATTAVAA	1 529 505,11	1 304 284,08
Omavaraisuusaste, %	67,9	68,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	16,4	14,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	864	720
Lainat ja vuokravastuut 31.12.2023, 1000 €	2	1

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Lainat ja vuokravastuut, 1000 €

=Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

ORIMATTILAN KAUPUNKI, VESILAITOS**TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT****Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät****Jaksotusperiaatteet**

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperiaatteen mukaisesti.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno määrällisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Rahoituslaskelman tunnuslukuja Laskennallinen lainanhoitokate ja Investointien tulorahoitus ei ole esitetty, koska ei ole korollista lainaa eikä investointeja. Taseen tunnuslukuja Lainakanta ja Lainasaamiset ei ole esitetty, koska ei ole korollista lainaa eikä sijoitusten lainasaamisia.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Toimintatuotot	2024	2023
Vesimaksut	764 784,91	714 823,17
Jätevesimaksut	1 238 050,05	1 080 813,91
Perusmaksut, mittarivuokrat	880 178,13	792 432,99
Muut liiketoiminnan tuotot	99 364,84	115 593,59
Yhteensä	2 982 377,93	2 703 663,66

Palvelujen ostot	2024	2023
Muiden palvelujen ostot	593 553,39	947 568,20
Yhteensä	593 553,39	947 568,20

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Saamisten erittely	2024	2023
Saamiset tytäryhteisöiltä	Lyhytaikaiset	Lyhytaikaiset
Myyntisaamiset	12 647,89	27 778,09
Yhteensä	12 647,89	27 778,09

Siirtosaamiset	2024	2023
	Lyhytaikaiset	Lyhytaikaiset
Muut siirtosaamiset	2 390,20	1 559,00
Yhteensä	2 390,20	1 559,00

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	174 850,10	174 850,10
Peruspääoma 31.12.	174 850,10	174 850,10
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	720 417,78	977 816,01
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	720 417,78	977 816,01
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	143 822,13	-257 398,23
Oma pääoma yhteensä	1 039 090,01	895 267,88

Vieras pääoma	2024	2023
Velat tytäryhteisöille	Lyhytaikaiset	Lyhytaikaiset
Ostovelat	652,60	2 767,06
Yhteensä	652,60	2 767,06
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä	Lyhytaikaiset	Lyhytaikaiset
Ostovelat	0,00	136,00
Yhteensä	0,00	136,00
Yhteensä	652,60	2 903,06

Muiden velkojen erittely	2024	2023
Lyhytaikaiset muut velat kunnalle	264 343,05	
Lyhytaikaiset muut velat muille	8 888,26	123 111,46
Yhteensä	273 231,31	123 111,46

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	80 659,76	88 198,03
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	9 584,57	270,62
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	90 244,33	88 468,65

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

VUOKRAVASTUUT	2024	2023
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	2 117,19	10 307,71
Vuokravastuut yhteensä	2 117,19	10 307,71
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	906,53	4 600,24

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2024	2023
Vesilaitos	9	10

6 Konserniyhtiöt

6.1 Orimattilan Asunnot Oy

1. Toimiala

Yhtiön toimiala on rakennuttaa ja hallita kiinteistöjä ja osakehuoneistoja, ostaa myydä, omistaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja asuntoja sekä antaa kiinteistöjä ja huoneistoja vuokralle Orimattilan kaupungin alueella huomioiden samalla myös Orimattilan kaupungin yhtiölle asettamat tavoitteet.

Yhtiön toimialaan kuuluvat myös isännöinti- ja kiinteistöhuoltopalvelut. Yhtiö voi omistaa toimialaansa kuuluvien tai toimintaansa liittyvien ja sitä palvelevien yhtiöiden osakkeita tai osuuksia. Yhtiön toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille eikä yhtiö jaa osinkoa. Mahdollinen voitto käytetään toiminnan kehittämiseen.

2. Toimitusjohtajan katsaus

Yhtiö sai omistajaohjausta, jonka lähtökohtana on taseen keventäminen. Käyttöaste oli vuoden 2024 lopussa 96 %. Pääomakulut sekä lisääntyvä kiinteistöjen korjaustarve rasittaa yhtiön taloutta. Yhtiö on myynyt heikkotuottoisia kohteitaan ja jatkaa mm. erillisten asunto-osakkeiden myyntiä asuntojen tyhjentyessä vuokralaisilta. Yhtiön henkilöstömäärää on sopeutettu liiketoiminnan todellisia tarpeita vastaavaksi. Yhtiö kilpailutti onnistuneesti kiinteistöhuollon toiminnot ja saavutti säästöjä sekä toiminnan tehokkuutta. Kilpailutus toi merkittävästi operatiivista hyötyä liiketoimintaan. Orientie 3 kiinteistö kokonaisuudessaan sekä erillisiä asuntoja yhtiön omistamista kiinteistöistä on vuokrattu vastaanottokeskus toimintaan Kotokunta Oy:lle. Kysyntä on suurinta keskusta-alueen pieniin hissitalojen asuntoihin sekä rivitaloihin. Kiinteistöjä korjattiin suunnitelman mukaisesti. Purotie kohteeseen rakennettiin uusi parkkialue sähköauton latauspisteellä, jätekatos ja kiinteistön salaojat sekä uusittiin parvekekaiteet ja piha-aidat. Myllykuja 4, 6 ja 8 kiinteistöissä uusittiin ikkunat ja parvekeovet. Sähköautojen latauspisteitä rakennettiin palvelutalo Erkkilän pihaan 4 paikalle. Vesivanhingoista aiheutuneita suunnittelemattomia korjaustöitä oli merkittävästi. Asukastoimikuntia toimii tällä hetkellä 2 kpl. Asukasdemokratiaa edistävää työtä kehitettiin ja asukastapahtuma järjestettiin.

3. Hallitus

Heli Heikkilä
Anssi Huhtala
Jorma Niklander
Tintti Lehtinen

4. Henkilöstö

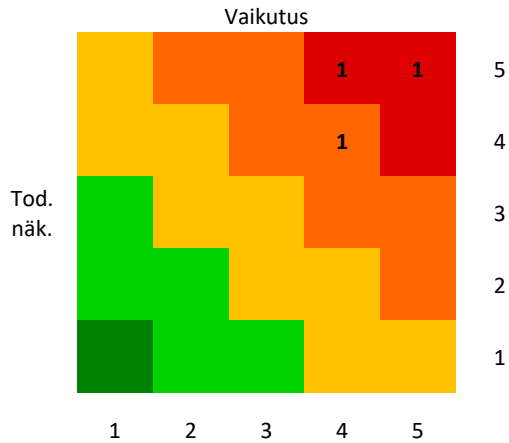
4 htv

5. Talous

TULOSLASKELMA (EUR)	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2024	
Liikevaihto, vuokrat		4 695 476		4 703 029
Käyttökorvaukset		230 315		225 192
Liikevaihto yhteensä		4 925 818		4 928 221
Muut kiinteistön tuotot		57 140		39 218
Henkilöstökulut	-	344 530	-	289 912
Poistot ja arvonalentumiset	-	1 581 221	-	792 930
Muut kulut	-	3 211 329	-	3 025 985
Liikevoitto	-	154 121	-	858 612
Rahoitustuotot- ja kulut yhteensä	-	176 709	-	471 062
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-	330 831	-	387 550
Tilinpäätössiirrot yhteensä		334 831	-	384 308
Tilikauden voitto		4 000	-	163 453

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvo	Hallintatoimenpiteet	Toteuma	Tila
Toiminnallinen riski	SOTE- kiinteistöjen toiminnan jatkuvuus	Tod. näk.: 5 Vaikutus: 5 25	Yhtiö seuraa HVA:n toimitila-, ja palveluverkkokartoitusta.	Selvitetty käyttötarkoituksen muutosmahdollisuuksia. Haasteellinen sijainti merkittävästi jarruttava tekijä. ARA vahvistaa luovutuskorvauksen myytäessä rajoitusten alaisia kohteita.	Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Taloudellinen riski	Yhtiön lainakanta	Tod. näk.: 5 Vaikutus: 4 20	Talouden tervehdyttämissuunnitelman täytäntöönpanotoimet.	Orimattilan Asuntojen hallitus laatii omistajalle talouden tervehdyttämistoimista esityksen.	Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Strateginen riski	Kiinteistöjen purku tai realisointimenettely.	Tod. näk.: 4 Vaikutus: 4 16	Korkotason lasku mahdollistaa kiinteistökannan kehittämistä.	Pyydetään omistajan ennakkokäsitys, jotta tarvittaessa päästään vastaamaan ketterästi kiinteistötoimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.	Riskiarvo laskenut ↓

6.2 Orimattilan Lämpö Oy

1. Toimiala

Kaukolämmön tuotanto

2. Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2024 oli lämmöntuotannon kannalta hieman keskimääräistä parempi. Toimintaympäristö pysyi epävarmasta maailmantilanteesta huolimatta vakaana ja polttoaineiden saatavuus palautui takaisin hyvälle tasolle. Polttoaineiden hintataso oli yhä korkea, mutta kuluja saatiin leikattua toimintaa tehostamalla.

Toimintaan tehtiin kaksi merkittävää muutosta tilikauden aikana. Alkuvuodesta luovuttiin Artjärven alueen kaukolämmön tuotannosta ja jakelusta, koska siinä ei nähty liiketoimintapotentiaalia. Toinen merkittävä muutos liittyi ostolämmön määrään. Vuoden loppupuoliskolla solmittiin yhteistyökumppanin kanssa uusi sopimus hukkalämmön toimittamisesta. Sopimuksen avulla pystyttiin vähentämään polton määrää ja tehostamaan syksyn lämmöntuotantoa.

Artjärven kaukolämmön tuotannon ja jakelun myynti aiheutti alaskirjaustarpeen, mikä huononsi tilikauden tulosta. Ilman alaskirjausta tulos olisi ollut edellisvuoden tasolla.

3. Hallitus

Heikki Rautala (pj)

Aku Pyymäki (vpj)

Johanna Kyrö

Olli Laitinen

Joel Mäkelä

4. Henkilöstö

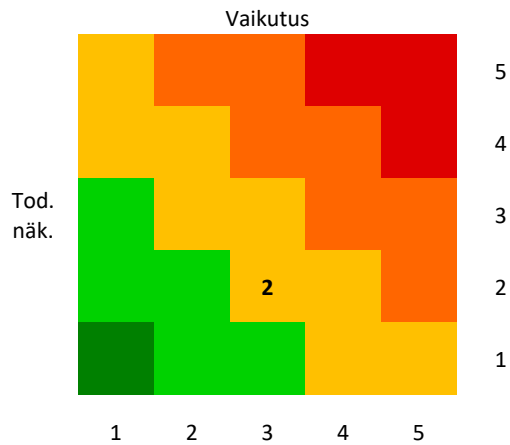
4,5 htv

5. Talous

TULOSLASKELMA

	01.01.-31.12.24		01.01.-31.12.23	
LIKEVAIHTO		3 360 066		3 262 318
Liiketoiminnan muut tuotot		81 006		36 311
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 938 101		-1 866 724	
Varaston muutos	19 941		-2 395	
Ulkopuoliset palvelut	<u>-5 844</u>	-1 924 005	<u>-27 587</u>	-1 896 706
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-289 398		-260 882	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-49 228		-42 683	
Muut henkilösivukulut	<u>-9 798</u>	-348 423	<u>-14 353</u>	-317 918
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-528 492			-533 908
Liiketoiminnan muut kulut	<u>-537 302</u>		<u>-318 152</u>	
LIKEVOITTO (- TAPPIO)		102 851		231 945
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	0		0	
Muilta	22 066		10 143	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	-52 743		-38 728	
Muille	<u>-26 716</u>	-57 393	<u>-26 560</u>	-55 146
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		45 457		176 799
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos		151		1 665
Tuloverot		21		12
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		45 630		178 476

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvo	Hallintatoimenpiteet	Toteuma	Tila
Toiminnallinen riski	Polttoaineiden saatavuuden heikentyminen	Tod. näk.: 2 Vaikutus: 3 6	Uusien lämmöntuotantomenetelmien käyttöönotto ja pitkäaikaiset hankintasopimukset	Lämmönostomääriä on lisätty, mikä pienentää riskiä.	Riskiarvo laskenut ↓
Taloudellinen riski	Tuotantokustannusten nousu	Tod. näk.: 2 Vaikutus: 3 6	Hintojen korotus	Pääpolttoaineiden hintataso on pysynyt korkealla, mutta ostolämmön määrän kasvattaminen on mahdollistanut toiminnan tehostamisen.	Riskiarvo laskenut ↓

6.3 Orimattilan Vesi Oy

1. Toimiala

Omistaa Orimattilan vesihuoltotoiminnan tuotantolaitokset, verkostot ja järjestelmät.

2. Toimitusjohtajan katsaus

Tilikaudella ei ollut yhtään yhteisrakentamiskohdetta kaupungin kanssa. Investoinnit kohdistettiin kustannusten säästämiseksi tiealueen ulkopuolisiin putkilinjoihin. Tämä rajoitti mahdollisten hankkeiden määrä eikä viemäriverkostoa pystytty saneeraamaan ollenkaan ja vesijohtoakin saatiin saneerattua vain noin 650 m. Saneeraus määrä on vain 0,25 % vesijohtoverkoston kokonaispituudesta. Uudisrakentamisen puolella ainoa kohde oli Uudenkartanon vedenottamon rakentaminen.

Osakeyhtiön aikaisempi toiminta-alue oli vuodelta 2004. Toiminta-alueita oli kertaalleen päivitetty vuonna 2008. Osakeyhtiö teki keväällä kaupungille esityksen uudeksi toiminta-alueeksi. Valtuusto hyväksyi uuden toiminta-alueen syyskuussa.

Keväällä ja kesällä jatkettiin viemäriverkoston vuotovesitutkimuksia. Tutkimusten avulla saatiin rajattua verkostoalueita tarkempia jatkotutkimuksia varten. Jatkotutkimukset jouduttiin rahanpuutteen vuoksi siirtämään vuoteen 2025.

Vuotovesiprosentit olivat edellisvuosien tapaan korkeat.

Kaupunki myi loppuvuodesta vesilaitoksen liiketoiminnan osakeyhtiölle. Kaupan myötä henkilöstö siirtyi vuoden vaihteessa osakeyhtiön palvelukseen.

3. Hallitus

Jukka Mölsä (pj)
Torsti Hokkanen (vpj)
Venla Avelin
Jari Hosiaisluoma
Marja-Liisa Rauhala

4. Henkilöstö

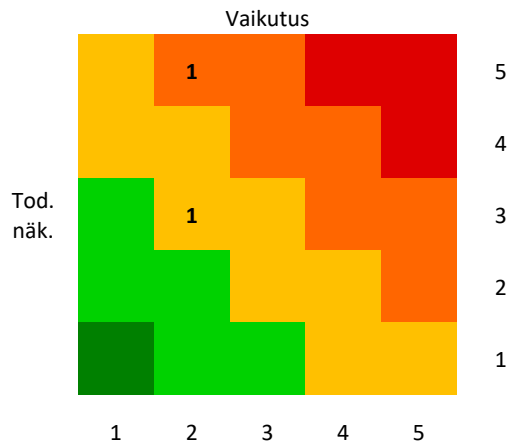
0,5 htv

5. Talous

TULOSLASKELMA

	01.01.-31.12.24		01.01.-31.12.23	
LIIKEVAIHTO		1 183 774		1 145 770
Liiketoiminnan muut tuotot		31 708		29 054
Materiaalit ja palvelut				
Ulkopuoliset palvelut		-50 281		-55 002
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-27 905		-30 199	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 436		-2 364	
Muut henkilösivukulut	-208	-30 549	-975	-33 538
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-925 810		-954 830
Liiketoiminnan muut kulut		-80 759		-57 813
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		128 083		73 642
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	2 564		7 861	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	-132 311		-98 812	
Muille	0	-129 747	0	-90 951
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		-1 664		-17 309
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos		-38 188		0
Tuloverot		-9		31
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		-39 861		-17 279

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvo	Hallintatoimenpiteet	Toteuma	Tila
Toiminnallinen riski	Väärin kohdistetut saneerausinvestoinnit	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 2 6	Verkoston ominaisuus- ja kuntotietojen täydentäminen	Kuntotiedon keruussa ollaan myöhässä aikataulusta.	Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Strateginen riski	Saneerausvelan kasvu	Tod. näk.: 5 Vaikutus: 2 10	Saneerausmäärien kasvattaminen nykyisestä	Saneerausmääriä kasvatetaan määrärahojen puitteissa.	Riskiarvo noussut ↗

7 Käytetyt kirjanpitokirjat ja tositelajit

Luettelo kirjanpidosta ja aineistoista 2024

Kirjanpidon osa	Tositelaji	Numero-sarja alk.		Kirjanpitojärjestelmien keskinäiset yhteydet	Miten ja missä säilytetään
Tilinpäätös			Tasekirja Tase-erittelyjen saldosesivitykset Liitetietositteet Tilikartta	Kunnan tasekirjassa on esitetty kirjanpitolain edellyttämä tilinpäätös, toimintakertomus sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistosta	Kunnassa paperilla
Pääkirjanpito			Pää- ja Päiväkirjat	Pääkirjanpitoon kootaan yhteenvedo esijärjestelmien tapahtumista	Tapahtumat säilytetään sähköisessä arkistossa
Käyttöomaisuus				KOM osa Raindancejärjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä ja paperitulosteina
	KOMTOS	34001	Käyttöomaisuustositteet		
	KOMMUI	39001	Käyttöom.muistiotositteet		
Pääkirjatiliitosite					
	MUISRD	15001	Muistiotositteet Raindance	Muistiodien kierrätys	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä ja paperitulosteina
	MUSSRD	25001	Muistiotositteet Raindance sis	Sisäisten muistiodien kierrätys	
Liittymät					
	PALKAT	100001	Populus palkkaliittymä, palkkatositteet, matkalaskut	Tapahtumat siirretään liittymän kautta pääkirjanpitoon yhdistelmänä	Palkkakirjanpito ja siihen liittyvät erittelyt ja laskelmat säilytetään sähköisenä Populus palkanlaskentajärjestelmässä
	KASSA	110001	Ceepos-kassaliittymä, kassatapahtumat	Tapahtumat siirretään liittymän kautta kirjanpitoon yhdistelmänä kassoittain	Ceepos-järjestelmässä
	TIMKAS	120001	Timmi-kassaliittymä, kassatapahtumat	Tapahtumat siirretään liittymän kautta kirjanpitoon yhdistelmänä kassoittain	
Myyntireskontra					
	MRP10	10000281	Taloustoimien laskut		Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä
	MRP11	11000250	Rakennusvalvonta		
	MRP12	12000108	Urheilutoimen laskut		
	MRP13	13000586	Tilapalvelun laskutu		
	MRP14	14000068	Nuorisotoimen laskut		
	MRP15	15000055	Sunnittelutoimen las		
	MRP16	16000043	Ympäristötoimen lask		
	MRP17	17000056	Yhdyskuntatekn.lasku		
	MRP18	18000020	Kiinteän om. myynti		
	MRP19	19000112	Kirjaston yleislasku		
	MRP20	20000164	Sivistyspalvelun las		
	MRP22	22000109	Maanvuokra		
	MRP40	40000121	Vesihuollon muu lask		
	MRP44	44012950	MRP Vesilaskutus		
	MRP54	54002482	MRP Päivähoito		
	MRP54A	54003271	MRP Päivähoitolaskut		
	MRPK	5410001	Luottotappio		
	MRPMAN	5110406	MRP Manuaalisuorituk		
	MRPVII	5210292	MRP Viitesuoritukset		
Ostoreskontra					
	OSTORD	8000001	Ostolaskut	Raindance kierrätys Ostoreskontran tapahtumat ovat osa Kuntamalli Raindance järjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	Kuntamalli Raindance-kirjanpitojärjestelmässä
	OMAKSU	8990001	Ostoreskontra maksut		
Tiliotteet					
	PANKKI	101001	Pankkien tiliotteet	Basware maksuliikenneohjelmasta liittymien kautta Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmään	Tapahtumat säilytetään sähköisenä Baswaren InvoiceReady-arkistossa

Kirjanpidon osa	Tositelaji	Numero-sarja alk.		Kirjanpitojärjestelmien keskinäiset yhteydet	Miten ja missä säilytetään
Avaava tase	ALKUSA	1001	Alkusaldot	Siirretään ALKUSA -raportilla	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
Talous-arvio	BUD	2001	Talousarvio	Raindance Budjetointi on osa Kuntamalli Raindance järjestelmää	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
Lisä-talous-arvio	BUDL	3001	Lisätalousarvio	Viedään manuaalisesti	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
Konserni			Erillistilinpäätös (Tuloslaskelma ja tase)	Ei yhteyttä	Säilytetään sähköisenä FPM järjestelmässä
		10000	Erillistilinpäätöksen oikaisu		
		110000	Sisäiset erät, ETP-oikaisu		
		120000	Konsolidointiviennit, etp-oikaisu, sisäiset erät		
		123000	Konsolidointiviennit, erillistilinpäätöksen oikaisu		
		130000	Alakonsernin vähemmistöosuus		
		140000	Sisäiset erät		
		20000	Konsolidointiviennit, sisäiset erät		
		23000	Konsolidointiviennit, erillistilinpäätös		
		30000	Vapaaehtoisten varausten purku, erillistilinpäätös		
		32000	KK-oikaisu		
		410000	Sisäiset erät, KK-oikaisu		
		420000	Konsolidointiviennit, KK-oikaisu, sisäiset erät		
		423000	Konsolidointiviennit, KK-oikaisu		
		430000	Käyttöomaisuuden sisäisen katteen eliminointi		
		50000	Sisäisen omistuksen eliminointi		
		60000	Pääomaosuusmenetelmä konsolidointi		
		80000	Rahoituslaskelmatositteet:		
		800100	Erillistilinpäätös (Tuloslaskelma ja tase)		
		800200	Sisäiset erät		
		800230	Konsolidointiviennit, sisäiset erät		
		800300	Konsolidointiviennit, erillistilinpäätös		
		800320	Vapaaehtoisten varausten purku, erillistilinpäätös		
		800400	Vaihto-omaisuuden sisäisen katteen eliminointi		
		800500	Käyttöomaisuuden sisäisen katteen eliminointi		
		800600	Sisäisen omistuksen eliminointi		
		800800	Pääomaosuusmenetelmä konsolidointi		
		801100	Erillistilinpäätöksen oikaisu		
		801200	Sisäiset erät, ETP-oikaisu		
		801230	Konsolidointiviennit, etp-oikaisu, sis.erät		
		801300	Konsolidointiviennit, erillistilinpäätöksen oikaisu		
		804100	KK-oikaisu		
		804200	Sisäiset erät, KK-oikaisu		
		804230	Konsolidointiviennit, KK-oikaisu, sis.erät		
		804300	Konsolidointiviennit, KK-oikaisu		
		810000	Muut viennit		
		810300	Muut viennit, Konsolidointiviennit		
		815000	Muut viennit, KK-oikaisu		
		815300	Muut viennit, Konsolidointiviennit, KK-oikaisu		
		830000	Tase, hankinta		
		840000	Tase, myynti		
		845000	Tase, myynti, eliminoinnit/konsernitason viennit		
		850000	Muut järjestelyt		
		870000	CF oikaisu		

8 Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja merkinnät

Allekirjoitukset

Orimattilassa 31.3.2025

Orimattilan kaupunginhallitus

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilintarkastajan merkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Orimattilassa ____ . ____ .2025

Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy
